



75

Vso srečo, tovariš Tito!

Kolikokrat smo že slišali iz ust nešteti ljudi: »Kako dobro je, da imamo Tita!« V tem kratkem stavku je zgoščeno vse, kar čutimo in delamo že desetletja: naš boj za svobodo in boljše življenje; v njem je bistvo naše revolucije, je 30-letni boj Komunistične par-

tije Jugoslavije, ki je pod Titovim vodstvom zrasla v organizirano silo, zmagovalko v vseh odločilnih bitkah.

V vse to pa je s srčno krvjo vtakano življenjsko delo tovariša Tita. Zato mu na današnji praznik mladosti, ko slavi 75. rojstni dan, iskreno in navdu-

šeno želimo od Triglava do Vardarja:

Vso srečo, dragi naš tovariš Tito! Čvrsto zdravje Ti voščimo in mnogo zadovoljstva ob vsem, kar si nam dal in kar s Teboj vred zvesto gradimo naprej.

Srečno, srečno, dragi naš tovariš Tito!

»Delavsko in družbeno samoupravljanje je tista sila, ki čedalje bolj krepi in nadalje razvija bratstvo in enotnost narodov Jugoslavije, doseženo v narodnoosvobodilni vojni in socialistični revoluciji. To dela našo socialistično skupnost močno in monolitno«.

TITO

IZ ČESTITK NAŠIH NAJMLAJŠIH ZA LETOŠNJI ROJSTNI DAN TOVARIŠA TITA

Naš ljubljeni tovariš Tito!

Srečni smo, da potuje tudi letos štafeta mladosti skozi naše kraje, da se voščilom delovnih množic lahko pridružimo tudi mi z iskrenimi čestitkami za Tvoj 75. rojstni dan. Želimo, da bi nas še naprej tako varno vodil po poti socializma in miru.

Prisrčno Te pozdravljajo in Ti kličejo še na mnogo leta —

učenci osnovne šole Suhor ter krajevne organizacije

Moje voščilo maršalu Titu

Dragi tovariš Tito!

Mnogo mnogo lepih želja imam in prav vse hite k Tebi, tovariš Tito! Vem, da imaš rad nas otroke. Veliko jih to prišlo za Tvoj 75. rojstni dan k Tebi in ti podalo svojo ročico. Neznatno ročico Tvoji tako močni roki, s katero nas vodiš v lepše življenje. Tudi mi bomo odrasli in postali veliki in močni; hodili bomo po Tvoji poti. Skrbeli bomo s svojim znanjem za našo lepo domovino.

Dragi tovariš Tito, ostani še mnogo mnogo let med nami zdrav in srečen! To so želje

Ide Starčič, učenke 8. b razreda osnovne šole bratov Ribarjev v Brežicah

»Pridite tudi v Knežjo lipo!«

Dragi tovariš Tito!

Danes, ko pišemo čestitko za Vaš rojstni dan, je lepo in sončno vreme. O Vas smo slišali že mnogo mnogo besed. Potovali ste po vseh krajih, po vaseh in mestih, po državah in republikah. Naša velika želja je, da obiščete tudi nas otroke iz Knežje lipe v kočevski občini. Vsi bi Vas nestrpnost in željno čakali, veliki in mali z ročicami v rokah!

Pozdrave in čestitke pošiljamo s kurirčkovo po-

što. Pisemca boste dobili iz vseh vasi in mest. Imeli boste dosti branja.

Želimo vam mnogo sreče in veliko zadovoljstva med jugoslovanskimi narodi!

Pionirji iz Knežje lipe

Učenci iz Velikega Gabra:

Dragi tovariš Tito! Letos praznuješ 75. rojstni dan. Ob tem prazniku Ti želimo, da bi nas še dolgo uspešno vodil. Mi pa ti obljubljam, da se bomo pridno učili in postali vredni nasledniki naših hrabrih borcev.

Pionirji osnovne šole Veliki Gaber

GRIBLJE:

»Postali bomo dobri učenci!«

Ljubljeni naš voditelj, tovariš maršal Tito!

K Tvojemu visokemu jubileju Ti pionirji in vsi vaščani iz Gribelj iskreno čestitamo! Poznamo Tvoje velike napore v času zadnje vojne in tudi zdaj si eden izmed prvih borcev za mir. Želimo Ti, da bi še dolgo let zdrav in vesel vodil naše ljudstvo po poti napredka. Mi smo še majhni, a naša volja je čvrsta, zato Ti obljubljam, da bomo postali dobri učenci in pravi državljani.

Tovariško Te pozdravljajo.

pionirji in delovno ljudstvo iz Gribelj v Beli krajini



OD 25. MAJA DO 4. JUNIJA

Lepo vreme nekako 25., 26., 30. in 31. maja. V ostalem hladneje in nestalno s padavinami, po večini v obliki nevihtnih ploh.

Dr. V. M.



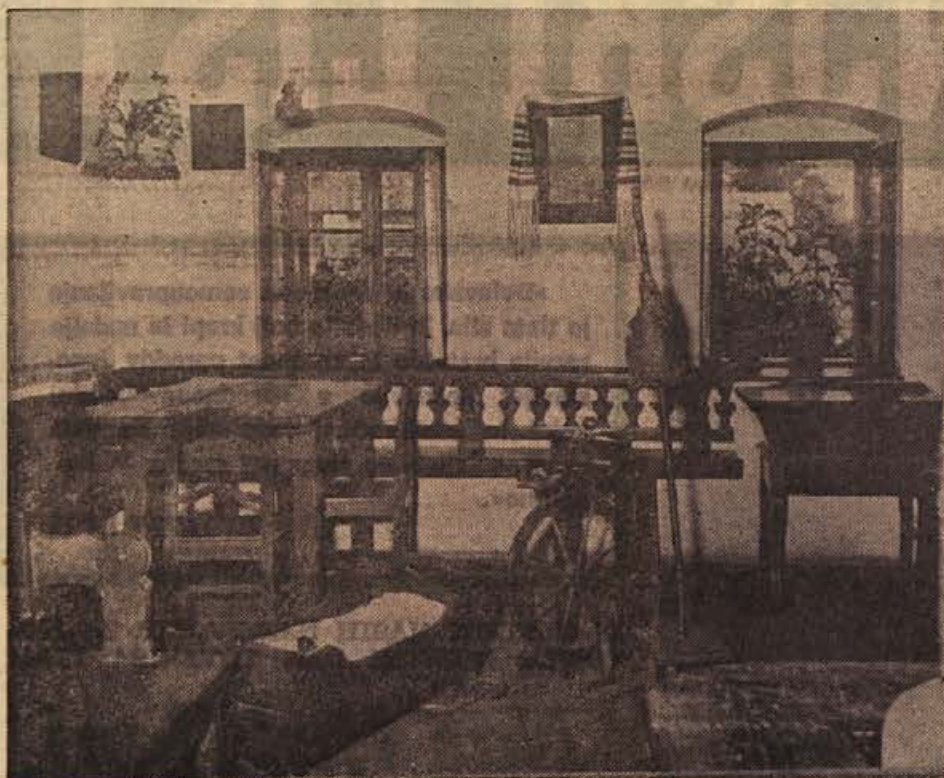
BAGAT

TOVARNA ŠIVALNIH STROJEV ZADAR vam sporoča, da je odprla

v NOVEM MESTU, Prešernov trg 15

svojo novo poslovalnico. Razen šivalnih strojev dobite v prodajalni tudi bogato izbiro pribora za krojenje.

PETINSEDEMDESETI ROJSTNI DAN PREDSEDNIKA TITA ★ PETINSE



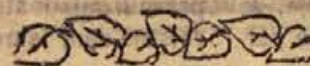
Siromašno hrvaško Zagorje s pohlevnimi bregovi in skopo zemljo se je stoletja borilo z zavojevalci in s fevdalci, s Turki, Avstrijci in Madžari, z nasiljem plemstva in cerkve — za svobodo, za golo človeško življenje... Matija Gubec, ki ga je ban in škof Drašković kot zagorskega »kmečkega kralja« kronal z razžarjeno krono, že stoletja živi v spominu ljudi. V teh krajih, v malem Kumrovcu, je kot sedmi otrok revnega hrvaškega kmeta Franje Broza in slovenske kmetice Marije Javoršek zagledal pred 75 leti svojo prvo pomlad Josip Broz. Tu je preživel mladost kot vsak drug naš pastirček ob materini nežnosti, očetovih skrbih in veselem ognju domačega ognjišča. (Slika levo: soba v Brozovi hiši v Kumrovcu, danes preurejeni v muzej)



Precejšen del zgodnje mladosti je preživel tudi pri svojem delu v Podstredju na tej strani Sotle, v Sloveniji. Po osnovni šoli v Kumrovcu in ko se je izučil obrti v Sisku, ga kmalu srečamo kot delavca v Kamniku (slika levo: Josip Broz v zadnji vrsti v sredini), pozneje pa tudi po velikih evropskih tovarnah. Vrnil se je spet v domovino in začel prizadevno delati v sindikalnih in delavskih gibanjih. Policija ga je začela preganjati in tako se je začela njegova pot političnega zapornika od Lepoglava do Maribora. (Slika desno: Moša Pijade in Josip Broz v Lepoglavi). Umaknil se je v ilegalo (slika zgoraj desno: iz falsificirane legitimacije Josipa Broza na ime inženirja Kostanjška), leta 1937 pa je prevzel vodstvo Komunistične partije Jugoslavije.



O položaju v jugoslovanski Komunistični partiji v tem času piše Edvard Kardelj: »Titova zahteva, da se vodstvo Centralnega komiteja vrne v domovino, kar se ni zgodilo, vse dokler ni on postal generalni sekretar Partije, je v resnici pomenila več kot samo rešitev organizacijskega problema. To je bil popolnoma nov program, program renesanse Partije v celoti, globoka sprememba v orientaciji organizacije. Vrniti CK v domovino je pomenilo vrniti ga Partiji in Partijo vrniti jugoslovanskemu delavskemu razredu...«



Tito je človek, ki se je v hudih in kritičnih dogodkih s svojimi dejanji vzdignil do simbola poguma in odločnosti v boju za nacionalno neodvisnost svoje dežele, človek, ki je s svojo aktivnostjo na mednarodnem področju dokazal, da zna uskladiti moč stališč z modrim smislom za stvarnost...

ALDO MORO, predsednik vlade republike Italije, 1965

75

Tovariš Tito, 45-letni sekretar KPJ, je zbral okrog sebe v novem CK mlade, vendar v ilegalni borbi preizkušene revolucionarje. Posledice njegovih prizadevanj so kmalu odjeknile po vsej Jugoslaviji: štrajki, protifašistična zborovanja, politični shodi, povečana sindikalna dejavnost in drugo tedanjim buržoaznim oblastnikom niso dali nobenega mirnega dneva.

Bolj ko se je vojna bližala mejam Jugoslavije, širša je postajala dejavnost Partije. »Bolje rat nego pakt!« je odjeknil enodušni protest Komunistične partije in ljudstva Jugoslavije ob podpisu pakta 25. marca 1941 (slika levo: demonstracije 27. marca v Beogradu). 6. aprila zjutraj sta Nemčija in Italija s svojimi sateliti napadli Jugoslavijo...

DEMDESETI ROJSTNI DAN PREDSEDNIKA TITA ★ PETINSEDEMDES



Naše kraje so zasedli okupatorji z vseh vetrov. Samo partija pod vodstvom Josipa Broza-Tita je imela že od vsega začetka jasne in poštene načrte za usodo jugoslovanskih narodov. 4. julija 1941 je Politbiro CK KPJ v Ribnikarjevi vili na Dedinju sprejel zgodovinsko odločitev: poziv za začetek vseljidske vstaje. V srcu zaslužjene Evrope je zasvetila takrat še skromna, vendar pogumna in odločna ideja odpora. Pričela se je neenaka borba za vsako ped zemlje, za vsakega človeka, za svobodo. 22. decembra 1941 je bila v Rušem ustanovljena Prva proletarska brigada. Vrhovni komandant partizanskih enot je bil tovariš Tito (slika desno), ki je z vrhovnim štabom narodnoosvobodilne partizanske in prostovoljske vojske Jugoslavije vodil vse naše narode v boj proti strahovanju in nasilju. (Slika levo: Tito nad topografsko karto na položaju v Mliništu jeseni 1942). Mnogo je bilo težkih trenutkov, v bitki na Sutjeski, kjer je bil ranjen tudi tovariš Tito, pa se je spet pokazal njegov globok čut za ljudi in njihovo usodo. Zaščita ranjencev in važna Titova odločitev za njihovo rešitev je začudila večkrat nadmočnega nasprotnika. Tito sam je rekel o tej bitki: »To so bili najtežji dnevi v mojem življenju in osvobodilni borbi, prav zaradi tega, ker nisem vedel, kako bi rešil ranjence...« Slika spodaj: Branko Šotra: **PRENOS RANJENCEV**



Hkrati pa je na vsem osvobojenem ozemlju rasla tudi nova, ljudska oblast. Na zgodovinskem zasedanju AVNOJ novembra 1943 so bili postavljeni temelji nove države — demokratične federativne Jugoslavije. Tito je postal predsednik vlade in dobil naslov maršala Jugoslavije. Jean Musset, profesor na pariški Sorboni, je rekel leta 1945: »Tito je veliki vodja ljudstva, izreden politik in državnik... Blagost je prva črta, ki se vidno zari-

suje na Titovem obrazu... To ni narejena blagost, kakršne se poslužuje mnogi državniki temveč povsem naravna, ki takoj osvoji...«

Moč okupatorja je pešala. Akcije jugoslovanskih partizanov so občutno ovirale tudi nemška prizadevanja na vzhodni in zahodni fronti. Oktobra 1944 je bil osvojen Beograd. Svoboda in z njo graditev nove domovine sta se hitro bližali.



Obnova je bila te povojne dni najbolj pereča naloga. »Treba je zbrati razdrobljene sile v enotno pogonsko moč, ki bo zmlela vse pred sabo. To je potreba današnjega in jutrišnjega dne...« je govoril Tito na II. kongresu Narodne fronte Jugoslavije 7. avgusta 1945 v Beogradu.

Na III zasedanju v Beogradu je bil AVNOJ proglašen za začasno ljudsko skupščino DFJ. Zakon o agrarni re-

formi je bil eden prvih revolucionarnih sklepov nove skupščine.

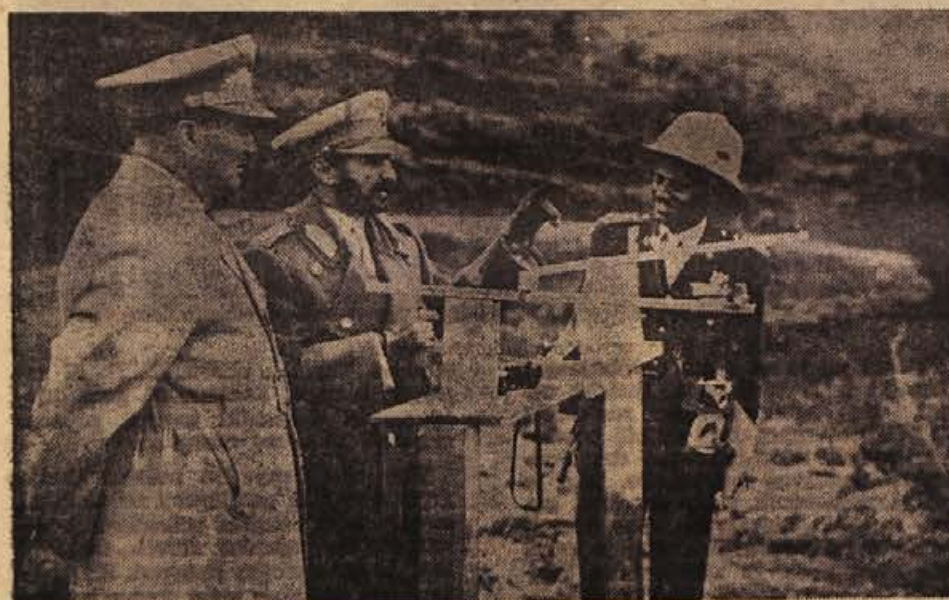
Z gospodarskim in političnim razvojem dežele je rasla tudi moč v NOB prekaljene Jugoslovanske ljudske armade. Tito je rekel, da je treba delati kot da bo sto let mir in biti pripravljen kot da bo jutri nekdo napadel svobodo in neodvisnost domovine (slika desno: vrhovni komandant na manevru naše armade).

PETINSEDEMDESETI ROJSTNI DAN PREDSEDNIKA TITA ★ PETINSE



29. novembra 1945 je bila sprejeta deklaracija o proglasitvi republike (slika zgoraj: zgodovinski trenutek ob podpisovanju deklaracije), 31. januarja 1946 pa Ustava Federativne ljudske republike Jugoslavije. Po tej ustavi in po pooblastilu ljudske skupščine je tovariš Tito sestavil novo vlado. Ustvariti je bilo treba pogoje za nadaljnjo ekonomsko rast mlade države. Množične delovne akcije so ta čas zajele vse kraje države. Tito je mnogo potoval, saj je hotel neposredno videti in slišati ljudi in njihova prizadevanja za boljšo prihodnost.

Po sporu z Informbirojem je postala Jugoslavija pomembna kot mednarodni činitelj. Dosledna in neodvisna zunanja politika je ustvarila Jugoslaviji velik ugled po vsem svetu. Titova srečanja z velikimi politikami, potovanje miru in skupen nastop nevezanih držav so večkrat vplivali na svetovna politična dogajanja (slika desno: Churchill na obisku v Splitu 1960; slika spodaj: Tito med prvim obiskom v Etiopiji decembra 1955 s cesarjem Haile Selasijem v okolici Majčaua med razlago zgodovinske bitke iz leta 1896).



Tako minevajo dnevi, meseci in leta, izpolnjena s delom. Leta, podobna eno drugemu; stopnice časa, od kjer se vidi rast te dežele in njena bodočnost, ki jo grade ljudje za sebe in za tiste, ki bodo prišli za njimi.

Če boste kdaj šli po Užički ulici v Beogradu, boste naleteli na enonad-

stropno hišo z vrtom, v kateri živi in dela tovariš Tito. Morda boste videli tudi Tita samega ali z ženo Jovanko v zgodnjih jutranjih urah med spreedom ali med popoldanskim odmorom. Malo ima prostih uric, vendar najde čas tudi za limonovce na terasi in za sadovnjak, ki ga je sam zasadil. Če boste prišli maja s Titovimi najmlajšimi gosti, vas bo pričakal z vedrim nasmehom in toplim stiskom roke na pragu gostoljubne hiše. Povabil vas bo naprej s široko dobrosrčno kretnjo in rekel: »Naj vam ne bo nerodno, počutite se kot doma!« (Na sliki desno: Tito z ženo Jovanko in vnuki).

Veliko moči je treba Titu, boste rekli, ko ga boste zagledali v svoji vasi ali mestu, v svojem kraju nekje med Triglavom in Sarplanino, med Donavo in Neretvo na enem izmed njegovih številnih obiskov. Njegov nasmeš, v reki ljudi okrog sebe vam bo vili novih moči. Z zadovoljstvom boste ugotovili: tudi Titu je srečanje z vami dalo novih moči. Tu, v ljudeh torej, je vir njegove moči! Hoteli bi mu veliko povedati, pa morda ne bo časa za več kot za en sam vzklík: Zdravo! Zdravo, dragi naš tovariš Tito!

75

Ogromen je prispevek predsednika Tita k mednarodnemu sodelovanju in razumevanju, prav tako tudi za splošno stvar miru...

WINSTON CHURCHILL,
predsednik vlade Velike Britanije, 1953

Šef jugoslovanske države maršal Tito je zaslužil najgloblje spoštovanje vseh, še celo tistih, ki z njim ne soglašajo v političnih glediščih, predvsem zavoljo svoje trdnosti in privrženosti svojim idealom...

PIERRE MENDES FRAN-
CE, bivši premier francoske republike, 1955



O reformi

Bistvo je v tem, da je gospodarska reforma edini možen način, da močneje krenemo naprej v razvoju naše družbenega življenja, da hitreje povečamo življenjsko raven delovnih ljudi, da dosežemo nagrajevanje po tistem, kolikor kdo prispeva itd., kajti nihče nima pravice zahtevati, da bi drugi delal zanj.

Razumljivo je, da se bomo v sedanjem obdobju izvajanja gospodarske reforme srečevali z velikimi težavami. Toda nekateri tega še ne razumejo, drugi, tisti zlonamerni, ki so proti takšni gospodarski reformi in nas klevetajo, pa pravijo, kako bomo delali, a ostajali lačni. S tem se ne strinjam. Nikoli se niso odrekli obveznostim do delovnega človeka, kateremu želimo ustvariti in kateremu ustvarjamo človeka dostojne življenjske razmere.

(Iz govora predsednika Tita v Pirotu po vrnitvi iz LR Bolgarije.)



Predsednik Tito z ženo Jovanko in generalnim sekretarjem Vladimirjem Popovićem zapuščajo zgradbo zvezne skupščine po ponovni izvolitvi za predsednika republike 18. maja in pozdravljajo Beograščane. (Foto: Tanjug)

Tito v očeh sveta

Veliko besed so v svetu povedali o predsedniku Titu, o njegovi izjemno pomembni vlogi v boju jugoslovanskih narodov za osvoboditev in izgradnjo socializma. Izjave mnogih tujcev imenujejo Tita »državljan sveta«. Zabeležili smo nekaj izjav o našem predsedniku republike, katerega politični ugled in državniška aktivnost zavzema pomembno mesto v mednarodnem dogajanju

Tito je za Jugoslovane tisto, kar je Washington za Ameriko. Prvi v vojni, prvi v miru in prvi v srcih svojih sohrjavčanov.

HINDUSTAN STANDARD, New Delhi, 25. maja 1964

... zmaga Tita in njegovih partizanov je najpopolnejša med zmagami, ki so jih izbojevala nacionalna odporniška gibanja drugih dežel, iz nje je bila rojena nova Jugoslavija, prekaljena v ognju in krvi...

MICHELE HENRY, generalni sekretar komiteja za zgodovino II. svetovne vojne, Pariz, 1961

Danes ni državnika, ki bi ga narodi imeli tako radi kot Tita.

SPIROS MELOS, predsednik Akademije znanosti, Atene, 1959

Tito igra v svetovni politiki vlogo, o kateri ni mogel sanjati noben vođa jugoslovanske države...

MARCEL EDMOND NEIGELAIN, literat, politik in minister francoske republike, 1961

Predsednik Kennedy je zelo občudoval tisto, kar je predsednik Tito storil za Jugoslavijo.

ROBERT F. KENNEDY, senator ZDA, 1965

Redko je v svetu obstajala skupina vodilnih ljudi, ki bi se tako zavedali svojega odnosa tako do lastnih kot do drugih narodov, kakor se tega zavedajo Tito in ljudje okrog njega...

ANEURIN BEVAN, vođa levega krila laburistične stranke in minister Velike Britanije, 1953

S pogojem, da ne pride do nepričakovanega obrata, ki bi povzročil vojno, bodo morale vse evropske dežele druga za drugo sprejeti politiko aktivne koeksistence. Tedaj bo Jugoslavija slavljena kot država, ki je bila za primer...

MAINICI SIN BUN (eden najstarejših in najpoglednejših časnikov na Japon-

skem) Tokio, 18. januarja 1955

Tito je eden od velikih impulzov našega časa... On odkriva nove poti, ki vodijo k napredku.

TRIBUNE, London, 13. marca 1953

Maršal Tito se je odlikoval z odporom proti agresiji in zunanji prevladi tako v vojni kot v miru, kar bo za zmeraj ostalo v zgodovini kot primer navdahnjenega poguma in neodvisnosti...

TRYGVE LIE, prvi generalni sekretar OZN, norveški politik in minister, 1951

... impresioniran sem od tega, kako Tito obvladuje velike svetovne probleme. Rekel bi, da predsednik zmere to na ravni našega planeta...

LOUIS JOUXE, minister republike Francije, 1964

Ni mogoče oporekati, da Jugoslavija s smerjo, ki si jo je začrtala, dela uslugo človeštvu

K. HADŽIARGIRIS, vođa grškega odporniškega gibanja, 1952

Tito je dober človek. Moraš ga občudovati zavoljo mnogih stvari, ki jih je storil... Tito mora biti zelo močna osebnost, če mu je po vsem uspelo priti na površje...

LOUIS NEWMAN, sofer taksija 3605, London, 1953

Nekdanji kovinarski delavec, danes pa predsednik Jugoslavije zapuščajo prepričljiv vtis velikega državnika...

GEREIRA RAMOS, brazilski sociolog, 1960

... Tito je povsem nedvomno največji človek, kar so jih v vsej svoji zgodovini imeli Srbi, Hrvatje in drugi naši jugoslovanski narodi...

IVAN MESTROVIĆ, veliki jugoslovanski kipar, 1959

Odlomki iz knjige Svet c Titu, ki sta jo napisala časnikarja Slobodan Nešović in Arse Lazarević (izšle pri zagrebškem založniškem podjetju Naprijed).

Obsojamo ameriško agresijo!

Jugoslovani, bivši interniranci koncentracijskih taborišč Buchenwald — Dora zbrani 16. 4. t. l. v Metliki, ob 22-letnici našega upora in osvoboditve izpod esesovske tiranije 11. aprila 1945, pošiljamo bratske pozdrave našim tovarišem v vse dežele Evrope in sveta ter njihovim organizacijam, s katerimi smo v najnevarnejših dneh za vse človeštvo, ogroženo od esesovskih zločincev, ustvarili trano vez in politično enotnost v borbi proti nacističnim tiranom.

Pozdravljamo tudi divše protifašistične borbe in internirance ostalih koncentracijskih taborišč, ki so tako kakor mi na svoji koži občutili grozodejstva nacizma.

Slednjič pozdravljamo borce Narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije in protifašistične borce drugih narodov, ki so z ogromnimi napori in žrtvami zlomili jašzem, osvobodili zasužnjena ljudstva, nam pa krepili upanje v svobodo in nas spodbujali v naši neenaki borbi z nacisti.

Zvesti prisegi, izrečeni 19. aprila 1945 na zbornem mestu v osvobojenem Buchenwaldu, zahtevamo nadaljnje odkrivanje in dosledno kaznovanje vseh še živečih, skritih nacističnih zločincev in njihovih pomočnikov, dokler ne bo poslednji izmed njih prejel zaslužene kazni.

Obsojamo ponovne pojave fašizma v Zvezni republiki Nemčiji in Avstriji ter drugod, kjerkoli se pojavijo, in pozivamo demokratične sile teh dežel, naj pretečo nevarnost v kaži zatol!

Najodločneje obsojamo ameriško agresijo v Vietnamu in metode boja, ki se prav nič ne razlikujejo od divjanja nacistov v drugi svetovni vojni, in izražamo našo solidarnost z vietnamskim ljudstvom v njegovi borbi za svobodo.

Obsojamo izdajalske, četniške, ustaške, belo- in plavogardistične ostanke v emigraciji, ki napadajo naše predstavnike in predstavništva v drugih deželah, ter zahte-

vamo, naj se za njihovo zločinsko početje najstrožje kaznujejo!

Obsojamo oblastnike Zvezne republike Nemčije, ki še do danes, več kot četrstoletja po končani drugi svetovni vojni, niso poravnali naši domovini in žrtvam fašističnega nasilja obstoječi krvavi dolg, s čimer bi morali dokazati, da so resnično obsodili zločin preteklosti!

Kakor smo se nekdanji jugoslovanski interniranci koncentracijskih taborišč Buchenwald — Dora več čas NOB tudi po ječah in v taboriščih pripravljali v naši ilegalni politični organizaciji za naloge, o katerih smo vedeli, da nam bodo naložene po končani vojni v porušeni domovini, in kakor smo sodelovali v njeni obnovi, tako podpiramo tudi sedaj naše partizansko in državno vodstvo v naporih za uspešno izvedbo reforme in ukrepe za nadaljnjo izgradnjo naše socialistične domovine.

Tudi mi, ki sta nam bila še v najtežjih dneh našega življenja bratstvo in enotnost vseh naših narodov nedotakljiva spetinja in čuvanje tega sama po sebi umevna dolžnost, obsojamo kakršnekoli pojave nacionalizma in šovinizma v naši državi, ki gredo za tem, da bi to bratstvo in enotnost omajali ali celo razbili.

Končno smatramo, da je nujno priznati naši nekdanji ilegalni politični in vojaški organizaciji v taborišču pomen in vrednost dela, ki ga je opravila v borbi proti fašizmu med NOB, tako, kot je to priznanje že dobila v mednarodnem obsegu in pomenu. Njenima vidnima članoma pa naj se popravi čimprej kritica, ki ji je bila prizadejana. Zahtevamo, da našo vlogo ugodno rešite!

Kakor do sedaj naj se naša letna tovariška srečanja tudi v bodoče nadaljujejo.

V Metliki, 16. 4. 1967

Nekdanji interniranci koncentracijskega taborišča Buchenwald — Dora



ZBOR BIVSIH INTERNIRANCEV V METLIKI: Jože Mihelčič pripoveduje zbranim preživelim internirancem pred spominsko ploščo v parku pred gradom o žrtvah, ki jih je dala Bela krajina za svobodo. (Foto: M. Moškoni)

O Vietnamu

Položaj v svetu je zelo težak. Stopnjevanje vojne v Vietnamu in velikanske žrtve, ki jih daje v svojem osvobodilnem boju vietnamsko ljudstvo, ter druga agresivna dejanja imperialističnih in reakcionarnih sil, vmešavanje v notranja vprašanja in organiziranje raznih vojaških pučev itd. so nevaren opomin za vse napredne sile v svetu, da morajo biti previdne in da morajo odločno ukrepati, da bi preprečili takšen tok razvoja.

TITO, 17. maja 1967

Blaznost oboroževanja

Pod naslovom »Razorožitev in medsebojna gospodarska odvisnost sveta« je izšla knjiga, ki sta jo napisala dva ameriška strokovnjaka: profesor Emile Benoit s kolumbijske univerze ter Harold Lubell član ustanove za mednarodni razvoj. Na podlagi vojaških proračunov v letih 1964 in 1965 sta omenjena strokovnjaka ugotovila, da »investirak človeštvo v oboroževalno tekmo vsako leto 133 milijard dolarjev, to je v našem denarju bajna vsota — 3 bilijone 450 milijard šilingov!

Ob tej številki, ki si je povprečni človek niti ne more prav predstavljati, se je res treba vprašati: kam bo privedel ta razvoj? Da nam bo blaznost oboroževanja še bolj jasna, pa moramo vedeti, da pri vsoti, ki sta jo ugotovila ameriška strokovnjaka, odpade na vsakega prebivalca našega planeta povprečno dobrih 1000 šilingov, ki jih mora vsako leto prispevati v vojaške namene. Pri tem nas more res le malo tolažiti, da izdatki za vojsko niso v vsaki državi enako visoki, kajti taka neenakomerna razdelitev dejstva kot takega prav nič ne spremeni. Prav tako pa tudi ne more pomiriti »zagotovilo« obeh avtorjev navedene knjige, da pri vojaških izdatkih ne gre vseh 133 milijard dolarjev »povsem po zlu«, ker bi se morali milijoni sedanjih vojakov, če ne bi bili pod orožjem, prav tako hraniti in oblačiti. Po tej logiki prihajata strokovnjaka do zaključka, da oboroževalna tekma dejansko odvzema mirnodopski proizvodnji odnosno gospodarstvu in blagostanju človeštva »samo« 114 milijard dolarjev.

Vzemimo, da so ti računi točni, in niti ne upoštevajmo, da so se vojaški izdatki v zadnjem času še bistveno povečali (zlasti v Ameriki, kjer samo za vietnamsko vojno vsako leto porabijo okoli 23 milijard dolarjev). Kljub temu bomo namreč prišli do ugotovitve, da mora človeštvo vsako leto žrtvovati 2 bilijona 960 milijard šilingov za oborožitev, torej za stvar, ki v bistvu predstavlja največjo nevarnost za človeški rod.

Blaznost oboroževanja pa postane še očitnejša, če se zavedamo, da se mora isto človeštvo, ki dobesedno razmetava težke milijarde za orožje, hkrati boriti proti zaostalosti, nepismenosti in lakoti v obširnih predelih sveta. Koliko koristnega bi se s tem denarjem dalo napraviti — ne za ogroženost, marveč v blaginjo človeštva!

(Po Slovenskem vestniku in Celovcu)

Otroški dodatek ima velik pomen

Po daljšem razpravljanju o otroškem dodatku se je izkristaliziral sklep, da je treba sredstva za neposredno otroško varstvo zagotoviti s splošnim zveznim zakonom. Zmagalo je mnenje, da je treba otroški dodatek z zveznim zakonom vzpostaviti kot dosego pravic in za enotno varstvo otroškega dodatka.

NEOPRAVIČENO VELIKE RAZLIKE

Sedanji sistem zmanjševanja otroškega dodatka in različne stopnje dohodkov, ki vplivajo na pridobitev pravice do otroškega dodatka, je dal že doslej različne, večkrat celo nasprotno si rezultate. Kot so ocenili poslanci odbora zvezne skupščine za socialno-zdravstvena vprašanja, je prišlo do neopravičeno velikih razlik v višini dodatka na otroka. Najnižji dodatek je prav na področjih, kjer je največ otrok in kjer so slabi pogoji za njihovo odgojo.

Če bi pogoje za dosego pravice na otroški dodatek prenesli v pristojnost republik, bi se te razlike še povečale, menijo poslanci. O tem pričajo podatki o zelo močnih prizadevanjih, da bi se zmanjšale stopnje prispevka za otroški dodatek in s tem pokrile izgube h fondih socialnega zavarovanja. Ta težnja se je pokazala prav v komunah, kjer so potrebe po otroškem varstvu največje.

DATI MOZNOSTI OČINSKIM SKUPŠČINAM

Poslanci menijo, da je otroški dodatek še zmeraj zelo pomembna oblika materialne pomoči družbe državljanom z otroki in da ga je treba obdržati na sedanji ravni.

Ko so poslanci zavzeli to stališče, so opozorili na ustavna načela o posebni zaščiti, ki so je v naši državi deležni otroci. Ta načela so uresničena tudi v enotnem sistemu otroškega dodatka, v sistemu, kakor smo ga imeli doslej. Splošnost teh načel predpostavlja široko udeleženo solidarnost delovnih ljudi v ustvarjanju pogojev za nego in razvoj otroka. Izvajanje tega načela ima še zmeraj svoje opravilno pravo zaradi različnih splošnih pogojev življenja v raznih krajih.

Poslanci so bili mnenja, da je treba z novim zakonom omogočiti občinskim skupščinam, da morejo razpisati re-

ferendum o uvajanju prispevka za financiranje potreb neposrednega otroškega varstva, kadar je to v splošno korist in kadar so za to ustrezni pogoji.

Vsekakor gre za zelo važen zakonski predpis, zato je dan predlog zvezni izvršni skupščini, naj pohiti s pravo predloga zakona, da bi ga zvezna skupščina lahko sprejela že med sedanjim sklicem.

Delegati Dolenjske za kongres

17. maja je bil v Novem mestu posvet predstavnikov sindikalnih podružnic sindikata delavcev industrije in rudarstva iz 6 dolenjskih občin. Na tem shodu so izbrali tri delegate za kongres sindikata, ki bo 27. in 28. junija v Beogradu. Po daljši razpravi so se odločili, naj bi občino Grosuplje, Ribnico, Kočevje, Metliko, Crnomelj in Trebnje zastopali naslednji delegati: Jože Jurkovič iz metliške BETI, Jože Hrovat iz kočevskega ITASA in inž. Peter Bačnik iz ribniškega INLESA. Bilo je tudi sklenjeno, da bo delegat iz Metlike tudi predlagan za člana centralnega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva.

Po reformi: pisma za obstoj

Predsedniku gospodarskega sveta zvezne skupščine Osmanu Karabegoviću prihajajo v zadnjem času čedalje pogostejša pisma iz najrazličnejših krajev naše države. Pošiljajo jih gospodarske panoge, skupine in posamezna podjetja ter zahtevajo, da se z njihovimi težavami in problemi ukvarja tudi zvezna skupščina.

Komaj so se polegile razprave o problemih železarn in livarn, saj je že obrnilo 70 predstavnikov jugoslovanskih rudnikov na skupščino s prošnjo, da bi jim pomagala rešiti se iz težav, ki so se pojavile v zvezi z njihovim obstojem. Gre namreč za ukinitve nekaterih rudnikov oz. romajam.

Predstavniki naftnega gospodarstva so se prav tako obrnili na najvišji predstavniški organ, vendar ne toliko zaradi reševanja njihovih problemov, pač pa zato, da

bi se v tej gospodarski panogi uredili gospodarski odnosi. Združenje jugoslovanskih proizvajalcev ferolegur, redkih kovin in karbida je zaprosilo predstavnika gospodarskega sveta, naj postavi na dnevni red skupščinskih odborov in svetov vprašanje, kako bi načrtno rešili težki položaj, v katerem so se znašle te skupine ne po svoji krivdi.

ALI SO VSE TE TEŽAVE OSLEDICA REFORME?

Kakor se je zvedelo, bodo kaj kmalu prišle na dnevni red tudi druge panoge, na primer tekstilna industrija in industrija sladkorja.

Sklep, ki se sam vsiljuje, da je reforma vendarle pričela učinkovati. Predstavniki omenjenih skupin zagotavljajo, da njihove težave niso v direktni zvezi z učinkom gospodarske reforme, marveč z drugimi činitelji,

k niso v zvezi z reformo. Tako na primer pojasnjujejo predstavniki črne metalurgije svoje težave s tem, da valedo na nespametno uvozo no politiko in pomanjkanje nacionalne skrbi za tako važno gospodarsko panogo. Predstavniki rudnikov obsojajo pretiran uvoz nafte in naftnih derivatov in pomanjkanje energetske bilance. Proizvajalci ferolegur, redkih kovin in karbida ugovarjajo prot pretiranu visokim cenam električne energije.

O dveh takih gospodarskih panogah so že razpravljali v skupščini, namreč o rudnikih in nafti. Razpravljanje je končalo, ne da bi našli trajno rešitev iz težav, v katerih so se znašli rudniki, niti niso pojasnili težav v naftnem gospodarstvu. Najbrž skupščina ni mogla kar več storiti niti ni v skladu z duhom reforme, da se takšni problemi rešujejo le delno, od primera do primera.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Na Srednjem vzhodu se je razvijala kriza, ki je po silovitosti in nevarnosti trenutno zasenčila celo Vietnam. Začelo se je z vse pogostejšimi incidenti na meji med Sirijo in Izraelom, v krizo pa je preraslo, ko je Izrael zagrozil, da bo odločno — če je treba tudi s silo — onemogočil, da bi s sirskega ozemlja organizirali akcije proti njemu. Naj bo ta obtožba resnična ali ne, dala je znak za alarm v vsem arabskem svetu, predvsem seveda v Siriji in ZAR, ki jo s Sirijo veže sporazum o pomoči. V obeh državah so mobilizirali vojsko, v Izraelu tudi, pa še druge arabske države so obljubile, in tudi sprejele potrebne vojaške ukrepe, da se bodo borile proti Izraelu, če bo prišlo do najhujšega.

Novo dejanje se je začelo, ko je predsednik Naser zahteval, naj se mednarodne mirovne sile OZN, ki so vse od napada na Suez varovale egiptovsko-izraelsko mejo, takoj umaknejo s položajev in jih prepustijo egiptovski armadi. Generalni sekretar OZN U Tant je zahteval sprejel in čete OZN so se že umaknile v taborišča, obrambo meja pa prepustile Egipčanom. Drugače tudi ni moglo biti, saj so bile čete OZN tam na osnovi dogovora, po katerem je ZAR držala vso suverenost nad tem ozemljem in zakonito pravico, da vsak trenutek zahteva umik čet OZN.

Vzdolž egiptovsko-izraelske meje na Sinaju in okrog Gaze, si nasprotnika zdaj stojita iz oči v oči, tako kot tudi na sirijsko-izraelski meji. V torek je prišla vest o še novi

hudi zaostitvi krize. Čete ZAR so zasedle ozemlje ob vzhodu v Akabski zaliv na Rdečem morju, ki je južni morski izhod za izraelske ladje. Dokler so bile tu čete OZN, so izraelske ladje neovirano plule

Vroči Srednji vzhod

skozi zaliv, zdaj pa je ZAR sporočila, da jim tega ne bo več dovolila. Tako je nastal doslej najbolj kritičen položaj, kajti če bodo Izraelci skušali pluti skozi zaliv, Egipčani pa tega ne bodo dovolili, je spopad skoraj neizbežen. O tem, kakšne posledice utegne to imeti, seveda ni treba posebej govoriti.

In še beseda o manj vidnih igralcih v veliki drami na Srednjem vzhodu. V Washingtonu so dali vedeti, da imajo obveznosti do Izraela, ki jih bodo izpolnili, hkrati pa vso krivdo valijo na ZAR in Sirijo. V Moskvi pa imajo obveznosti do Sirije. Tudi tam trdijo, da ne bodo dopustili Izraelu, da bi ogrožal Sirijo, kajti po mnenju Sovjetske zveze je vsega kriv Izrael. Obstaja torej resna nevarnost, da se bodo v spor med Izraelci in Arabci vmešale tudi velike sile, kar vse skupaj lahko samo poslabša. Posebno nevarna je možnost, da bi Zahod krizo izkoristil tako, da bi skušal na

ta ali oni način čim bolj škodovati Naserju.

Dogodki se bliskovito razvijajo in zaenkrat je nemogoče reči, kakšen bo razplet, čeprav upajamo, da bo obveljala ocena generalnega sekretarja OZN U Tanta, ki je pred odhodom v Kairo, kjer bo skušal zadušiti grozeči požar, dejal, da je položaj »skrajno resen, ne pa alarmanten«.

Tudi z drugega konca sveta — iz Vietnoma — te dni prihajajo zelo vznemirljive novice. Konec prejšnjega tedna so ameriške in sajgonske čete vdrle v demilitarizirano cono, ki je delila Severni in Južni Vietnam. S tem se je že itak skrajno nevarna ameriška politika eskalacije povzpela še za eno stopnico bliže katastrofi. Tudi tu si zdaj nasprotnika — Severni Vietnamci na eni, Južni in Američani na drugi strani — stojita iz oči v oči.

Vse to ni nevarno samo zaradi neposredne grožnje večjega vojaškega spopada, ki se vsak trenutek lahko razplamti v vseobsegajoči požar. Tudi če se to ne zgodi — in upajamo, da bo razum le zmagal — se bodo posledice poznale v vsem mednarodnem položaju. Ze zdaj se množijo znaki, da se zaradi ameriške eskalacije v Vietnamu slabšajo, že itak ne posebno dobri odnosi med ZDA in ZSSR, ki sta najbolj neposredno odgovorni za mir. Kriza na srednjem vzhodu tudi prispeva k »ohlajevanju«, vse skupaj pa grozi uničiti še tiste borne kal »mednarodne pomlade«, ki so si zadnja leta kljub številnim viharjem kriz, spopadov in vojne v Vietnamu, le utirale pot v svet.

Razen tega se vsiljuje vprašanje, o kakšni pomoči se govori. Ne moremo se namreč odreči uvozu železa prav tako ne moremo prisiliti tujih proizvajalcev, da bi nam ga prodajali po cenah, ki bi bile ugodne za naše proizvajalce. Prav tako se ne moremo odreči uvozu nafte in na tak način zavreti naravni razvoj, ki je v nekaterih deželah dobil pečat zakonitosti.

Na sejmu tehnike 1251 razstavljalcev

Na XI. mednarodnem sejmu tehnike v Beogradu od 19. do 28. maja razstavlja 543 jugoslovanskih podjetij in 708 podjetij iz 25 evropskih, azijskih in ameriških držav — te so: Avstrija, Belgija, Bolgarija, Češkoslovaška, Danska, Vzhodna in Zahodna Nemčija, Finska, Francija, Grčija, Nizozemska, Indija, Italija, Izrael, Japonska, Kanada, Luksemburg, Madžarska, Norveška, Poljska, ZDA, ZSSR, Švica, Švedska in Velika Britanija.

KRATKE Z RAZNIH STRANI

■ 281 MRTVIH V POZARU — V nedeljo je v veleblagovnici L'Innovation v Bruslju izbruhnil velik požar, v katerem je izgubilo 281 ljudi. Domnevajo, da so vsi mrtvi, čeprav gasilci še niso našli vseh trupel.

■ STIRINDVAJSKO TURNO PRAVILJE V VIETNAMU — V zvezi z šestim dnevom Bude, ki ga praznujejo 22. maja, je začelo veljati v Južnem Vietnamu enodnevno premirje. Čeprav ta dan praznujejo tudi v Severnem Vietnamu, so ameriška letala vseno izvedla več vojskih poletov nad DR Vietnam.

■ OBSODBE V GRČIJI — Vojaško sodišče v Solunu in Atenah je obsodilo več ljudi na zaporne kazni, ker so zvalili irakija in vladote storili še druge prekrške. Notranji minister general Patakos pa je objavil, da bodo v prihodnjih desetih dneh izpustili od 3.500 do 4.000 političnih zapornikov, ki so jih po vojaškem udaru zaprl na otoku Gyros. Vseh političnih zapornikov na otoku je okrog 5.000.

■ KULTURNA REVOLUCIJA TUDI V UMETNOSTI — Na velikem mitingu v Pekingu so številni govorniki zahtevali, da je treba razširiti kulturno revolucijo tudi na področje umetnosti in književnosti. Načelnik skupine za kulturno revolucijo pri CK KP Kitajske Cen Po Ta je dejal, da morajo delavci, kmetje in vojski prevzeti vodilno vlogo tudi v umetnosti in književnosti, tako kot so jo med dosedanjim potekom kulturne revolucije zavzeli v politiki.

■ SOBELOVANJE PRI ISKANJU NACISTIČNIH ZLOČINOV — V Varšavi je bila mednarodna konferenca za odkrivanje nacističnih zločinov, ki so se je udeležili predstavniki evropskih socialističnih držav. Na njej so sklenili, da bodo razširili sodelovanje med ustreznimi organi v socialističnih državah. Opozorili so tudi, da je po svetu, posebno v Zahodni Nemčiji, še vedno mnogo nacističnih zločincev, ki nezakonito žive in celo opravljajo razne državne, vojaške ali gospodarske funkcije.

■ DEMONSTRACIJE V ITALIJI — Po vsej Italiji se je razširila val demonstracij proti vojni v Vietnamu. Udeleženci protestirajo proti politiki ZDA in zahtevajo prenehanje bombardiranja Severnega Vietnoma. V Firencah je policija uporabila solzilne bombe proti povorki demonstrantov, ki se je napolnila proti ameriškemu konzulatu. Dvanajst ljudi je bilo pri tem ranjenih, 48 pa so jih aretirali.

■ KIESINGER PREDSEDNIK KRŠČANSKO-DEMOKRATSKE STRANKE — Zahodnonemški kanceler Kurt Kiesinger je na kongresu krščansko-demokratske stranke izvolil za njenega predsednika. Prejšnji predsednik je bil Ludwig Erhard.

■ INDIJA IMA POMISLEKE — Indijski predstavnik na razorožitveni konferenci v Zenevi je kritiziral načrt sporazuma o prepovedi širjenja jedrskega orožja. Dejal je, da načrt utegne ovirati raziskave za miroljubno uporabo jedrskega orožja v neatomskih državah.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

■ MIKA SPILJAK, NOVI PREDSEDNIK ZIS. Na predlog predsednika Tita sta zvezni zbor in zbor narodov izvolila Miko Spiljaka za novega predsednika zveznega izvršnega sveta. Nova podpredsednika sta Kiro Gligorov in Rudi Kolak. V zveznem izvršnem svetu sta tudi Slovenca — inž. Marko Bulc in Janez Stanovnik. Janko Smole, dosedanji predsednik slovenskega izvršnega sveta, je bil imenovan za zveznega sekretarja za finance.

Mika Spiljak je, ko je predstavil poslanecem sestavo novega zveznega izvršnega sveta, med drugim rekel, da bo ZIS nadaljeval tisto politiko, ki jo je odločno in dosledno uveljavljal zvezni izvršni svet, katerega mandat je pravkar potekel. To je politika intenzivnega izvajanja gospodarske in družbene reforme.

Predsednik Tito je ob vnovični izvolitvi na najvišji položaj v SFRJ med drugim opozoril na resnost mednarodnega položaja in nalogo naše države, da vztraja na pozicijah politike aktivne koeksistence — v boju za mir. Jugoslavija se bo še naprej zavzemala za uveljavitev in izvajanje tistih načel v mednarodnih odnosih, ki so bistvo hotenja sodobnega človeštva — ohranitev miru, svoboden in neodvisen razvoj vseh narodov. Prav zaradi take politike uživa Jugoslavija v svetu velik ugled in zaupanje.

■ MARŠAL TIMOŠENKO V SLOVENIJI. Dvakratni heroj Sovjetske zveze, maršal Timošenko, ki se je kot poveljnik III. belo-

ruske fronte proslavil v bojih proti nacistični Nemčiji, je na potovanju po Jugoslaviji obiskal tudi Slovenijo. Na poti po Gorenjski ga je v nedeljo spremljal predsednik ZBB NOV Slovenije Franc Leskovšek-Luka. Timošenko je obiskal tudi Dražgoše, kjer mu je narodni heroj Dežman opisal potek dražgoške bitke januarja 1942. leta. Maršal je bil zelo zadovoljen. Rekel je, da si je zmeraj želel priti v našo državo. Med vojno, ko je poveljeval armadam, ki so gonile Nemce, je bil blizu naših meja, nekatere njegove eno-

Nadaljevanje politike reforme

te pa so celo sodelovale v bojih za osvoboditev Beograda.

■ 11. MEDNARODNI SEJEM TEHNIKE. Predsednik Tito je prejšnji teden odprl 11. mednarodni sejem tehnike v Beogradu. Ko si je ogledal zanimivo in uspelo razstavo, se je v klubu poslovnih ljudi pogovarjal s predstavniki delovnih organizacij in združenj. Med drugim je dejal, da nadaljnji razvoj tehnike in tehnologije neogibno zahteva, da iščemo lastne rešitve za nadaljnji razvoj industrijske proizvodnje in da se tesneje

povezujemo s tujimi partnerji. Šejem je napravil na predsednika močan vtis, ni pa bil zadovoljen z razvojem specializacije, ki je bistveni pogoj za udeležbo v mednarodni delitvi dela.

■ SREČANJE SLOVENSKE MLADINE NA VRHEH. V počastitev 30. obletnice ustanovitve kongresa KPS na Cebinah se je v nedeljo zbralo na Vrheh nad Trbovljami okoli dva tisoč mladih fantov in deklet iz vse Slovenije. Srečanja so se udeležili tudi ugledni partijski voditelji, med njimi tudi Miha Marinko, član predsedstva CK ZKJ.

■ OB 25-LETNICI VOJNEGA LETALSTVA. Pomemben jubilej našega vojnega letalstva so proslavili tudi s podelitvijo značke instruktorjev pilotov vojnega letalstva. To visoko priznanje so podelili tudi tovarišu Titu, ko ga je na Brionih obiskala delegacija vojnega letalstva.

■ GIMNAZIADA V MURSKI SOBOTI. V soboto in nedeljo so se zbrali v Murski Soboti dijaki in profesorji vseh gimnazij iz Slovenije. V teh dveh dneh so bila številna športna in druga tekmovanja. Na občnem zboru skupnosti gimnazij so izvolili za novo predsednico Vero Vošnjak iz Ljubljane. Gimnaziada je bila obenem tudi prireditve, ki je sklenila obdobje verifikacije slovenskih gimnazij. Republiški sekretar za prosveto in kulturo Tomo Martelanc je izročil predstavnikom gimnazij akte o verifikaciji, se pravi o usposobljenosti za to, da kvalificirano opravljajo svoje poslanstvo.

„Mi smo za republiško skupnost!“

Razgovor s šolniki novomeških srednjih strokovnih šol o financiranju njihovih šol – Gospodarstvo bi moralo imeti do teh šol resnejši odnos – Šolniki so za republiško izobraževalno skupnost, ker bi ta najlaže zagotovila šolam denar – 1-odstotni prispevek delovnih organizacij za srednje strokovne šole naj bo predpisan z zakonom

Jože Suhadolnik, tajnik občinskega družbenega sklada za šolstvo Novo mesto: — Osnovo naših težav pri financiranju drugostopenjskega šolstva moramo iskati pri sebi: občinski družbeni sklad za šolstvo ne izpolnjuje obveznosti, do medobčinskega sklada (ta skrbi za financiranje drugostopenjskega šolstva), ker delovne organizacije ne izpolnjujejo priporočila skupščine SRS o 1-odstotnem prispevku od osebnih dohodkov. Seveda medobčinski sklad zaradi tega ne more zagotoviti dovolj denarja našim šolam 2. stopnje. Delovne organizacije v novomeški občini bi morale do konca aprila prispevati 95 milijonov starih din, prispevale pa so 10,6 milijonov Sdin 1-odstotnega prispevka.

Jože Skufca, ravnatelj šole za zdravstvene delavce Novo mesto:

— V 1. trimesečju letos smo dobivali samo 80 odst. denarja, potr. bnega za delo v šoli. Pomagali smo si tako, da smo si osebne dohodke v

pravilniku odmerili v skladu z 80 odst., ki jih dobimo. Takšna požrtvovalnost in predanost traja v kolektivu že od 1965, kako dolgo bo še trajala, pa ne vami!

Mi smo za to, da bi 1-odstotni prispevek delovnih organizacij uzakonili. Zbral naj bi se v republiški skupnosti, ta pa naj bi ga delila med drugostopenjske šole po skupno dogovorjenih merilih.

Marko Ivanetič, direktor šolskega centra za gostinstvo Novo mesto:

— Odločno sem za republiško izobraževalno skupnost in za obvezni prispevek delovnih organizacij za drugostopenjsko šolstvo! Če želimo imeti šole, jih moramo financirati! Tudi za samoupravljanje v šolstvu smo, toda to samoupravljanje mora imeti materialno podlago! Materialno podlago šolstva pa bomo ustvarili najlaže v okviru republiške izobraževalne skupnosti. Če se že odločamo za najmanj tolikšne, kot so bile področne skupnosti, naj bodo dosedanje!

Boris Savnik, ravnatelj vaješke šole Novo mesto:

— Na naši šoli smo za republiško skupnost in za obvezni prispevek Denarja je premalo. Predavatelji nam uhaajo, saj zaslužijo v gospodarstvu za 40 ali 50 tisočakov vr, pa delajo samo 7 ur. Za p. aktični pouk porabimo veliko materiala, na ta račun pa smo zelo zadolženi. Do zdaj smo staršem na lju bo sprejemali učence na osnovni razpis. Mnogim učencem smo mi zagotovili obve

Resolucija ZKS

ČZP Komunist iz Ljubljane je pred kratkim izdal resolucijo o aktualnih nalozah komunistov, ki jo je sprejel IK CK ZKS, v italijanskem in madžarskem jeziku. Prevoda resolucije sta izšla v brošurah žepnega formata.

zno učno prakso v podjetjih. Odslej bomo sprejemali samo učence s sklenjeno učno pogodbo.

Toliko odgovornosti kot do zdaj šolnikom ne moremo priti na ramena! Tudi mi bi radi doživeli čas, ko bomo šli v novo šolsko leto z izdelanim programom, ki ga bomo lahko uresničili! Do zdaj smo namreč ta program vedno prilagajali razpoložljivemu denarju, to pa terja veliko dodatnih naporov. Skratka: radi bi postali šolniki in se kot takšni ukvarjali predvsem s pedagoškim delom, ne pa z reševanjem obstoja šole!



To, kar vidite na gornji sliki, pa je že pravi topolov gozd. Sele 6 let je minilo, odkar so brežiški gozdarji posadili topolove sadike v tej plantaži, pa so drevesa debela povprečno že 30 cm! Inž. Marjan Hladnik stoji ob enem izmed dreves, da bi si ob primerjavi s človeško postavo laže ustvarili sliko, kako velika so. (Foto: M. Jakopec)

SKODO DESETLETIJ JE TEŽKO POPRAVITI

Podedovane težave GG Brežice

400 ha topolovih plantaž in 150 ha intenzivnih nasadov — Tovarna celuloze in papirja v Krškem in poslovno združenje PAPIRLES se zanima za topolo — Kolektiv GG Brežice se odpoveduje marsičemu zato, da bi dajal več na sklade in da bi hitreje obnovil svoje gozdove — Zakaj dopuščamo, da leži denar po drugih področjih neizkoriščen, tu, kjer bi ga koristno porabili in bi se zelo hitro vrnil, ga pa ni?

Ker ni odgovora na to vprašanje in ker je v GG Brežice premalo lastnega denarja, se uresničujejo sicer lepi načrti počasneje, kot bi se lahko. Gozdovi so močno izčrpani in pri poseku se nabere malo kvalitetnega lesa, primerne za prodajo. V zvezi s tem je, kot že omenjeno, manj biološke amortizacije, ki je osnova za naložbe. Redčenje kot ena izmed oblik gozdnogojilvenih del in posek lesa bi morala biti v razmerju 60 : 40, na brežiški območju pa sta v razmerju 80 : 20.

Brežiško GG je kljub takšnim težavam osnovalo doslej 400 ha topolovih plantaž na Vrbinji, 100 ha intenzivnih nasadov hitro rastočih iglavcev v Dobravi in 50 ha enakih nasadov v Leskovcu pri Krškem. Za topolove plantaže so najeli 256.765.000 Sdin kreditov: Tovarna celuloze in papirja v Krškem je prispevala 145 milijonov Sdin, preostanek pa je lastna udeležba GG Brežice. S poslovnim združenjem PAPIRLES so v dogo-

voru za nadaljnje naložbe v topolo: do leta 1968 bodo dobivali kredite za 100 ha topolovih plantaž na leto, nato pa za 50 ha na leto.

Samo številke o topolovih plantažah in o intenzivnih nasadih v brežiškem GG so premalo, saj ne povedo nič o prizadevanosti in naporih kolektiva GG pri tem obsežnem delu. Preden začne snovati plantaže in intenzivne nasade, moraš imeti drevsnice, v katerih vzgojiš sadike. To je prvi pogoj. Drevsnice stanejo zelo veliko, toda v času, ko mlada drevesca v njih rastejo in postajajo godna za presaditev na plantažo ali v intenzivni nasad, spet ne veš, ali boš imel dovolj denarja, da bi lahko osnoval plantažo ali nasad, oziroma: ali boš lahko dobil kredit za to. Drevesca v drevsnici propadejo, če jih ob pravem času ne presadiš, to pa sta stran vržen trud in denar!

Kolektiv, ki želi ustvariti v gozdarski proizvodnji čimveč, skopari z denarjem za vse

drugo, da bi lahko dal čimveč na sklade in si s tem omogočil ostvaritev osnovnega smotra. Zatorej je v GG Brežice manj denarja za stanovanje, za osebne dohodke, za družbeni standard kolektiva itd., kot kje drugod. Tja, kjer so nižji osebni dohodki, pa ne gre nihče rad. Zato težko dobijo inženirje, ki bi bili voljni delati pri njih. Strokovnjaki namreč dobro vedo, da se jim obeta pri GG Brežice zelo veliko napornega in odgovornega dela, pa slabše plačilo.

Gozdovi na brežiškem območju so izčrpani, tla in podnebje pa sta zelo ugodna za sodobno gozdarsko proizvodnjo, toda denarja ni! Denar pa leži neizkoriščen v mnogih gozdnogospodarskih organizacijah v Sloveniji, kjer nimajo ne takšnih potreb ne takšnih pogojev za sodobno gozdar-

ske proizvodnjo. V Brežicah bi se ta denar vračal hitreje kot kjerkoli drugod, toda ga žal ni. V Brežicah živi in dela gozdarski kolektiv, ki ugotavlja: zato, ker si nekoč dal več kot si mogel, moraš zdaj vlagati v gozdove ob manjšem dohodku več, kot vlagajo drugi, in zato manj dobiš!... Kljub obliki podedovanih težav pa kolektiv ne tarna, ampak v skladu s skromnimi možnostmi obnavlja svoje gozdove, snuje topolove plantaže in intenzivne nasade ter upa

Novo mesto potrebuje nov motor

Približno v dveh letih bo razdelilna transformatorska postaja (RTP) v Novem mestu, ki daje elektriko delu Dolenjske in Beli krajini, dosegla zmogljivost. Strokovnjaki so v Novem mestu predvideli še en razdelilni transformator in izračunali, da bi veljal 1.900.000 Ndin.

Občni zbor in prodajalna za lovski pribor

V nedeljo, 28. maja, bo v Novem mestu občni zbor dolenjske lovske podzveze, ki vključuje tri bazene: belokranjskega, novomeškega in trebanjskega all skupno 32 lovskih družin.

V kratkem bo v lovskem domu v Novem mestu odprta tudi prodajalna za lovski in ribiški pribor. Odprla jo bo lovska zadruga Lovca iz Ljubljane.

Sejmišča

Novo mesto: na prašičjem sejmu

22. maja je bilo na novomeškem sejmišču naprodaj 804 pujskov, prodali pa so jih samo 569. Kupci so prišli zlasti od daleč, medtem ko med domačini tokrat za nakup ni bilo posebnega zanimanja. Manjši pujski so šli v denar po 12.000 do 20.000 S din, večji po 21.000 do 32.000 S din.

Brežice: več prodajalcev kot kupcev

Na sobotnem tedenskem sejmu je bilo naprodaj 1324 prašičev, od tega le 24 starejših od treh mesecev. Mlajših so prodali 600 po 7,40 Ndin kg žive teže, starejših pa 7 po 14 Ndin kg žive teže.

Trta je zasajena

V Pišecah in na Bizeljskem zasajajo na obnovljenih vinogradskih površinah sadike vinske trte. Vreme je za delo v vinogradih zelo ugodno. Vse poteka po načrtu, brez zastojev.

Hotel »PUGLED«

prenavlja restavracijo

Hotel Pugled iz Kočevja bo temeljito obnovil svojo poslovvalnico »Kolodvorska restavracija«. Lokal bo dobil tudi novo opremo, točino mizo in sanitarije. Prenovitev bo veljala 22 milijonov Sdin, opravila pa jo bo »Usluga« do 30. junija letos.

ENODNEVNE PIŠČANCE

in jarčke do starosti 3 mesecev si lahko nabavite vsak terek in sredo v valnici

KMETIJSKE ZADRUGE V NAKLEM PRI KRANJU

Z enomesečnim prednaročilom si lahko zagotovite pri težkih pasmah 12 odst. popusta, pri lahkih pa 20 odst. popusta. Enodnevne piščance pošiljamo tudi po železnici.

NAGRADNO ŽREBANJE

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

je namenila v letu mednarodnega turizma

3 NAGRADNA SKUPINSKA POTOVANJA PO JUGOSLAVIJI

vlagateljem, ki bodo od 1. aprila 1967 do 31. avgusta 1967 na novo vložili vsaj 1.000 Ndin, kakor tudi tistim vlagateljem, ki bodo v tem času svojo sedanjost vlogo povečali vsaj za 1.000 Ndin.

V nagradno žrebanje so vključeni vlagatelji navadnih in vezanih vlog, ki vlagajo pri banki, pri njenih enotah v Krškem, Metliki in Trebnjem ter pri vseh poštah na območju banke na hranilne knjižice Dolenjske banke in hranilnice.

Izrebrani varčevalci si bodo na skupinskem potovanju od 15. do 19. septembra 1967 ogledali Plitvice, Zadar, Split, Mostar, Sarajevo, Jajce, Banjaluko in Otočec.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

NOVOTEHNA NOVO MESTO

■ NOVOTEHNA — na Glavnem trgu ima na zalogi pralne stroje Castor 509, Castor 532 in Gorenje S 52. Velika izbira gospodinjskih pripomočkov! Vse vrste štedilnikov »Gorenje«. Na zalogi porcelan, emajlirana posoda, steklenina, izdelki iz plastičnih mas (obutev, polivinil tekači, topli pod, stragula, vinas ploščice), elektroinstalacijski material, muzikale, gramofonske plošče in ves ribiški pribor. Ta teden smo dobili: camping opremo: ležalne blazine, zložljive postelje, stole, mize, sončnike in drugo.

■ NOVOTEHNA — pri kandijškem mostu posluje zaradi adaptacij v prirodnem skladišču v isti stavbi (vhod s Partizanske ceste). Tu lahko dobite vse vrste gradbenega materiala in strešno opeko KIKINDA. Prodajajo tudi vse vrste ploščatega in okroglega železa, črno in pocinkano pločevino, orodje, stavbeno okovje, ves vodoinstalacijski material in še raznovrsten material, pribor železninarske stroke. Na zalogi okna in vrata za stavbe, bukov parket, vezane plošče, emajl-lesonit (rebrast in karo).

■ BARVE-LAKI — Cesta komandanta Staneta: na zalogi vse vrste barv in lakov, suhe in oljnate barve, razni premazi, zaščitni premazi in ščetinarsko blago (čopiči, omela itd.).

■ AVTO-DELI na Glavnem trgu: izbira moških in ženskih športnih in turnih Rogovih koles. Mopedi T 12 in T 13, nadomestni deli za vse vrste osebnih in tovornih avtomobilov, akumulatorji 6 in 12 voltov različnih kapacitet, ostali pribor in avtomobilska oprema. Gume za vse vrste osebnih in tovornih avtomobilov.

■ NOVOTEHNA v Trebnjem, Krškem in Metliki ima vedno na zalogi vse vrste gradbenega materiala, železo, pločevino, tehnično blago, gospodinjske pripomočke in drugo.

POTROŠNIKI, kupujte kvalitetno, poceni in NOVO pri NOVOTEHNI!

MOTORNİ VLAKI

Z novim voznim redom železniških vlakov, ki bo začel veljati 23. maja, bodo na progi Novo mesto - Ljubljana vozili motorni vlaki. Le delavski, ki odplaja iz Novega mesta ob 5.15, in drugi, ki odplaja iz Ljubljane ob petih popoldne, bo še imel parno lokomotivo. Prvi jutranji vlak, ki vozi v Belo krajino, bo motorni, prav tako tisti, ki prihaja zvečer zadnji iz Bele krajine. Novost je pospešeni motorni vlak, ki bo odhajal iz Metlike vsak dan ob 6.55, prispel v Novo mesto ob 8.03 in v Ljubljano ob 9.43. Iz Ljubljane se bo vračal ob 16.27 in prispel v Metliko ob 19.23. Ta vlak bo postal le v Črnomlju, Semču, Novem mestu, Trebnjem, Ivančni gorici in Grosupljem. Ker tovarna, ki te motornike izdeluje, ni pravočasno dobavila dveh generatorov motornih vlakov, bodo še nekaj dni po uvedbi novega voznega reda vozili na progi Novo mesto - Ljubljana nekateri vlaki s parno vleko.

»UPORI« - samostojna tovarna ISKRE

642-članski kolektiv dosednjega obrata Upori Sentijske tovarne elementov za elektroniko iz Ljubljane se je na referendumu 6. maja z veliko večino odločil za osamosvojitve. Referenduma se je udeležilo 92 odst. vseh delavcev obrata, za osamosvojitve jih je glasovalo 91 odst., 5 odst. je glasovalo proti, nekaj manj kot 4 odst. pa je bilo neveljavnih glasovnic. Od 1. junija dalje bo obrat Upori v Sentijsko tovarno posloval kot samostojna tovarna uporov Sentijske in okviru Združenega podjetja ISKRA Kranj. Za osamosvojitve se je kolektiv odločil zato, ker bo imel kot samostojna tovarna boljše pogoje in bo lažje razvijal svojo proizvodnjo.

Brežiško AMD bi rado lastne garaže in delavnice

10. maja so na seji UO AMD Brežice sestavili delovni program za tekoče leto. Prva naloga AMD Brežice naj bi postala akcija za povečanje števila članstva, za kar bo potrebno žrtvovati tudi nekaj finančnih sredstev. To bo možno, saj je društvo v zadnjem času skrbelo predvsem za materialno plat. Sklenili so, da bodo dvakrat na leto organizirali sestanke s članstvom: na prvem jih bodo seznanili s programom in bodo pri tem upoštevali tudi pripombe. Tesneje namestitev sodelovali s komisijo za ceste in promet, obnovili pionirski odsek, sistematično nadaljevali z vzgojo tekmovalcev za moto kros in jih pošiljali na pomembnejša tekmovanja. Če bo mogoče, bodo pričeli graditi lastne garaže in delavnice, celoten voznik park pa bodo pravilno in namensko uporabljali. Naloge bodo lotili že ta mesec, 4. junija pa bodo s člani in ostalimi vozniki organizirali izlet v neznanu.

V Dol. Toplicah urejajo snack-bar

V prtiličju kopališkega doma v Dolenjskih Toplicah urejajo snack-bar, v katerem bodo gostom po kopanju stregli z okrepilnimi pijačami. Nedavno so v tem domu namestili nove garderobne kabine.



SKUPNOST GOJENCEV dijaškega doma Majde Šilc v Smihelu pri Novem mestu je v nedeljo, 21. maja, organizirala zaključno družabno prireditev s pohodom po Kočevskem, ki so se je udeležili vsi gojenci in člani delovne skupnosti zavoda. Na celodnevem pohodu so obiskali Kočevje, Grčarice, Jelenov žleb, Travno goro in Ribnico. Na sliki: pred spomenikom v Jelenovem žlebu govori prvoborec tov. Šober o slavni bitki, ki je bila na tem mestu marca 1942. (Foto: Drago Mohar, Ribnica na Dol.)

DIJAŠKI DOM »MAJDE ŠILC« IZ ŠMIHELA

Po poteh naših partizanskih brigad

Zanimivo srečanje dijakov s partizansko in sodobno Kočevsko

Dvesto mladincev in mladink, gojencev dijaškega doma Majde Šilc iz Smihela pri Novem mestu, je 21. maja s pohodom na Kočevsko dostojno proslavilo teden mladosti in 25-letnico ustanovitve slovenskih partizanskih brigad.

Avtobusi so odpeljali v neznanu, toda ko so zavili z Dvora v strmino nad Jamo proti Laščam, je bilo jasno, da je pohod namenjen Kočevski. Brž se je oglasila partizanska pesem, mladino na pohodu pa je prevzelo zadovoljstvo...

Ze pri Starem Logu so zvedeli za zgodovinski Pugled in Cesto, kjer je bila ustanovljena Tomšičeva brigada. V Kočevju, ki se je razvilo v moderno mesto, so si ogledali spomenik osvoboditve na Trgu tretjega oktobra. Pred Seškovičevim domom jih je pozdravil upravnik muzeja Peter Šober in opisal zgodovino Kočevskega in boj Slovencev s peto kolono. Se več zanimivega so slišali v dvorani, kjer je bil prvi kočevski zbor.

Tov. Šober je sedel med dijake in se z njimi popeljal proti Ribnici. Spotoma je pripovedoval o porazu plavogardistov, sodnem procesu leta 1943 v Kočevju, ki se ga je sam udeleževal, in podobnem. Pisec teh vrstic pa je pripovedoval mladini o časih, ko je država bolj podpirala peto kolono kot Slovence.

In že so bili v Jelenovem žlebu, znanem po bitki 26. marca 1943, ko so sovražniki občutili, kako močna in udarna je partizanska pest. Dijaki so se zbrali na pikniku in se s starejšimi pogovarjali, kako je bilo stakrate. Za kratek čas so iz Jelenovega žleba

šli še na Travno goro, kjer je bila 1941 ustanovljena Ribniška četa, nato pa skoz Ribnico v Kočevje, kjer so se

poslovlili od tov. Šobera. Nazaj grede so spet prepevali partizanske pesmi.

Dan je bil prijeten in koristen, maturantje z rdečimi nageljni v gumbicah pa so se s tem pohodom poslovlili od šole.

MARJAN TRATAR-UČO

NE BODO SE SPLAČALE NAPOTNICE Z ZDRAVNIKOVO RZ

„Zavarovanec poslan v Ljubljano na svojo željo“

Pravilnik o uveljavljanju zdravstvenega varstva določa, kdaj zavarovancu sklad kaj plača in kdaj nič — Stroškov za pot, krajšo od 15 km, zavarovancu sklad ne bo povrnil — Splošno načelo: vsak naj zdravstveno pomoč išče tam, kjer živi!

Ze nekaj dni ali natančneje od 19. maja velja v novomeški komunalni skupnosti socialnega zavarovanja spremenjeni pravilnik o uveljavljanju zdravstvenega varstva. Pravilnik je bil sprejet na podlagi temeljnega zakona o zdravstvenem zavarovanju. Med drugim določa, kdaj mora zavarovanec sam plačati zdravniške preglede, zdravljenje, zdravila in potne stroške in kdaj plača zanj sklad.

Pravilnik pravi, da mora zavarovanec iskati zdravstveno pomoč pri domači zdravstveni službi, se pravi pri tisti, ki je organizirana v kraju, kjer stalno živi. Izjemoma lahko išče tako pomoč tam, kjer je zaposlen (sezonski in drugi). Samo v nujnih primerih zavarovanec lahko uveljavlja pomoč v katerem koli zdravstvenem domu ali bolnišnici zunaj komunalne skupnosti, kateri pripada. Kdor se bo ravnal tako, mu bo sklad zdravstvenega zavarovanja povrnil oziroma poplačal stroške pomoči, zdravljenja, zdravil in potne stroške. Seveda so izjeme. Če bo iskal zavarovanec, zaposlen zunaj skupnosti, pomoč domače splošne zdravstvene službe, mu bo sklad plačal stroške varstva (preglede itd.), ne pa tudi potnih stroškov. Isto velja za prevoz z reševalnim avtomobilom. Vse stroške (varstva in potne stroške) bo moral zavarovanec, če se bo napolnil v zdravstveni dom sosednje skupnosti (npr. v Ljubljano), sam plačati, ne glede na to, da mu

je zunanji zdravstveni dom bližji.

Pravilnik pravi, da mora zavarovanec hoditi k domačim specialistom, načeloma v najbližji zdravstveni dom, ki ima ustrezno službo. Če take pomoči ne more dobiti v zdravstvenem domu, bo moral v novomeško splošno bolnišnico. Samo v primeru, če bolnišnica ne bi imela oddelka, na katerega bi bil zavarovanec poslan, bi smel na oddelek oziroma k specialistu v ustanovo sosednje komunalne skupnosti. V vseh vseh teh primerih bo zavarovancu plačal sklad poleg stroškov za pregled tudi potne stroške.

K specialistu in v bolnišnico le z napotnico

K specialistu je mogoče iti le z napotnico splošnega zdravnika. To ne velja, če si hoče zavarovanec preizkusiti ostrino vida ali določiti očala.

Zgodilo se bo, da bo zavarovanec želel k specialistu v Ljubljano namesto v Novo mesto. Tedaj mu bo zdravnik na napotnico pripisal, da gre sva svojo željo. V takem primeru bo moral zavarovanec vse stroške plačati sam.

Zavarovanci novomeške komunalne skupnosti imajo za zdravljenje na voljo le novomeško splošno bolnišnico. Vstop vanjo je omogočen, razen v nujnih primerih, le z napotnico zdravnika. Po tej poti urejeno zdravljenje v bolnišnici bo zavarovancem plačal sklad. Kdor pa bo želel v drugo bolnišnico, mu bo zdravnik na napotnico pripisal sva željo, stroške pa bo moral plačati sam.

V zdravilišče le z napotnico bolnišnice

Strokovna komisija, ki jo je ustanovila splošna bolniš-

nica v Novem mestu, bo odločila, kateri zavarovanci se bodo lahko zdravili v zdraviliščih. Nihče ne bo mogel na tako zdravljenje brez napotnice. Napotnico bo načeloma lahko dobil le zavarovanec, ki mu bo strokovna zdravniška komisija priznala pravico do podaljšanega ali nadaljevanega zdravljenja, seveda pa se bo moral zavarovanec do tedaj zdraviti v bolnišnici. Za zavarovance, ki bodo uveljavljali pravico do zdravljenja in popravljanja zob ter protetičnih del, bodo veljale enake določbe kot pri zdravstvenem varstvu v splošnih ambulantah. Eno važnih določil spremenjenega pravilnika pravi, da sklad ne povrne potnih stroškov, če ima zavarovanec do splošnega zdravnika ali do specialista do 15 km poti.

Skład plača domača, izjemoma tudi tuja zdravila!

Če bodo zavarovanci uporabljali uvožena, pri nas ne registrirana zdravila, jim sklad ne bo priznal nobenih stroškov. Sklad bo izjemoma plačal le tista neregistrirana uvožena zdravila, ki jih bodo medicinski organi priznali za boljše. Vselej pa bo sklad plačal uvožena registrirana zdravila oziroma tista uvožena zdravila, ki jih pri nas ne bo dobili.

- Določbe o ocenjevanju zmoglosti za delo, podaljšanju življenja, obolenja dr.
- žinskega člana, plačevanju protez in ortopedskih pri-
- pomočkov veljajo od leta 1965.

Obisk slovenskih študentov iz Zagreba

Na Senovem so 13. maja pozdravili slovenske študente iz Zagreba. Njihov klub je že četrto leto zapovrstjo organiziral pohod po stopinjah XIV. divizije S študenti je bil tudi general Jaka Avšič. Senovčani so goste pospremili na Bohor, kjer so zvečer zakurili kres. General Jaka Avšič je pripovedoval študentom spomine na partizansko vojskovanje.

„Trdinova pot“ odprta

V nedeljo dopoldne je bila pri »Gospodični« na Gorjancih slovesno izročena name-nu dolenjska planinsko-turistična transverzala »Trdinova pot«. Po uvodnem pozdravu tajnika TD Novo mesto Nika Pavliča je govoril o pomenu Gorjancev v NOB upravnik

novomeške študijske knjižnice Bogo Komelj, predsednik PD Novo mesto Rudi Jereb pa je na kratko opisal lepote, mimo katerih vodi »Trdinova pot«, in jo izročil namenu. Anica Tomažin, delavka iz INISA, je z občuteno recitacijo Trdinovih del »Cvetnika« in »Gospodična« obogatila slovesnost.

Navzoče sta pozdravila tudi predstavnik PZS iz Ljubljane in predstavnik PD »Janez Trdina« iz Mengša, ki je izročil Novomeščanom sliko planinskega doma pri Mengšu, ki nosi ime po Mengšanu Janezu Trdini. Naše društvo je poklonilo Mengšanom portret pisatelja Trdine. Preden so udeleženci slovesnosti ob zvokih harmonike odšli na simbolični obhod prvih sto metrov »Trdinove poti« se je vsem, ki so sodelovali pri lepe in velikem delu, zahvalil stari planinec Novomeščan Franc Adam.

Krmelj: Neoštevilčene hiše se starajo

Stanovanjska bloka v Krmelju sta bila sezidana pred petimi leti, pa še nimata hišnih števil. Brez števil so nove hiše tudi v drugih krajih v občini. Krajevni uradi niso ničesar napravili za oštevilčenje, zato bi bilo prav, če bi red napravila občinska skupščina.

B. DEBELAK



Na sliki: predsednik PD Novo mesto Rudi Jereb odkriva na nedeljski slovesnosti pri Gospodični na Gorjancih tablo, na kateri je turistični zemljevid »Trdinove poti«, in s tem simbolično izročila namenu novo dolenjsko planinsko-turistično transverzalo. (Foto: Miloš Jakopec)

SLOVENIJO BODO PREDSTAVLJALI UČENCI IZ BREŽIC

VI. srečanje bratskih šol v Begecu

Učenci in učitelji osnovnih šol z imenom bratov Ribarjev se bodo letos sestali v Vojvodini — Tam bo tudi seja ravnateljev, strokovni posvet matematikov in tekmovanje mladih matematikov bratskih šol — Učenci se bodo nato predstavili s kulturnim programom — Brežiška šola pripravlja Zbornik, ki bo natisnjen v 1.000 izvodih

Sole BRATOV RIBARJEV prirejajo vsako leto medsebojna srečanja učencev in učiteljev. Letos se bodo zbrali v Begecu v Vojvodini, kjer je gostiteljica tamkajšnja osnovna šola. Iz Brežic bo odpotovalo tja 23 učencev. Spremljalo jih bo 5 članov učiteljskega kolektiva. To srečanje bo od 4. do 7. junija.

V Begecu bo seja ravnateljev in strokovni posvet matematikov. Učenci bodo sodelovali na tekmovanju mladih matematikov bratskih šol. V desetminutnem kulturnem programu bo vsaka skupina predstavila svojo šolo, svoj kraj in svoj narod.

Srečanje ima namen utrjevati bratstvo in enotnost jugo-

slovanskih narodov in je pomembna medrepubliška manifestacija. Vsako leto je združeno tudi s strokovnim programom. Za letos bo brežiška šola pripravila Zbornik, ki bo natisnjen v 1.000 izvodih.

Osnovna šola iz Brežic je zaprosila občinsko skupščino za finančno pomoč, ker so taka srečanja zvezana s

stroški, šola sama pa jih ne zmore. Del predvidenih izdatkov bo prispeval šoli sklad za šolstvo, nekaj virov pa bo morala šola poiskati še drugje. Člani upravnega odbora sklada so predlagali, naj bi dobila šola za to del denarja iz vsote, ki jo je skupščina namenila za sodelovanje z bratsko občino Veliko Plano.

V pripravi predpis o škodi po divjadi

Določal bo, kako morajo kmetje zavarovati svoje parcele pred divjadjo — Lovci so lani dobro gospodarili — Za predsednika Lovske zveze izvoljen dr. Miran Cilenšek

Na letošnjem občnem zboru Lovske zveze Kočevje so se zastopniki lovskih druženj strinjali, da Lovska zveza Kočevje še vedno dela za vse sedanje območje, se pravi za območje občin Kočevje in Ribnica ter za del občine Ljubljana-Vič-Rudnik.

Po novih predpisih bi namreč lahko vsaka občina ustanovila svojo lovsko zvezo. Lovci pa so prepričani, da zaokroženega lovskega baze, ki ga obsega Lovska zveza Kočevje, ne kaže drobiti. Vsaka razcepitev bi bila le v škodo lovskih organizacij, lovcev in dobrega gospodarjenja z lovišči.

O škodi po divjadi ni bilo daljše razprave, ker bo to reševal upravni odbor zveze v

sporazumu s komisijami za lovstvo pri občinskih skupščinah. Te komisije bodo pripravile tudi poseben predpis v zvezi s škodo po divjadi, ki ga bodo sprejele občinske skupščine. V njem bodo določene pravice in dolž-

nosti lovskih organizacij in kmetev. Tako bo med drugim predpisano, kako morajo kmetje zavarovati svoje površine pred divjadjo, izdelan bo cenik za posamezne kmetijske pridelke, izračunan hektarski donos itd.

Na občnem zboru je bilo ugotovljeno tudi, da so lovske družine lani dobro gospodarile, saj se jim je v blagajnah nabralo nad 5 milijonov Sdin več kot leto prej. Tudi strokovno znanje lovcev in disciplina sta zadovoljivi.

Na občnem zboru so izvolili nov, 15-članski upravni odbor, za predsednika pa dr. Mirana Cilenška.

Geološka ekskurzija okoli Sevnice

V nedeljo, 28. maja, prireja Slovensko geološko društvo drugo letošnjo ekskurzijo po Dolenjski. To pot bodo geologi vodili udeležence po dolinah in gričih na desnem bregu Save pri Blanci in Sevnici. Posebno zanimivi bodo apnenici in laporji, v katerih je veliko kremenovih različ-

kov — rožencev. Te plasti so dobile po vasi Veliki Trn ime velikotrnške ter po Krškem krške plasti. V strokovni literaturi so jih že večkrat opisovali ter jim prvotno pripisovali triasno starost. Po vojni pa so geologi v njih našli zgornjekredne okamenine. Tako strokovnjaki danes trdijo, da je del teh plasti nastal v srednjem triasu, drugi del pa v zgornji kredii. V velikotrnških in krških plasteh so ponekod našli ostanke školjk, za določitev starosti teh skladov pa so mnogo pomembnejše praživali iz skupine luknjičark. To so mikroskopsko majhne živali, ki jih najdemo tako, da vzorce laporja dalj časa spirajo z vodo. S tem odplaknejo večji del glinastega materiala. Na drobem situ ostanejo debelejši delci, med katerimi so včasih pogostne iz več kroglic sestavljene hišice luknjičark.

Največji del ekskurzije bo posvečen velikotrnskim in krškim plastem, slišali pa bomo tudi o drugih mezozojskih ter o terciarnih sedimentih iz okolice Krškega. Zbor za ekskurzijo bo pri železniški postaji na Blanci v nedeljo, 28. maja, ob 12. uri. Takrat imajo zvezo tudi udeleženci z ljubljanske

strani. Pričakujemo pa, da se bodo ekskurzije udeležili tudi domačini iz Krškega, Sevnice ter drugih bližnjih krajev, da se bodo seznanili z geološko zgradbo okolice. Rajko Pavlovec Ljubljana, Trubarjeva 14

Asfaltiranje v Krmelju

Cestno podjetje Novo mesto je izdelalo predračun za asfaltiranje ceste v Krmelju v več variantah. Predstavniki občinske skupščine Sevnica, Metalne iz Krmelja in Cestnega podjetja Novo mesto so zaenkrat osvojili tisto varianto, po kateri bi asfaltirali cestišče v dolžini 820 m in širini 4,50 m. Stroški asfaltiranja bodo veljali 226.850 N din. 50.000 N din bo prispevala Metalna Krmelj, ni pa še znan znesek prispevka Konfekcije »Lisca« iz Sevnice, ki ima v Krmelju svoj obrat, in Kmetijskega kombinata »Zasavje« v Sevnici. Levji delež pa bo morala prispevati občina.

Asfaltiranje ceste v Krmelju je najno tudi zaradi tega, ker bo po predvidevanjih v tem kraju proslava ob podelitvi domicila XII. brigadi.

„Poskušam, kako gre zasebniku!“

Semiško rdeče vino in druga domača vina, domači piščanci, domači kruh, domača sajama, prekajena gnjat. Vse vrste alkoholnih in žganih pijač znanih domačih proizvajalcev, med drugim »Vodka apostolska«, slivovka, konjaki...

Bogata izbira, cenik za vsak žep.

Gostišče je na Ruperč vrhu. Peter Zajc ga je odprl prvega maja.

»1.500.000 Sdin sem investiral v lokal, kakršnega mi je zapustil prejšnji najemnik.« Je pripovedoval Zajc kakšne tri tedne po otvoritvi. »Razmišljal sem in se odločil. Rekel sem si: zakaj ne bi tudi jaz poskusil kot zasebnik! In poskusil sem. Ni še tako, kot želim, da bi bilo. Potrebno bo nekaj časa.«

Načrti so lepi in uresničljivi. Vsaj tako pravi Peter Zajc, ki je bil devet let gostinski delavec v novomeškem hotelu »Metropole«. Med drugim bo uredil nekaj prenočišč, dal napraviti reklamne table in...

Med pogostimi obiskovalci na Ruperč vrhu so lovci. Zajc je zanje uredil in opremil posebno sobo. V sezoni, ki privablja čedalje več domačih in tujih gostov v te kraje, bodo dobrodošli vsi — z najrazličnejšimi okusi, z najrazličnejšim denarjem.

Poslej bo gostiše zaprto samo ob sredah.

I. Z.

Črnomelj: »Mnogo hrupa za nič!«

Tako menijo nekateri črnomaljski prosvetni delavci o odločitvi, da bo imela občina Črnomelj svojo izobraževalno skupnost; s tem zaenkrat ne bo prišlo do kakih večjih sprememb v primerjavi z dosedanjim poslovanjem v okviru občinskega sklada za šolstvo. Pred kratkim je bil za predsednika črnomaljske izobraževalne skupnosti imenovan Vinko Jerman, za tajnika pa Jože Stermec. Na nedavni seji iniciativnega odbora je bilo sklenjeno, da bo ustanovna skupščina izobraževalne skupnosti 29. maja in da bo šlela 31 članov, od tega 15 iz vrst prosvetnih delavcev in 16 predstavnikov javnosti.

Literarni nastop v Sevnici in Loki

18. maja zvečer so književniki Milan Guček in Miško Kranjec iz Ljubljane ter Franjo Roš iz Celja na pobudo Prešernove družbe iz Ljubljane sodelovali na literarnem večeru. Literarni nastop so poživili gojenci glasbene šole s skladbami za harmoniko in klavir pod vodstvom učitelja Viktorja Krena. Ob koncu je bilo žrebanje knjig Prešernove družbe, v katerem je 6 učencev prejelo lepe knjige. Književniki so iste dne obiskali tudi Loko. Soška mladež jih je v obeh krajih toplo sprejela in obdarila s cvetjem ter hvaležno poslušala njihova dela.

S. Sk.

BIRČNA VAS: »Še dolgo po poti napredka in miru!«

Tudi mi, pionirji iz Birčne vasi, se pridružujemo čestitkam in pozdravom kurirjev Jugoslavije. Želimo Ti še mnogo srečnih in zdravih let, naša največja želja pa je, da bi nam še dolgo vodil našo domovino po poti napredka in miru. Mi pionirji se bomo trudili in vestno opravljali svoje delo, da bomo postali vredni člani svoje domovine.

Pionirji odreda »Miha Počrvina« iz Birčne vasi



120 nekdanjih pripadnikov partizanskih delavnic za zvezo — baza 99 D se je zbralo na prvem povojnem srečanju v Starih Zagah. Na zboru so se domenili o nadaljnjem sodelovanju, o zbiranju spominskega gradiva, o pripravah za dodelitev domicila njihovi enoti in drugem. Na sliki: pri malici v Starih Zagah. (Foto Mirkó Vesel)

Poplava podpisov

Lastnoročno podpisovanje je dogodek, ki ga človek lahko doživi samo v Pragi na začetku pomladi. To podpisovanje, ki je dobilo popularen naziv »avtogramadiada«, je srečanje umetnikov, književnikov, športnikov in njihovih ljubiteljev. Že ko je bila avtogramadiada prirjena prvič, leta 1964, je prišlo na stotine ljubiteljev lepe knjige, pesmi, glasbe, baleta in športa, ki so se gnetli pred tesnim, precej vsakdanjim poslopjem založniškega podjetja »Miada fronta«. Letos je bilo teh obiskovalcev avtogramadiade že na tisoče; bolje bi rekli »lovcev na avtograme«.

Nad dvajset vrhunskih osebnosti kulturnega in političnega življenja Češkoslovaške je v tej praški pomladi dalo nad 60.000 podpisov na posebej izdelane kartone, v dijaške zvezke, na gramofonske plošče, v notne knjige, spominske knjige in podobno. Vsak se je podpisal nad tritisočkrat.

Stevila ljudi, ki so prosili za podpis, nihče ne bi mogel natančno ugotoviti, pa tudi poskušal ni. Znani književniki Bohumil Hrabal, Ivan Vyskočil, František Jilek, pesnik Karel Šiktanc, popularna pevca Karel Gott in Vaclav Neckač, znana češka svetovna popotnica inženirja Hanzelka in Zikmund, nogometniš Andrej Kvašňák in mnogi drugi so neutrudljivo dajali podpise do zadnjega oboževalca.

Ideja je res edinstvena. Ni znano, da bi sploh kje na svetu to delali tako organizirano.

To pa ni samo poskus omogočiti zbiralcem, da pridejo do njih. Ta manifestacija ustvarja tudi prijetno ozračje skitnih pogovorov, vprašanj in domislic.

Avtogramadiada je trajala pet ur. Gotovo ni lahko podpisati se tritisočkrat, hkrati pa še odgovarjati na vprašanja. Toda književniki, glasbeniki, pevci, športniki, igralci itd. radi pridejo na avtogramadiado, ker je to ena izmed oblik neposrednega stika

Mali človek

Prebral sem: »Stvar je zanemljiva, ker govori predvsem o malem človeku!«

Slišal sem (večkrat): »Vso skrb je treba posvetiti našemu malemu človeku!«

Govorijo in pišejo: »Mali človek, mali človek, mali človek...!«

Gledam in iščem: Kje si mali človek?

Ni ga. Kot bi se udri v zemljo! Ni malega človeka, kakor bi se me izogibal...

Mali človek!

Ampak — biti moral! Nekje mora biti ta mali človek! Sicer ne bi toliko govorili o njem, mu posvečali vso skrb, ne bi ga moglo nekaj zanimati, če ga ni!

Torej — iščem tega našega malega človeka...

Srečam majhnega, bolj pritičkavega človeka. »Ste vi mali človek?« ga ustavim. Pogleda me, takole navzgor, kajti večji sem od njega, in odklima: »Ne, nisem mali, sem cestni pometač. Da, majhen pa sem, majhen.«

Grem naprej. Ustavim nekoga, takole dva metra in še kaj ga je. Nič po JUS, niti on, niti obleka, niti čevlji. »Oprostite, ste vi mali človek, naš mali človek?« Pogleda me, navzdol, se namrdne in nekaj v pogledu me opozarja. Sklonim se in grem naprej.

Iščem dalje. Malega človeka. Pa ga ni. Nikjer!

Kaj pa, kaj pa, če sem to jaz? Hm?! Mogoče.

Spet skrbno berem in pozorno poslušam. O malem človeku, ki je zadovoljen, da se piše o njem, o malem človeku, ki mu je treba posvetiti vso pozornost. Ne preberem in slišim le tistega, kar je napisanega in povedanega, berem in poslušam tudi med vrsticami. Lovim najrahljše odtiske.

Rahlo se mi svita.

Kaj, če niso to preprosti ljudje, delavci, kmetje? Stopim k njim in jih vprašam: »Poslušajte, tovariši, da niste morda vi mali ljudje?«

Nerazumevaajoče me pogledajo, izmenjajo med seboj poglede in nato nekdo vpraša: »Kaj pa je to mali človek?«

Potem mozgam naprej: Ne- kdo je na pomembnem polo-

žaju in ta položaj izrabi v svojo korist. Mimogrede se ga prime nekaj, kar ni njegovo. Tega človeka potem skrbno čuvajo, ne da bi o njegovem početju zvedeli drugi, oškodovani. Torej mu je posvečena vsa skrb. In tudi piše se o tem človeku, samo dobro!

»Hevrekala! — našel sem!

To je torej mali človek...

Trenutnemu veselju ob pomembnemu odkritju pa sledi grenko razočaranje. Človek, ki se okorišča z družbenim premoženjem in službenim položajem ni mali človek. Mali človek je, tako sem zvedel, preprost, delaven človek, delavec, kmet, pometač, čistilka, oni drugi pa niso mali, temveč veliki ljudje. Nekako fakole: več ko imaš, večji si, manj ko imaš, bolj si majhen. Torej veliki in mali ljudje!

Ti majhni ljudje pa so res nesramni! Nergajo nad početjem velikih ljudi, nevoščljivi so jim njihovega (družbenega) premoženja, zavidajo nekemu, ki za dober standard, postavljen na krepkih družbenih temeljih, odsesti le nekaj mesecev, standard pa mu ostane skupaj s prejšnjo družbeno odgovorno službo... Kako so majhni tile mali ljudje, ko ničesar ne razumejo!

Pripis: Po napornem iskanju sem našel, vendar razumel še vedno ne. Živimo v družbi, ki zagotavlja enakopravnost, torej enakost majhnih in velikih ljudi. Zalkaj se potem delimo na male in velike? Se bomo kakor nekoč delili po premoženju, po obleki, nabiti ali prazni v denarici? Saj razlik pravzaprav ne bi smelo biti! Če že mora biti, bodimo vsi majhni ali pa vsi veliki. Glede na čas, v katerem živimo, prihodnost, ki jo ustvarjamo, bi rekel, da smo vsi veliki, kajti vsi skupaj se pehamo za lepšo, srečnejšo, pravičnejšo prihodnostjo. Pa tudi sedanjost ni majhna. In — navsezadnje, to sedanjost so nam v dobrini meri priborili prav — mali mali ljudje, le da tedaj še niso vedeli, da so majhni...

Razmišljal in zapisal: mali človek R. GRIVEC

Albert Camus:

Prijetni sosedje

»Dobro jutro! Upam, da mi boste oprostili, da prihajam tako zgodaj. Vidim, da imate mnogo dela, saj ste se sinoči komaj do konca presejili, a ko sem vas opazovala skozi okno, kako hitite, mi je prišlo na misel, da ne bi bilo slabo, ko bi skuhali malo kavice in si oddahnili. Upam, da ste dževo že našli v kakem zaboju. Medtem ko bo voda zavrela, pa spregovoriva nekaj besed. Če ravno nimate pri roki žličke, lahko skočim po svojo in je prinesem. Kavico pa gotovo imate. Moram priznati, da je zelo prijazno od vas, da ste me povabili na kavico, čeprav ste sredi zmešnjave. Ena skodelica bo čisto dovolj, da. Nisem taka kot nekatere druge...«

Samo eno žličko sladkorja, prosim. Če že hočete, pa dve. Tako prijeto je tu pri vas. Gotovo veste dali stanovanje prepleškati, ali ne? Veste, vsi smo bili močno presenečeni, ko se je stranka pred vami tako na vrat na nos izselila. Sicer pa nič čudnega, ko so bili toliko dolžni spekeriji. Kupovali so vse pri Renardu. Ha, trgovec Lucas na drugem vogalu ni tako nor, da bi dajal upanje. Se svoji materi ne bi dal nič na kredit. Zato tudi ni čudno, da je tak bogataš; še od črne borze med vojno mu je ostal lep kupček. Jaz hodim kupovat k Renardu in tudi vam svetujem isto. Le to bi vas rada opozorila, da dobro gledate kadar kaj tehta. Zlepa ne zna kdo tako goljufati pri vagi kot Renard.

Videli boste, kakšne čudovite sosedje boste imeli.

Vsi so ljubeznivi in kar se da ustrežljivi. No, če že silite, pa mi natočite še eno skodelico kave! Fina kavica! Gotovo kupujete dobro sorto. Ko bi vedela, da bova pili kavico, bi vzela s seboj nekaj piškotov... Ah, nikar se ne trudite in ne iščite piškotov... razen če jih nimate čisto pri roki.

Vaša najbližja sosedja je gospa Robin. Čudovita ženska. Samo nikar ji ne posojajte denarja! Za tistega njenega poba, za katerega vsi pripovedujejo, kako je podoben očetu, pa bi jaz lahko prisegla, da... sicer pa, kaj nama to mar, ali ne?

Nad vami stanuje gospa Tifler. Prav gotovo vas bo kmalu obiskala, bodite brez skrbi! Svetujem vam, da skrijete pred njo vse steklenice pijače, kar jih imate pri hiši, ker drugače... Jaz dam še kozarec iz kredence, ka-

dar pride na obisk. Zelo prijetna gospa je, boste videli.

Tudi z gospo Lecq se boste morali seznaniti. Čudovita stara gospa je, čeprav pripovedujejo, da se jo že večkrat videli, ko prihaja iz zastavljalnice. Sicer pa to ni nobena sramota.

Ah, skoraj sem pozabila na gospo Leblanc! Zares zelo mila ženska, le na to vas moram opozoriti, da ne verjamete niti polovice

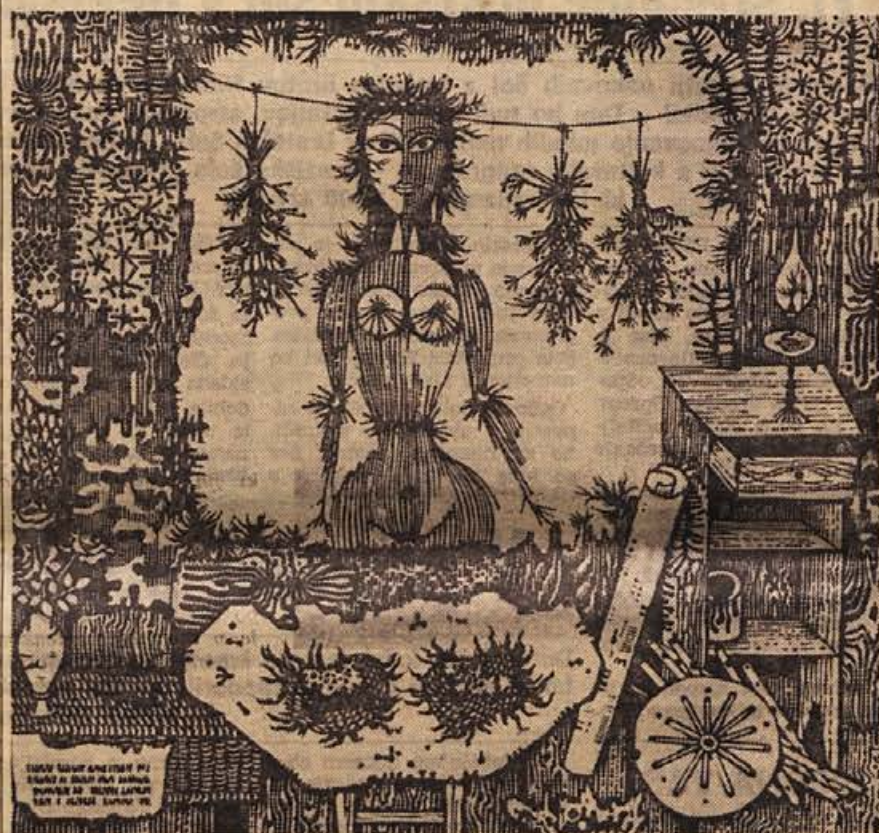
tistega, kar vam bo pripovedovala. Saj razumete, kaj mislim s tem, ali ne?

Odhajam. Vidim, da ste sredi dela, in ne bi vam bila rada v napoto. Samo malo sem hotela skočiti k vam, da vidim, ali je kaj pomagati. Na svidenje! Upam, da si boste vse lepo uredili in da vam bo v naši hiši lepo. Bodite prepričani, da niste mogli priti med boljše, bolj odkrite in prijete sosedje.

Teden muzejev

pod geslom »TURIZEM IN MUZEJI«
traja od 22. do 28. maja 1967.
Obiščite zanimive zbirke v muzejih
na našem področju!

Vstop prost.



FRANCE MIHELIC: DAFNE II. — 1967, lesorez

Aforizmi

Ko se vzpenjaš kvišku, prijazno pozdravi vsakega ki ga srečaš. Morda se boš moral vrnati po isti poti.

Če rabim iste besede, kakor jih uporablja direktor, pravijo, da sem hutiligan, o direktorju pa govorijo, da je — energičen vodja podjetja.

Kadar mi govorijo o kom, da je dober človek, zmeraj vprašam: »Za koga je dober?«

Slikar in grafik Franjo Stiplovsšek (1898 - 1963)

V soboto zvečer so v galeriji v Krškem slovesno odprli umetniško razstavo olj in risb pokojnega krškega rojaka akadem. slikarja Franja Stiplovsškega. Razen javnih in kulturnih delavcev iz Spod. Posavja, Zagreba in Novega mesta so na otvoritvi pozdravili pokojnikovo vdovo Ivo Stiplovske, navzoč pa je bil tudi pomočnik republiškega sekretarja za kulturo književnik Radko Polič s soprogo. Stevilnim domačinom je predstavil umetnika in njegovo življenjsko delo prof. Stanko Škaler, ravnatelj Posavskega muzeja iz Brežic. Visoka raven razstave vabi k obisku, prav gotovo pa bo tudi spodbudila še sedanjo hvalevredno prizadevnost vodstva mlade galerije, da nam bo letos pripravila še več podobnih razstav in prireditev. — Umetnika in njegovo umetnost predstavljamo s tekstom, ki ga je za katalog na razstavi napisal umetnostni zgodovinar dr. Drago Komelj iz Ljubljane.

Slikar in grafik Franjo Stiplovsšek — po rojstvu z otoka Krka, po šolanju, osebnem in umetniškem zorenju ter oblikovanju pa Tržačan — je tukajšnji rojak. Njegov oče se je iz obsoletskih krajev po službeni dolžnosti preselil v Trst, kjer je bil carinik. 1918. leta pa se je sin Franjo, potem ko je že služboval v Škedenju in Barkovljah, moral umakniti najprej v koroški Vellkovec, po plebiscitu pa v Maribor. 1925. leta se za stalno naseli v Krškem, po osvoboditvi pa se je preselil v Brežice.

Ze v Trstu se je Stiplovsšek odločil za slikarstvo, čeravno je najprej moral postati učitelj, ker ni imel prilike, da bi se posvetil samo slikanju. Trst je že pred vojno postajal središče, ki mu združevalo pomembnejše slovenske kulturne in javne delavce. Tudi mladi Stiplovsšek se kot srednješolec aktivno vključil v tedanje tržaško kulturno življenje: sodeluje pri Slovanski čitalnici, silka odrske scene, posluša znameniti Cankarjev govor, sklepa prijateljstva s pesniki, gledališčniki, slikarji in tudi

sam poskuša slikati. Vsestransko veselje in ljubezen do javnega in kulturnega dela prenese tudi v Maribor: tu je organizator prve umetnostne razstave, soustanovitelj in prvi tajnik umetniškega društva »Grohara«, veselje do slikanja in umetnostne izobrazbe ga zvabi na Dunaj in kasneje še v Zagreb. Postane član tedanjega borbenega Društva mladih, kasneje Slovenskega lika, ki je združilo avantgardo mladih slovenskih likovnikov.

Kot poklicni pedagog in šolnik tudi v Krškem ni nikdar nehal ustvarjati in snovati. Tu razvija različne spretnosti: ilustrira knjige, riše plakate, je pevovodja, orglar, režiser, scenograf; ljubezen do starin in starožitnosti, ki mu daje tako močan pečat v njegovem slikarstvu, ga končno pripelje v vrste muzealcev.

Najbolj plodovita umetniška leta preživi v Krškem. Provincialno mestice, ponosno na svojo meščansko šolo, na kateri se je zvrstila cela vrsta kasnejših uglednih znanstvenikov, je daleč

od umetnostnega središča, kakršna sta bila tedaj Ljubljana z Jakopičevim paviljonom in rednimi likovnimi prireditvami ter Zagreb s svojo Akademijo. Edina zveza je vlak ter časniki, ki so od časa do časa poročali o razstavah, pa domače in tuje revije, ki jih je prebiral doma ali pri krških prijateljih. Vendar je bil Stiplovsšek v tem času eden redkih spodeželskih umetnikov, ki je vzbudil zanimanje tudi v kulturnem središču Slovenije. Sodeluje namreč na vseh kolektivnih razstavah doma, razstavlja na Reki, v Splitu, Sarajevu, zunaj pa predvsem na mednarodnih in jugoslovanskih v Hodoninu, Pragi, Berlinu, Bruxellesu, Barceloni, Amsterdamu, Londonu, Firencah. Postane član dunajskega Hagebundu, o njem pišejo domače in tuje kritike. Vendar se je enkrat samkrat odkril na veliki samostojni retrospektivni razstavi 1939. leta v Ljubljani. Ta razstava je do neke mere pomenila zanj tudi kritični obračun z lastno umetnostjo; po razstavi se zavestno umakne in po osvoboditvi se v glavnem ukvarja le še z organizacijo in preureditvijo Posavskega muzeja. Medtem pa sodeluje še na kolektivnih razstavah v Brežicah in Celju.

Za Stiplovsškovo umetnost je nedvomno odločilno njegovo »tržaško« porenje. Večina primorskih umetnikov, s izjemo Dolenjcev Kraljev, odklanja impresionizem, sprva se nagibljejo k ekspresionizmu in kasneje se oprimejo »stvarnega« slikarstva. Te prvine je tudi Stiplovsšek prinesel v Maribor. Njegova prva dela sicer dokazujejo, da impresionizem ni šel mimo njega, vendar trdno grajena risba že kaže na njegovo kasnejšo preusmeritev. Mariborsko umetniško društvo »Grohara« še kaže na umetniško pripadnost kroga mariborskih slikarjev, izoblikovanih

Rudolf Mohar: PESMI

Pred menoj je drobna knjižica s skromnim ovitkom in naslovom: Rudolf Mohar — Pesmi. Z zanimanjem prelistavam 60 strani v samozaložbi izdanih pesmi, ki so nastajale v zelo razgibanem poldrugi desetletju pred zadnjo vojno in med njo.

Rudolf Mohar ni pesnik, vendar mu je mnogo svojih spoznanj in občutij uspelo prelini v lepe, zanimive verzje. Ni nameraval postati pesnik, in vendar so se verzji v njegovem srcu kar sami porajali. Verzji, ki jih lahko imenujemo odločen socialni protest, z druge strani pa liričen slavospev njegovi dolini, njegovemu Loškemu potoku.

Za lažje razumevanje njegovega pesniškega izraza je treba poznati predvsem razme-

re, v kakršnih je živel pred dvema in več desetletji človek v hribovitem svetu onstran Velike gore, v Loškem potoku. Zemlja, od nekdanjega mačehovskega do svojih marijavih, globoko vanjo zakorenjenih otrok, ni mogla preživljati vseh. Rezala jim je tanke skorje kruha, tako da so mnogi skušali poiskati debelejšje rezine daleč v tujem svetu, v Nemčiji, Franciji, Ameriki, od koder so se le redki vrnili, še manj jih je obogatelo. Marsikdaj je v potoških domovih, kjer je bila nekoč osnovna jed bob, goščeval glad, zaradi davkov in drugih dajatev pa je nemalokrat pel preko domačije boben Težke socialne razmere so lepo opisane v baladi Kmetova bilanca: »Vse smreke prodal sem, zdaj moram še prase in vole povrhu, da rešim dolga se... In črna mu slutnja obraz zdaj prekrije: spomlad bo boben pel prek domačije.«

Mohar je zbirko razdelil na tri snovno zaokrožene dele: v otroške pesmi, splošne pesmi in balade. Zadnje so najlepše; tu in tam že s pravo baladno grozljivostjo govore o težkem času, v katerem so nastajale, o času izkoriščanja, revščine, izseljevanja, o časih, ko so mnogi naši rojaki za skromno skorjo vsakdanjega kruha puščali svoje moči in življenja v rudnikih in gozdovih širom po Evropi.

Rudolf Mohar, upokojenec v Kočevju, pravi o svojih pesmih: »Pesmi so nastajale same od sebe; misli, ki so se nakopičile v moji duši, sem samo prepisal na papir. Izdal sem jih predvsem zato, da bi po svoje, čeprav skromno, pričale o nekdanjih časih, ki jih posebno mladina komaj še pozna. Mnogo bolj kot pesmi me privlači proza, pripovedka...«

V zadnjih letih, v času po vojni, je Mohar napisal še lepo število pripovedk, vendar je v vseh znal s tankim poslušom za vsakdanjost povezati pravilnost s sodobnimi razmerami. Tako Mohar pesnik kakor Mohar pripovednik pa se v svojih delih predvsem zanima za človeka, za lepo in dobro v človeku, za tople, pristranske, bratske vezi, ki nas kljub vsemu še vedno vežejo. F. GRIVEC

Novo mesto: ustanavljamo temeljno izobraževalno skupnost

Zakon o izobraževalnih skupnostih in financiranju vzgoje in izobraževanja je skupščina SR Slovenije sprejela ob koncu aprila. Skoraj leto dni smo obravnavali osnutke zakona, zato se je sprejem zakona zavlekel. Sedaj pa, ko zakon imamo, moramo v zelo kratkem času opraviti pomembne naloge, s katerimi bomo omogočili delovanje zakona:

1. Do 31. maja moramo ustanoviti temeljno izobraževalno skupnost, t. j. sklicati ustanovno skupščino izobraževalne skupnosti.

2. Do 15. junija mora občinska skupščina določiti stopnje prispevkov, ki se bodo stekali v sklad izobraževalne skupnosti.

Temeljne izobraževalne skupnosti prevzamejo financiranje vzgojno-izobraževalnih dejavnosti s 1. junijem 1967 in s tem dnem prenehajo dosedanji družbeni skladi za šolstvo.

Navedene naloge, predvsem prva, zahtevajo intenzivne priprave in hitro ukrepanje. Za pripravo ustanovne skupščine izobraževalne skupnosti je v skladu z zakonom imenovala občinska skupščina sedemčlanski iniciativni odbor. Ta mora pripraviti osnutke statuta IS in poslovnik o delu ustanovne skupščine.

Iniciativni odbor se je sestel in po predhodnem posvetovanju z vodstvi občinskih družbeno-političnih organizacij in občinske skupščine sklenil, da bo ustanovno skupščino sestavljalo:

1. 5 predstavnikov občana,

Konjeniki bodo vabili na brestaniški grad

Predstavo MLINARJEVEGA JANEZA v brestaniškem gradu bodo te dni naznanjali konjeniki. Z gradu bo zaplapolala zastava celjskih grofov. Dogodek bodo zabeležili tudi snemalci ljubljanske televizije. Mlinarjevega Janeza bo igral Janez Kavčič, zaposlen pri MERXU v Krškem, grofa Urha pa bo predstavil Franci Rakar, učitelj iz Brestanice.

nov, ki jih imenuje občinska skupščina;

2. 25 predstavnikov vzgojno-izobraževalnih zavodov, ki jih izvolijo samoupravni organi vzgojno-izobraževalnih zavodov;

3. 4 predstavniki družbenih organizacij, ki jih imenujejo organizacije SZDL, ZMS, ZSS in ZB;

4. 18 predstavnikov delovnih organizacij, od tega 15 iz gospodarstva in 3 iz družbenih služb;

5. 3 predstavniki občinske skupščine, ki jih izvoli skupščina izmed odbornikov.

Tako bo ustanovna skupščina izobraževalne skupnosti štela 55 članov.

Iniciativni odbor priporoča vsem organizacijam in organom, ki imenujejo ali izvolijo predstavnike v ustanovno skupščino, da te pooblaste hkrati tudi za predstavnike v skupščini temeljne izobraževalne skupnosti. Po dogovoru z zainteresiranimi organi in organizacijami bo ustanovna skupščina sprejela tudi sklep o tem, kateri mandati veljajo za 2 leti in kateri za 4 leta.

Z občinskimi vodstvi družbeno-političnih organizacij in občinsko skupščino se bo iniciativni odbor posvetoval o kadrovski sestavi skupščine IS. V ta namen bo na posvetih, ki jih bosta sklicala občinska skupščina in občinski sindikalni svet, razpravljali tudi s predstavniki upravnih organov delovnih organizacij in gospodarstva o njihovih predstavnikih v skupščini IS. Potem se bo iniciativni odbor sestel s predstavnikoma vzgojno-izobraževalnih zavodov in jih zaprosil, da izvolijo svoje predstavnike v skupščino IS. Predstavnike vzgojno-izobraževalnih zavodov bodo neposredno izvolili sveti ali delovne skupnosti zavodov.

Predstavnike občanov, občinske skupščine in delovnih organizacij bo izvolila občinska skupščina na svoji seji, ki je predvidena za 25. maj. Do navedenega datuma bi morali

tudi vsi ostali organi in organizacije imenovati oziroma izvoliti svoje predstavnike v skupščino izobraževalne skupnosti.

Iniciativni odbor bo članom ustanovne skupščine IS poslal predlog poslovnika ustanovne skupščine in sklical ustanovno skupščino za sredo, 31. maja 1967.

Ustanovna skupščina bo:

1. poslušala poročila predsednika iniciativnega odbora,

2. izvolila verifikacijsko komisijo,

3. sprejela poslovnik o delu ustanovne skupščine,

4. izvolila organe ustanovne skupščine (predsedstvo in zapisnikarja);

5. sklepala o ustanovitvi temeljne izobraževalne skupnosti,

6. določila sestavo skupščine izobraževalne skupnosti (določila predstavnike, ki so izvoljeni za 2 leti),

7. izvolila kandidacijsko komisijo,

8. obravnavala in sklepala o začasnem statutu temeljne izobraževalne skupnosti,

9. izvolila predsednika in člane izvršnega odbora TIS,

10. izvolila člane sveta za skupno financiranje dejavnosti srednjih šol, domov in prosvetno-pedagoške službe,

11. izvolila člane republiške izobraževalne skupnosti.

Skupščina izobraževalne skupnosti in izvršni odbor čakajo zelo pomembne naloge. Skupščina bo morala sprejeti vse splošne akte in merila za financiranje, t. j. program izobraževalne skupnosti. Izvršni odbor pa bo moral takoj začeti z izvrševanjem vseh nalog, ki mu pripadajo po statutu, ter zagotoviti redno funkcioniranje novega samoupravnega organizma za področja vzgoje in izobraževanja.

Predsednik iniciativnega odbora: Miroslav Vute



V KRŠKI GALERIJU je bila v soboto zvečer odprta zanimiva razstava 24 olj in 12 risb pokojnega akadem. slikarja Franja Stiplovskega. Dela svojega dolgoletnega soveščana so številni obiskovalci razstave toplo pozdravili, saj je Franjo Stiplovšek prav med njimi preživel svoja najplodovitejša umetniška leta. Največ je razstavljenih portretov, nekaj pa tudi znanih motivov iz Krškega, Kostanjevice, Boštanja in drugih krajev. Na sliki: LASTNA PODOBA (olja, 1938)

stvarni pogled na svet pa dokazuje že prva mapa mariborskih lesorezov. Za tako preusmeritev je nedvomno pomembno tudi prijateljstvo s pesnikom Tonetom Seliškarjem in bratoma Vidmarjema, ki prav tako izpovedujeta svoj interes za predmetnost in ostaneta tudi po Stiplovskevi preselitvi v Krško njegova stalna spremljevalca in sodelavca na vseh skupnih društvenih razstavah. Poleg tesnega prijateljstva jih veže še enak nazor o umetnosti in načinu umetniškega izražanja.

Umetniško je pričel Stiplovšek rasti predvsem po tem, ko se pridruži skupini Kluba mladih, ki jo predstavljata ob Kralja, Veno Pilon, Cargo, brata Vidmarja. Ta skupina nastopa samostojno doma in v tujini. Njen program je naperjen zoper impresionizem. V skupini pa prične že kmalu odmevati tudi smer, ki si je po letu 1920 pričela po Evropi utirati pot kot reakcija na impresionizem — ekspresionizem. Sprva nastopa pod najrazličnejšimi imeni, dokler ne prevzame po razstavi v Mannheimu imena »nova stvarnost«. To gibanje je Stiplovšek gotovo spoznal že na Dunaju, saj ni slučaj, da ga tudi kasneje na Dunaj vežejo še sorodna hotenja in umetniška izražanja. Poleg tržaškega okolja ter prijateljstva z bratoma Vidmarjema, naj bi bilo to tretje in odločilno izhodišče za njegovo umetnost. »Nova stvarnost« pa je predstavljal povsem nov umetnostni program, ki se ni omejeval izključno na slikarstvo. Razširil se je na arhitekturo, dekoracijo, notranjo opremo in je pomenil v času prvih let po prvi vojni popoln odklon od starega, tedaj od historičnih stilov nasilnih, pa tudi od ekspresionizma, in propagira vrnitev na predmetnost. Kot pravi Mesnel, je to neke posebne vrste realizem: predmet slikajo pretirano v nje-

govni otipljivi stvarnosti, ga shematizirajo in trdo modelirajo, kretnje so trde, prisiljene in večkrat se izrodijo v negibno, zavestno shematizacijo. »Bogastvo življenja čistih form, predmetov, ki eksistirajo predvsem kot samostojno, neodvisno telo v prstoru z vsemi funkcijami snovi in oblik in lastne barve, ni nič manjše od bogastva slučajnih razsvetljav ali impresionističnih vizij«. Predmet je v tihožitjih zgrajen naravnost s primitivno radostjo v vsej oblasti ali tudi trdnosti, povsod govori material, ki daje tudi značaj ploskvi.

Ker so slikarji tako gledali na svoje slikarstvo, se danes ne smemo čuditi, da so Stiplovskeva dela ob njegovem prvem nastopu in tudi kasnejših nastopih ocenjevali z neoklasicizmom. Ugotavljali so, da ima več smisla za predmet kot vsebino oziroma idejo. Stane Mikuž pa je zapisal ob veliki za Stiplovskega hiša vedno hiša, drevo retrospektivni razstavi 1939. leta, da je vedno drevo in človek človek. Tak stvaren pristop k predmetom je odločil o njegovi umetniški in izpovedni formi.

Stiplovske pokrajine so sprva mirne, pretehtane, barvno monotone, uje-te v razumsko pretehtano kompozicijo, daleč od razpoložljivi ali enkratnega vizualnega vtisa, ki se mora podrežati atmosferskim menjavam. Zatorej Stiplovske pokrajine ne morejo biti izrezi iz narave, bežni popotni vtisi ali zapisi, marveč edinele dolgotrajna in pretehtana analiza predmetnosti, ploskev, materiala, ki se razkazuje neodvisno od slučajnih, optično razpoložljivih zaznav.

Čeprav gradi sliko »neosebno« in neprizadeto, brez globljega čustvovanja, pa ni mogel zanikati okolja, v katerem je živel, in tudi ne osnovnega,

osebnega čustva in razmerja do predmeta, ki ga je slikal. Ne bi mogel reči, da je motive iskal neprizadeto. Prav narobe, mapa »Stari Maribor«, pa tudi krški, kostanjeviški, brežiški, cerkniški motivi dokazujejo globlji, čustveni odnos do stvari, ki jih je imel rad, in da je ta čustveni odnos polgoma preraščal v razpoložensko slikanje stvari in pokrajine. Slike postajajo vse bolj svetle, barvno diferencirane, vselej pa z neizogibnim motivom skrivenčenega drevja. Podobno kot pokrajinska slika tudi tihožitja, portrete, predvsem prijatelje, znance pa tudi ljudi na cesti, berače. Tudi tu je kompozicija usklajena z njegovim umetnostnim »sredom«, je »narejena«, toga, na videz prisiljena, shematska. Poudarek je predvsem na upodobljencih, manj na okolju ali ozadju. Figuro slika samostojno, neodvisno. Med podobo Krškega in lastno podobo s krškimi ozadjem razen čustvenih ni nobenih drugih vezi.

Prav zaradi take čustvene navezanosti, ljubezni do starin in starozitnosti, ki se kaže v tihožitjih, ki jih tu pa tam spremljajo entnografski predmeti, se, razen v zgodnjih letih, ni nikdar v celoti predal stvarnostje.

Stiplovskevo umetniško delo, slikarsko kot grafično, sega v čas po prvi vojni, ko v tridesetih letih doseže svoj višek. Je sicer predstavnik tako imenovane »nove stvarnosti«, vendar lahko rečemo, da Stiplovskeva dela predstavljajo posebno varianto, ki ni nikoli prešla v fazo »pačenja« ali skrajne otredlosti. Povezanost z domačo zemljo, s kraji ob Savi, daje njegovemu delu tudi nezpozibnih lokalni kolorit, in njegova značilnost, ki je nedvomno tudi posledica utesnjene okvira, v katerem je živel, je ustvarila iz Stiplovskega prvega Posavja. Dr. DRAGO KOMELJ



KAJUHOVA BRALNA ZNAČKA je na vsem področju občin Krško, Brežice in Sevnica zajela širok krog pionirjev v svet lepe slovenske knjige. Značko je izdelal akademski kipar Vladimir Štoviček in pionirji so prav zdaj v mrzličnih pripravah na preverjanje in ocenjevanje svojega truda. Da bi spomin na narodnega heroja kar se da lepo počastili, odhajajo pionirji naših šol tudi na pesnikov grob v Soštanj. Na sliki: kostanjeviški učence VII. razreda Peter Kržičnik recitira štiridesetim svojim sošolcem na pesnikovem grobu eno izmed Kajuhovih pesmi. Pionirji so ob tej priložnosti položili na pesnikov grob šopek nageljnov in prižgali sveče v spomin. (Foto: D. Obu)

Denarja ni niti za znamke!

Občinsko javno tožilstvo v Brežicah, ki deluje še za krško in sevniško občino, je trenutno v velikih denarnih težavah. V blagajni ni niti toliko denarja, da bi lahko strankam poslali odgovore. Kot je povedal zastopnik tožilstva, se bo v občinskih proračunih moralo najti še nekaj denarja, da bo tožilstvo, ki so ga ustanovile omenjene občine, nemoteno poslovalo.

V dosedanjem delu je tožilstvo opravičilo svoj obstoj, saj se nanj obračajo številni občani in delovne organizacije. V sevniški občini se je število prijav povečalo celo za tretjino, kar kaže na veliko odprtih zadev, ki so ostale iz preteklosti, pa tudi na vse večje zaupanje v javno tožilstvo, ki ima važno družbeno vlogo.

Naloge v letu varnosti

V Brežicah se je 23. maja sestala komisija za varnost pri delu, ki dela v okviru občinskega sindikalnega sveta. Razpravljala je o nalogah v letu varnosti, ki jih bo sprejela v svoj program. Kritično je nadalje obravnavala ukrepe delovnih organizacij in njihovo vključevanje v skupne načrte za izboljšanje varnosti pri delu.

Moški zbori so priljubljeni

V občini Brežice je 7 moških pevskih zborov. V Brežicah poje 16 pevcev, v Artičah 34, v Dobovi 15, v Skopcih 18, v Krški vasi 18, v Veliki Dolini 15 in v Kapelah 12. Skopčani in Krškovaščani nimajo zborovodje in vadijo samo občasno. Oba zbor sta voljna delati. Zbor v Krški vasi bo letos slavil 40. letnico obstoja.

»Deček z dvema imenoma« v Brežicah

Učenci osnovne šole BRATOV RIBARJEV so našli igralo »Deček z dvema imenoma«. Uprizorili jo bodo večkrat, posebej za starše in posebej za šolsko mladino. Na predstavo so se pripravljali z veliko prizadevanostjo.

So odveč napotki ali gostje?

V Brežicah imajo zasebniki okoli 40 turističnih sob, na predavanje o sprejemanju gostov pa so prišli komaj 4 poslušalci. Kaže, da jih napotki ne zanimajo, morda pa celo niso več zainteresirani za turizem.

V Krški vasi in na Čatežu je bil odziv zelo dober. Tam tudi najbolj pridno oddajajo sobe, ko se prične sezona. Predavanje je na pobudo Socialistične zveze organizirala delavska univerza v Brežicah.

Upravne službe se počasi modernizirajo

Prve dni junija bo razširjena seja občinskega sindikalnega sveta in društva knjigo vodij iz Brežic. Namenjena je razpravi o mehanizaciji, strokovnosti zaposlenih in delovnih pogojih v upravnih službah delovnih organizacij. Sindikat je dal to na dnevni red zaradi tega, da bi pomagal urediti odnose med delavci v proizvodnji in delavci v upravnih. Obojestransko razumevanje bi lahko pospešilo napredek v delovnih organizacijah. Splošna ocena za upravne službe ni razveseljiva, ker se te veliko počasi modernizirajo. Tudi izobraževanju ne pripisujejo pravega pomena.

ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE V BREŽICAH USPEŠNO DELA

Pionirji po poti Kozjanskega odreda

Društva prijateljev mladine tekmujejo med seboj in 8. junija bodo na plenumu razglasili izid tekmovanja – Za letovanja pionirjev v Savudriji je vse pripravljeno – Prva skupina otrok bo odpotovala na oddih 21. junija – Oskrba za desetdnevno bivanje ob morju bo veljala 170 Ndin – Pionirji iz brežiške, krške in sevniške občine se pripravljajo na pohod po poteh Kozjanskega partizanskega odreda

Občinska Zveza prijateljev mladine bo na plenumu 8. junija razglasila izid tekmovanja med društvi. Njihovo delo ocenjuje po doseženih točkah. Ob tej priložnosti bodo dobila društva tudi denarna priznanja. Člani predsedstva so se 17. maja na seji dogovorili, da bi tekmovanje med društvi nadaljevali, saj ta način mnogo pripomore k živahnemu delu.

Na razširjeni seji v začetku junija bo poročala o delu pionirska komisija, pregled uspehov med dvema plenumoma pa bo pristojnim predložilo predsedstvo občinske zveze. Razpravi o obeh poročilih bo sledila nato informacija o nalogah do konca leta

Uspešen nastop solarjev

Dramski krožek osnovne šole bratov Ribarjev v Brežicah je za širše občinstvo 11. t. m. uprizoril dramatisirano delo slovenskega pisatelja Antona Ingoliča Deček z dvema imenoma. Predstavo je občinstvo, ki je napolnilo dvorano prosvetnega doma, sprejelo izredno lepo, saj so to mladi igralci tudi zaslužili. Dan poprej so se predstavili tudi sošolcem, v soboto pa dijakom gimnazije in podružničnih šol.

Prijatelji mladine se bodo pogovorili nato o načrtih za letovanje otrok. 21. junija bo odpotovala na oddih v Savudrijo prva skupina. Oskrba za enega otroka bo veljala 170 N din. Stroške za prevoz bodo morali starši poravnati posebej.

Občinska skupščina je predvidela v proračunu denar za brezplačna letovanja. Iz vsake šole bodo lahko poslali na oddih po enega učenca, ki mu ne bo treba ničesar prispevati. Za enega iz vsake šole pa bo skupščina prispevala polovico vsote, potrebne za

desetdnevno bivanje ob morju. Pomoč družbe za letovanja ni velika in na marsikateri šoli se bodo težko odločili, koga bodo poslali brezplačno.

Na seji predsedstva so imenovali še koordinacijski odbor za proslavo 25. obletnice pionirske organizacije. Imenovali so tudi člane pripravljalnega odbora za pohod pionirjev po poteh Kozjanskega partizanskega odreda. Pohod bo med 20. in 30. junijem in se ga bodo udeležili tudi pionirji iz krške ter sevniške občine.

Priveditve in sprejemi v čast vojnim letalcem

21. maja, dan našega vojne letalstva, so v brežiški občini proslavili nadvse slovesno. Osrednja slovesnost je bila v Brežicah, kjer so na panojih pokazali slike iz življenja in dela vojnih letalcev,

Sklad za šolstvo študentov 53 študentov

Iz sklada za šolstvo v občini Brežice sprejema štipendije 53 dijakov in študentov višjih ter visokih šol. Na srednjih šolah študira 24 študentov, na višjih in visokih šolah pa 29. Povprečna štipendija za dijake srednjih šol znaša 202 Ndin, za študente višjih in visokih šol pa 24,5 novih dinarjev.

podobne razstave s priloženimi predavanji pa so bile tudi v Cerkljah, Krškem, Sevnici, Bregani in Samoboru. Vojaki so organizirali 8 kulturnih prireditev, z njimi pa so nastopile Zdenka Zaletel, Vera Kodrič in Anka Juričič.

Osrednjo prireditev v Brežicah je organiziral Dom JLA s pomočjo sindikalnih organizacij, ki so oskrbele dva nastopa zagrebške komedije s



Čopićevim »Vukom Bubalom«. Na praznik pa je bil v prosvetnem domu promena koncert zagrebške garnizije.

Polkovnik Franc Jordan, komandant cerkljanske garnizije, je v prazničnih dneh sprejel predstavnike oblasti in družbeno političnih organizacij okoliških občin, upokojene in demobilizirane pripadnike garnizije, pionirje in mladince iz sedmih šol in

druge. Na grobove umrlih pripadnikov so položili vence in cvetje.

Od 19. do 22. maja je bila na cerkljanskem letališču tehnična razstava letal in opreme. Obiskalo jo je na tisoče ljudi, predvsem učenci osnovnih šol. V čast dneva vojnih letalcev je imel brežiški radio dve oddaji, ki so ju pripravili in uredili pripadniki garnizije.

M. Jaranec

Pišecam sledita Bizeljsko in Dobova

Na zadnji seji občinske Zveze prijateljev mladine – bila je v sredo, 17. maja – je bilo na programu poročilo o tekmovanju društev; po dejavnosti bi prvo mesto zasledilo DPM iz Dobove, toda seštevek ostalih točk je prvo mesto prisodil DPM Pišec. drugo je Bizeljsko in tretje Dobova. Sledijo DPM Cerklje, Artiče, Globoko, Velika dolina, Brežice, Kapele in Stara vas. Posamezna društva bodo prejela denarno pomoč, odvisno od števila točk. Sklenili so, da bodo s to obliko stimuliranje nadaljevali tudi v prihodnje in uporabili v korist otrok. Predsednik občinske zveze tovariš Metelko je nato seznanil člane s potekom letošnjega letovanja otrok v Savudriji. Prva izme.

na bo odpotovala že 21. junija, oskrba za 10 dni bivanja ob morju pa bo 170 Ndin. Za razvedrilo bodo nabavili nekaj rekvizitov. Šole in starše pa bodo še posebej obvestili o razporedu letovanja v občinskem počitniškem centru v Savudriji. Na seji so se dogovorili še o vsebini plenuma, ki bo 8. junija; takrat bodo podali splošno poročilo. Poročilo pionirske organizacije, informacijo o bodočih nalogah, poročilo o tekmovanju

med DPM in razdelili denar po doseženih točkah.

Ob koncu so sprejeli še okvirni program praznovanja 25. obletnice pionirske organizacije. Imenovali so poseben koordinacijski odbor, ki bo program dopolnil še z medobčinskimi pohodmi po poti Kozjanskega odreda ob koncu junija letos. Pohod bi organizirali skupno s sosednjima občinskima zvezama, DPM Pišec pa bo pripravilo poseben kulturni program.

NOVO V BREŽICAH

KNJIGARNA NAPOVEDUJE VELIKO RAZPRODAJO KNJIG od 29. maja do 10. junija. Cene bodo znižane do 60 odst. V razprodaji bodo leposlovna dela, poljudnoznanstvene knjige in dela, ki ob-

ravnavao dogodke iz narodnoosvobodilnega boja. Knjigarna sprejema tudi naročila za Zivalsko enciklopedijo in druga obsežnejša dela, ki jih pripravljajo slovenske založbe.

NA PREDVEČER DNEVA LETALSTVA je bila v Brežicah slovesna akademija. Gostovali so igralci iz Zagreba. Naslednje dopoldne je bil pred prosvetnim domom promena koncert, ki ga je priredila godba na pihala. Tudi ta je prispela iz glavnega mesta sosednje republike.

V NEDELJO NAVSEZGODAJ je pripeljala v Brežice dolga kolona avtobusov. Ustavili so se pri črpalki za stadionom, del kolone pa se je zalozil z gorivom na Čatežu. Vseh skupaj je bilo 60. Pripeljali so iz Ljubljane in so bili namenjeni v tovarno »RADE KONČAR« v Zagrebu, od koder so člane kolektiva odpeljali na izlet na Ptivice. V Zagrebu se jim je pridružil še 40 avtobusov hrvaških transportnih podjetij.

DANES TEDEN SO PRISLI NA SVOJ RACUN ljubitelji popevk. Trgovsko podjetje LJUDSKA POTROSNJA je povabilo v goste pevce iz Ljubljane. Nastopili so: Majda Sepe, Berta Ambroš, Stane Manci in Rafko Irgolič. Oddajo je vodila Nataša Dolencova. V odmorih je gledalce v dvorani in poslušalce pri sprejemnikih seznanila s srečnimi številkami pri žrebanju, ki ga je za kupce priredila LJUDSKA POTROSNJA.

DOBITNIK GLAVNEGA ZADETKA, moped, se do torika opoldne še ni oglasil. 100.000 Sdin pa je zadel Miha Petelin iz Sel pri Brežicah.

DELAVSKA UNIVERZA organizira tečaj za pripravo na sprejemni izpit za višje in visoke šole iz matematike, slovenščine, gospodarskega zemljepisa in osnov sociologije z družbeno ureditvijo SFRJ. Vsi, ki se bodo prijavili do 27. maja, bodo nato poklicani na skupni pogovor o tečaju.



SKUPINA DIJAKOV, ki je obiskala naše letalce v eni izmed komand, je skupaj z vojaki in oficirji obstopila sodobno letalo, za spomin pa so se tudi fotografirali.

Skrbne priprave za srečanje Kozjanskega odreda

V soboto, 20. maja, se je na seji odbora za proslavo Kozjanskega odreda v Brežicah zbralo lepo število predstavnikov iz občin Šmarje, Laško, Sentjur, Sevnica, Krško in Brežice ter zastopniki občin Zaprešič, Klanjec, Krapišna in Zabok iz Socialistične republike Hrvatske.

Najprej so zelo podrobna in skrbna poročila podali vodje posameznih komisij odbora. Tovariš Dominko je v imenu komisije za propagando in program spregovoril o glavnih značilnostih; poskrbljeno je za svečane listine ob predaji, lepake, značke in ostalo reklamno prekr radijskih postaj in časopisja. Proslava ob letošnjem dnevu borca bo obenem bratsko srečanje borcev in aktivistov s Kozjanskega in z drugega brega So-

lie. Na njej bodo zato sodelovali tudi nastopajoči iz Hrvatske, mladinci, pripadniki predvojaške vzoje in armade, taborniki, gasilci in ostali. Posebne komisije bodo poskrbele za preskrbo s pijačo in jedili, nemoteno odvijanje prometa in vse ostalo.

2. junija pričakujejo v Brežicah okrog 3000 gostov, od tega okrog 1000 borcev Kozjanskega odreda. Tega dne bo na mestnem stadionu ves dan kulturni, svečani in zabavnošportni program, na predvečer pa bo tovariško srečanje borcev tudi v bližnjih Piše-

Samo knjige prihajajo v vas

V Sromljah je potujoča knjižnica edina oblika kulturno-prosvetnega dela. Društvo Svoboda je bilo nekoč tam, zdaj pa se nikakor ne more obnoviti. Če bi bilo več mladine, bi se že morda lotili tudi kake igrice, tako pa kulturno-prosvetno delo spi.

cah. Pričakovati je nastop celotne jugoslovanske telovadne vrste. Posamezne dele programa bosta snemala tudi ljubljanska in zagrebška televizija. Ob koncu sobotne seje odbora so uskladili kulturni program ter razporedili del finančnih sredstev, sprejeli pa

so tudi predloge in sklepe za nadaljnje delo.

Predsednik odbora tovariš Milan Šepetavc je zaradi obilice dela dal ostavko na to mesto, vendar ni bila sprejeta, pač pa so mu dodelili še namestnika za koordinacijo in nemoten potek priprav.



Sodoben pouk tujih jezikov v učilnici brežiške gimnazije. S slušalkami na ušesih utrjujejo dijaki svoje jezikovno znanje.

BREŽIŠKE VESTI

Obračun pomeni že tudi priznanje

V sodelovanju s šolami, društvi in organizacijami so člani Rdečega križa izpeljali vrsto uspešnih akcij - V občini je včlanjenih v Rdeči križ 3.000 odraslih in 4.311 otrok in mladincev

Občinski odbor Rdečega križa v Krškem vključuje 11 krajevnih odborov s 3.000 člani. Razveseljiva je zlasti številka o podmladku, saj šteje ta kar 4.311 otrok in mladincev. V Rdeči križ je včlanjenih več kot 99 odst. učencev osnovnih šol, na tehniški srednji šoli v Krškem in v šivalnici LABOD v Kostanjevici pa imajo samostojna mladinska aktivna.

Skupščina občinske organizacije Rdečega križa v Krškem je bila 19. maja in je ocenila skoraj dveipolletno obdobje, ki je preteklo od zadnje skupščine. Občinskemu odboru so pri izpolnjevanju zastavljenih nalog in dolžnosti pomagale komisije. Vsaka od njih je sprejela ob izvolitvi svoj program in vsaka zase je pripravila tudi delovni obračun za skupščino.

Komisija za zdravstveno

vzgojo je v sodelovanju z občinsko Zvezo prijateljev mladine in delavsko univerzo februarja prirejela zdravstvena predavanja v SOLI ZA STARŠE. Poslušali so jih v Kostanjevici, v Podbočju, na Raki in v Leskovcu.

Za vzgojno zanemarjene otroke, za rejence in otroke iz neurejenih ter socialno šibkih družin je po svojih močeh skrbel komisija za socialno-zdravstvena vprašanja. Ta je ob pomoči šol, sveta za varstvo družine in društev prijateljev mladine urejala letovanja zdravstveno ogroženih otrok na morju in v planinskem okolju.

Občinski odbor RK je na njeno pobudo odobril tudi pomoč šolskim mlečnim kuhinjam leta 1946 in s tem omogočil, da je 510 socialno ogroženih otrok prejelo redno šolsko malico. Rdeči križ je razdelil tudi mnogo

oblek med revne družine in otroke; precejšen delež tega so dobili Cigani, naseljeni v krški občini.

Z uspehi se lahko pohvalijo tudi druge komisije, zlasti komisija za podmladek Rdečega križa. Veliko dela so opravili člani Rdečega križa, vendar o marsičem niso poročali; za opravljene naloge jim gre javno priznanje. Skupščina pričakuje, da bo prihodnje delovno obdobje enako uspešno in da bo organizacija Rdečega križa pri društvi in organizacijah po vsej občini naletela na pripravljenost za sodelovanje.

V SOBOTO BODO UPRIZORILI »MLINARJEVEGA JANEZA«

Premiera na brestaniškem gradu

»Jaz sem Urh, grof celjski, ortenburški in zagorski, ban hrvatsko-slovenski, dedič bosanskega kraljestva, kraljevi namestnik na Ogrskem, Češkem... in jetnik teharskih fantov«

Zapuščenu gradu so igralci povrnili življenje. Ze mesec dni se vsako popoldne zbirajo tam in se pripravljajo na sobotno premiero. Uprizorili bodo Tomažičevo ljudsko igro o zadnjih celjskih grofi in teharskih plemečih. V njej nastopa nad 70 igralcev, plesalcev, pevcev in vajakov. Sami Brestaničani!

KRŠKE NOVICE

KONFERENCA ZK PAPIRNICARJEV - Komunisti krške tovarne papirja so imeli pred kratkim volilno konferenco. Ocenili so delo svojega komiteja in zahtevali, naj komunisti med prvimi predlagajo kakešno pot naj gre podjetje. Izvršni odbor sindikalne podružnice v tem podjetju pa je nedavno sprejel delovni program za leto 1967. Ugotovili so, da bo precej nalog lahko opravil, kljub temu da nima dovolj denarja za vso dejavnost.

POČASTITIV DNEVA LETALCEV - Občinska konferenca SZDL Krško je ob dnevu jugoslovanskega vojnega letalstva povabila pripadnike garnizije iz Cerklj. Svečano akademijo so pripravili vojaki.

GASILCI CELULOZE PRVI - Poklicni gasilci slovenskih papirnicarjev so imeli nedavno tekmovalje v Radečah. Najbolj so se izkazali gasilci iz krške tovarne celuloze in papirja, za njimi pa so se uvrstili: Radeče, Vevče, Količevci in Sladki vrh. Naslednje tekmovalje bo leta 1968 v Vevčah.



Vsakdanje srečanje z režiserjem (levo) na prizorišču sobotne uprizoritve. Dvorišče so pomagali urejati Brestaničani prostovoljno. Predstavo si bo lahko ogledalo vsakokrat 400 ljudi (Foto: J. Teppey)



Predsednik pionirskega odreda maršala Tita v Leskovcu sprejema kurirčkovo pošto. (Foto: Rezi Pirc)

PROPAGANDNA DEJAVNOST JE SE NA MAJAVIH NOGAH

Za dobrodošlico turistom v Krškem

Turiste bodo letos vabili na razstave v galeriji, na srečanja k ribniku ob Zdolski cesti, na vinsko trgatev na Sremiču in na druge prireditve - Za urejanje zelenic in parkov se turistični delavci dogovarjajo s krajevno skupnostjo

Turistično društvo v Krškem s precejšnjo samozavestjo snuje načrte za mednarodno turistično leto. Veliko razumevanja zanje pričakuje od vseh, ki lahko pomagajo, da dobrodošlica turistom ne bo napisana samo na papirju, ampak, da jo bodo ti zares začutili na slehernem pragu gostišča, trgovine ali kulturnega hrama.

Propagandi daje društvo pomembno mesto, vendar ta še močno šepa. Manjka koordinacijski organ (na primer občinska turistična zveza), ki bi prevzel to skrb za vso občino. Društvo samo ne more izpeljati vseh načrtov, četudi se po svojih močeh trudi, da bi vplivalo na občane. Marsikaj je celo zamuženo, saj je tukaj že maj.

Letos nameravajo natisniti 15.000 razglednic pokrajine v barvah in založiti z njimi trgovine, gostišča in trafike.

Vsem prometnim organizacijam, trgovinam in gostinskim obratom priporoča društvo, naj založijo svoje lokale s prospekti, letaki, ceniki, zastavicami in spominki z oznako mednarodnega turističnega leta na vidnem mestu.

Turistični delavci bodo poskrbeti, da bo v občini čimveč informacijskih tabel, kažipotov in zemljevidov krškega območja za boljše orientacijo turistov.

V načrt društva sodi tudi več prireditev, ki naj bi privabile turiste. Društvo bo sodelovalo pri sprejemu izseljencev, z vodstvom galerije se bo dogovarjalo za organizacijo razstav, z AGROKOMBINATOM za vinsko trgatev na Sremiču, z Avto-moto društvom za speedway dirke, razen tega bo prirejalo prijetna srečanja na ribniku ob Zdolski cesti.

S krajevno skupnostjo v

Krškem se že dogovarja za urejanje zelenic in parkov, za čistočo na cestah in pločnikih, za vzdrževanje zgodovinskih in kulturnih spomenikov in podobno.

Lovsko družino turistični delavci spodbujajo k čimprejšnji dograditvi doma na Libni. Na investicijsko dejavnost društvo lahko vpliva le z besedami. Zelo se zavzema za to, da bi Krško čimprej dobilo avtobusno postajo s primernim čakališčem za potnike. Vso pomoč nudi društvo tudi zasebnikom, ki želijo navesti turistični kredit za izgradnjo tujskih sob.

Uspehe si obetajo turistični delavci tudi od boljšega sodelovanja z občinsko skupščino, gospodarskimi organizacijami, lovskimi, ribiškimi in drugimi društvi. saj je skrb za razvoj turizma skupna vsem občanom.

J. T.

Vaje na gradu so združile staro in mlado. Režiser inž. Niko Galeša je povedal, da so imeli že nad 60 vaj. Nastopajoči vadijo po skupinah: igralci zase, plesalci spet posebej, sabljači in vojaki prav tako.

Užitek jih je gledati, s kakšno odgovornostjo in discipliniranostjo prihajajo tja. Igra je privabila mladih in celo upokojence. Najstarejši med njimi ima že kar sedem križev. Upokojenci bodo nastopili kot vojaki turške vojske. Ne bi jim prisodil let, ki jim jih je naložilo življenje, tako zagreti in mladostni so na vajah.

Pa ne samo nastopajoči, tudi drugi Brestaničani se ob popoldnevih zbirajo tam,

saj je za tak spektakel treba velikih priprav. Prostovoljci so uredili notranje grajsko dvorišče, ga izravnali, nasuli z gramozom in pripravili prostor za oder. Sodelovali so člani Turističnega društva ter kolektiv Mizarne delavnice in ELEKTARNE iz Brestanice. Oder bo poslej lahko služil tudi za druge kulturne prireditve.

S komerkoli navežem pogovor, vsak pohvali prizadevanje mladega režiserja, ki se je s tolikšnim zanosom in železno voljo lotil igralskih priprav. Zbral je okoli sebe vso Brestanico, zavedajoč se, da je v ljudeh amaterizem še izredno živ. Ni se zmotil: nihče ni odpovedal.

J. TEPPEY

Srečanje v Brestanici

V nedeljo, 11. junija, bo v brestaniškem gradu zbor rezervnih oficirjev in podoficirjev občine Krško. Na to srečanje bodo povabili poslanca dr. Jožeta Brileja, polkovnika aviacije Franca Jordana in še nekaj drugih gostov.

V Brestanici pričakujejo tisti dan okoli 400 udeležencev. Vsi člani združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev so prejeli vprašalne pole, na katere bodo vpisali svoje predloge za nadaljnje oblike izobraževanja članstva. Anketa vsebuje 18 vprašanj.

Na srečanju rezervistov v Brestanici se bodo pogovorili o delu v letih 1967 in 1968.

Osvojili bodo tiste oblike, ki obetajo poglobljeno teoretično izpopolnjevanje. Sprejeli bodo tudi program sodelovanja z drugimi organizacijami.

Sto učencev

Glasbeno šolo v Krškem obiskuje okoli 100 učencev. Vpisani so v šestih oddelkih. Prosvetni delavci so na seji občinske skupščine predlagali, naj se prispevek staršev nekoliko poveča, ker je bil do sedaj res zelo majhen. Ta ukrep bo šola prisiljena izpeljati, če znesek v skladu ne bo kril vseh njenih potreb...

Partizansko bolnišnico na Pohorju obnavljajo

Pod vodstvom posebnega odbora, ki ga sestavljajo člani borčevskih organizacij Senovega in Brestanice, so v nedeljo, 7. maja, začeli obnavljati partizansko bolnišnico na Travnem lazju pod Bohorjem. Pri delu je sodelovalo kar 40 mladih planincev iz Brestanice in Senovega, precej odraslih planincev in članov ZB. Delu sta prisostvovala tudi ranjenec XIV. divizije Matija Ožanič in Milan Alič-Matevžek iz Ljubljane.

Prostovoljci so očistili teren, popravili pot in na njej obnovili tri mostove. Dela bodo nadaljevali tesarji, mladi planinci pa bodo markirali pot.

V načrtu imajo tudi markacijo poti do bolnišnice prek slapa Ubijavnika. Bolnišnica bo obnovljena do dneva vstaje slovenskega naroda, 22. julija, ko bo svečana otvoritev.

Organizaciji, ki sta prevzeli obnovo bolnišnice na Bohorju, se zahvalujeta gozdni upravi s Planine, ki je prispevala ves les, potreben za obnovo.

Znižane cene pri »ELEKTROTEHNI« v Krškem

V prodajalni ELEKTROTEHNE v Krškem so te dni znižali cene loščilcem GP-5 »VIDRA« iz tovarne Iskra v Kranju, PP/R kablu 2x1,5 milimetra in gramofonom EG-5 SK iz tovarne RIZ.

Na zalogi ima prodajalna vse vrste zemeljskih kablov in GOT (OG) kablov. Velika izbira elektromotorjev, brusilnih in polirnih strojev po zelo ugodnih cenah!

Oglejte si zaloge sami in se prepričajte o bogati izbiri!

Z zastavo po poteh XIV. divizije

13. in 14. maja so obiskali Bohor in Senovo slovenski študentje iz Zagreba, ki so tokrat že četrčrti opravili ta pohod. Ze drugič jih je spremljal general Jaka Avšič. 13. maja so se na Senovem srečali s predstavniki družbenopolitičnih organizacij, nato pa odšli proti Bohorju. Na Bohorju so priredili program, nato pa v nedeljo odšli k partizanski bolnišnici na Travnem laz, kjer so si skupaj z generalom Jaka Avšičem ogledali obnovljena dela na bolnišnici. O bojih Kozjanskega odreda in o bojih na Bohorju sta jim pripovedovala Mihael Žmavc iz Brestanice in Lojze Zupanc-Tine iz Lošč. Po povratku z Bohorja so si študentje v nedeljo zvečer ogledali še izseljenski muzej v brestaniškem gradu. Pred odhodom so se zahvalili gostiteljem s Senovega, ki so jim omogočili pohod.

R. K.

DROBNE S SENOVEGA

NOVI DS RUDNIKA se je zbral 19. maja na prvo sejo. Za predsednika je bil izvoljen inž. Martin Vidmar, za podpredsednika pa Franc Erjavec. Na seji so izvolili še 9-članski upravni odbor in 19 komisij DS, med njimi nekaj strokovnih.

BOLNISNICO NA TRAVNEM LAZJU pod Bohorjem obnavljajo še naprej. 21. maja je nadaljevala z obnavljanjem skupina 20 članov ZB in PD s Senovega in iz Brestanice.

PROSLAVO S TEKMOVANJEM v strelstvu, s srečovanjem in kulturnim programom pripravljajo rezervni oficirji krajevnega združenja Senovo. Na tej proslavi se bodo 12. junija zbrali rezervni oficirji iz vse občine Krško. Ogledali si bodo tudi izseljenski muzej v brestaniškem gradu.

MANJ PREMOGA so nakopali ta mesec v rudniku Senovo, ker so odkopni pogodji spet slabši. Proizvodnja kljub temu še ni pod planom in rudarji se trudijo, da bi dosegli plan in izboljšali finančni uspeh.

Na vrsti je vodovod Leskovec-Veniše

Kljub pomanjkanju denarja za komunalno dejavnost je še letos predvidena gradnja vodovoda Leskovec - Veniše. Vse komunalne storitve bodo letos zaračunavali po ekonomskih cenah, da bodo odslej lahko zbrana sredstva uporabili za redno vzdrževanje komunalnih naprav in za razširjeno reprodukcijo.

Do konca leta naj bi odkopili tudi zemljišče za pokopališče Senovo - Brestanica in pripravili vse potrebno za postavitev mrljskih vež na pokopališču v Krškem.



Ne po programu, marveč po delu

Loka bo dobila letos 300 tisoč Sdin za ureditev prosvetne dvorane. Tako je pred kratkim odločil svet za kulturo in prosveto ter telesno vzgojo, ki je menil, da je tega investicijskega denarja tako malo, da ga ne kaže še drobiti. Svet je obravnaval tudi delitev denarja za redno dejavnost prosvetnih in športnih društev. V ta namen je iz občinskega proračuna za leto odločenih 2,5 milijona Sdin. Ko je obravnaval, po kakšnih kriterijih naj bi denar delili, je odločil, naj bi ga delili po izvršenem delu, ne pa na osnovi delovnih programov, ki največkrat niso uresničeni. Tako se bo svet sestel vsako četrtletje in razdelil za tisto četrtletje pripadajoči denar tistim društvom, ki bodo dokazala, kaj so naredila.

Gasilsko društvo bo dobilo nazaj

Na zadnji seji sevniske občinske skupščine so obravnavali tudi prošnjo sevniskega gasilskega društva, da mu ne bi bilo treba plačevati prometnega davka od plač, prodanih v lastnem bifeju. Po daljši razpravi je bilo sklenjeno, naj bi društvo prometni davek plačevalo, vendar bi bil ta znesek vrnjen društvu v obliki dotacije. Gasilci denar zelo potrebujejo za svojo dejavnost.

SZDL še premalo množična

Občinska organizacija SZDL v Sevnici, ki jo sestavlja 22 krajevnih organizacij in dve podružnici, vključuje 53,9 odstotka volilnih upravičencev. Izredno nizek odstotek ima krajevna organizacija v Lončarjevem dolu (26,4) in Lednici (29 odst.), zelo velik odstotek pa na Bregu (93) in v Orehovem (86,4 odst.). Občinsko vodstvo organizacije meni, da je odstotek celotnega članstva prenizek. Opozarja tudi na zmotno prepričanje, da je dovolj, če je v Socialistični zvezi le en član družine.

V 3 letih 15 ljudi manj na občini

Sevniška občinska uprava je od leta 1964 zmanjšala število uslužbencev od 81 na 66. Vendar nekateri občani s tem še niso zadovoljni. Navajajo primerjavo s trebanjsko občino, ki ima sicer tisoč prebivalcev manj pa tudi občinsko upravo za 14 ljudi manjšo.

V Šentjanžu so za samoprispevek

V nedeljo 7. maja, je bil v Šentjanžu dobro obiskan zbor volivcev, ki sta se ga udeležila tudi predsednik in podpredsednik sevniske občine ter načelnik uprave za dohodke. Na zboru so udeleženci razpravljali o uvedbi krajevnega samoprispevka za obnovo in razširitev prosvetnega doma, kar ne ustreza več potrebam. Pisali smo še o tem, da je to delo predvideno tudi v programu investicij v šolsku do 1970 leta. Preureditev dvorane, ki ji zdaj propada pod, bi valjala najmanj 10 milijonov Sdin, šentjanška šola, ki zdaj nima telovadnice, pa bi jo lahko uporabljala tudi v te namene.

Na zboru so sklenili, da bodo uvedli krajevni samoprispevek v višini 1,5 odst. od neto osebnih dohodkov, 1 odst. od pokojnin in 1,5 odst. od katastrskega dohodka kmetov. Vendar sklep še ni dokončen, ker morajo isto skleniti tudi drugi zbori volivcev na območju šentjanške krajevnice skupnosti.

Ob tej priložnosti so ponovno razpravljali o vodstvu in prodaji semijske, predstavnik oddelka za finance občinske uprave pa je zbranim razložil novi zakon o prispevih in davkih, ki razvršča semijska v tri skupine.



PRIJETEN IZLET NA PECO
Pred kratkim je 21 planincev, članov Planinskega društva Radeče, obiskalo Velenje, Slovenj Gradec, Ravne in Crno. Med planinci sta bila najmlajši 7-letni član in najstarejši 64-letni planinec. Na fotografiji: Ciril Adam in Stanko Skočir pred planinskim domom na Peči (1665 m)

„Še vedno živijo v našem spominu!“

Učenci osnovne šole v Trzišču so pisali nalogo o pionirjih — kurirjih v narodnoosvobodilni borbi. Najboljšo je napisal Ivan Hočvar, predsednik pionirske organizacije. Njeno besedilo je šlo v kurirško pošto, del pa se glasi takole:

„Ustanovili so pionirske odrede, ki so na najrazličnejše načine pomagali v NOB. Pionirji so bili kurirji, pogumni in vztrajni kot njih starši. Marsikatero nalogo so obdržali le zase, čeprav je sovražnik hotel izsiliti skrivnost. Niso klonili, četudi so bili lačni, žejni in onemogli od pretepanja. Pogumno so zrlj smrti v oči.“

Po osvoboditvi so stopili v vrste delovnih brigad in skupaj z drugimi pomagali graditi nove domove. Vedno so delali nasmeljani, čeprav so videli mnogo groznih prizorov. Ko so odhajali z delovišča, so peli partizanske pesmi in pogumno korakali skozi vas.

Danes hodimo v šolo in uresničujemo Tvoje besede, ki se glasijo: Pionirji, vaša prva dolžnost je učenje! Sedaj samo slišimo o strahotah, ne vemo pa, kaj je trpljenje.

Slava vsem pionirjem, ki so darovali življenje za življenje, ki ga mi živimo! Naj vedo, da še vedno živijo v naših srcih!

Doslej niti ene reklamacije

Sevniška Kopitarna je sprva delala le sive plastične rolete, zdaj pa dela že tudi rjave in zelene — Naročil je več, kot jih more sprosti izvršiti — Zal, proizvodno sodelovanje pri izdelavi in montaži rolet med Kopitarno, Kovinskim podjetjem iz Sevnice in Mizarsko produktivno zadrugo ni zažvelo

Podjetju, ki izdeluje v glavnem kopita, je proizvodnja plastičnih rolet za okna postranska dejavnost, ki pa vendar prispeva k skupnemu dohodku 50 milijonov starih din na leto. Plastične rolete dobro nadomeščajo lesene in so se na našem tržišču pojavile dokaj pozno; veliko po-

vpraševanje po njih pa je povzročilo, da izdelovalcem ni žal, ker so se lotili tega posla. Tako je pred kratkim poslalo Kopitarno neko bograjsko podjetje ponudbo, da bi kar samo sprosti odkupilo celotno proizvodnjo.

Čeprav podjetje od lanskega septembra, ko je začelo

izdelovati plastične rolete, doslej ni dobilo še niti ene reklamacije, se vendar ne misli v večjem obsegu ukvarjati z roletami. Vodstvo namreč meni, da je nespametno ukvarjati se z vsem in pri tem zanemarjati glavno proizvodnjo. Po drugi strani pa je nevednost izdelovanja plastičnih rolet v tem, da je treba umetno snov, ki je potrebna za izdelovanje, kupovati na zahodnem tržišču. To zahteva razmeroma veliko denarja, ne ustvarja pa zaenkrat nobenega izvoza. Verjetno bi bilo stanje precej drugačno, če bi bila naša domača kemična industrija sposobna narediti dobro surovino. Zal pa se je pokazalo, da kakovost umetne mase iz splitskega Jugovinila ne ustreza.

M. L.

Za dan mladosti na Lisco!

Občinski komite ZMS iz Sevnice je priredil danes izlet članov mladinske organizacije vseh osnovnih šol v občini na Lisco. Za to priložnost so pripravile šole skupni kulturni program.

Dan mladosti bodo v Sevnici proslavili tudi z drugimi

ČE ŽELITE

odgovor ali naslov iz naših oglasov, priložite vašemu vprašanju dopisnico ali znamko za 30 din.

UPRAVA LISTA

Rojstev dvakrat manj kot smrti

● 87 rojstev 139 porok in 186 smrti so lani zabeležili krajevni in matični uradi v sevniški občini, razen tega je šlo 28 parov skleniti zakonsko zvezo čez občinske meje.

● 5 občanom je bil ugodeno, da so spremenili ime, 20 pa je bila dovoljena sprememba priimka.

● Lanj je bilo prijavljenih 63 različnih prireditev, od tega 17 z verskega področja.

● Za nabiranje prostovoljnih prispevkov je bilo vloženih 5 prošenj, vendar sta bili dve zavrnjeni.

● 85 fantov in moških je zaprosilo za odložitve vojaškega roka. Vsem njihovim prošnjam je bilo ugodeno.

Volitve so dokazale, da smo na dobri poti

Za novega predsednika občinske konference je bil izvoljen Niko Pečnik, vodja komerciale v Kmetijskem kombinatu Zasavje — V kratkem bodo konstituirali tudi druge organe konference

»Večina krajevnih organizacij SZDL je v zadnjem obdobju povečala svojo dejavnost in vpliv. Naši ljudje so pripravljene sodelovati, organizacija pa se mora prilagajati spremembam, ki jih prinaša razvoj. Biti mora spodbudnik družbenih odločitev; vodstva morajo imeti posluš za vsakdanje življenje naših ljudi, pozoren je treba biti tudi za drobne, na videz nepomembne stvari, ki pa veliko vplivajo na odnose med nami. Večje zaupanje občanov je treba z delom upravičiti tudi v prihodnje, je dejala v obsežnem referatu dosedanja predsednica občinskega odbora SZDL tov. Elka Grlic.

»Zato so tudi bodoče naloge zelo odgovorne: še naprej moramo razvijati samoupravni sistem, skrbeti za izobraževanje predstavnikov družbenih organov, krajevnih skupnosti uveljavljati tudi na drugih področjih, in ne samo v

komunalnih zadevah. V socialnem delu je treba uveljaviti preventivno dejavnost, bolj skrbeti za kulturni dvig občanov in več skrbi posvetiti naši mladini,« je še nekaj misli iz referata predsednice.

Vojko Dvomoč, predsednik občinskega komiteja ZMS, je v razpravi opozoril na to, da delovne organizacije iščejo rezerve predvsem v odpuščanju delavcev, premalo pa v razširitvi proizvodnje, kar odpira predvsem nove delovne mest. Pri tem trpi posledice predvsem mladina, ki prihaja iz šol in ne dobi dela. Govoril je tudi o mladinski dejavnosti in v imenu občinskega komiteja pohvalil mladinske aktivne na Blanci, Studencu in v Boštjanju.

Martin Kocjan, delegat iz Loke, je na konferenci opisal razpoloženje volivcev v Loki, kakršno je nastalo zaradi togih postopkov pri arondiranju zemljišč. Tudi skaljeni odnosi med krajevno skupnostjo in Kmetijskim kombinatom ovirajo večje medsebojno sodelovanje v sedanjem času. Podobno je povedal tudi Anton Judež, delegat iz Kompolja. Dr. Humar je v razpravi dejal, da je treba kmetovalcem predvsem materialno in strokovno pomagati, ker v sedanjih razmerah ti ljudje ne bi dobili zaposlitve v drugih gospodarskih panogah.

»Povedati je treba,« je povzel besedo Rudi Cimperšek, direktor kombinata, »da pravih kreditnih virov za kooperacijo nimamo na voljo. Tudi pri proizvodnem sodelovanju v kmetijstvu odklanjamo drobnjekarstvo in želimo navezati dobro sodelovanje predvsem s tržnimi proizvajalci. Na splošno pa se preveč pogovarjamo o lastništvu zemlje in se pri tem premalo zavedamo, da je bistveno, kako čim več in čim ceneje pridelati. V tem pa ima hmelj zagotovljeno lepšo prihodnost v tistih krajih, kjer to kmetijsko rastlino vpeljujemo.«

Franc Molan, predsednik občinske skupščine, je s podatki iz preteklega obdobja dokazal, da se razlika v gospodarski razvitosti med celotno republiko in občino vidno zmanjšuje. Sevnica se tako približuje srednje razvitim občinam. Dejal je, da je treba skrbeti za razširitev proizvodnje in povečanje dohodka ne samo v družbenih obratih, marveč tudi v zasebnem sektorju. »Bistveno je povečati dohodek, v tem pa je bodočnost v nas samih, v naših močeh. Sedaj nas še

tepe zaostalost in razdrobljenost.«

Jože Bogovič, sekretar občinskega komiteja ZK, je govoril o približevanju organizacije potrebam njenih članov. V odločanje je treba vključiti nove ljudi, »Nekateri samo čakajo, da bodo kritizirali, večkrat celo uničujejo, se modro drže ob strani in se tako brez tveganja seveda ne morejo nikoli zmotiti,« je dejal tov. Bogovič. Glede javnega mnenja je menil, da mora biti obraz želja in potreb večine ne pa posameznikov. Izboljšati je treba odnose med ljudmi, imeti več poslušnosti za na videz drobne stvari. »Ne glejmo živih ljudi zgolj skozi številke. Mladino pritenimo tako, da se bomo odpovali preživeli oblikam dejavnosti, in pomladimo vodstva krajevnih organizacij.«

Jutri cepljenje otrok

Jutri bodo v Sevnici cepili otroke, rojene v lanskem letu, proti davici, oslovskemu kašlju in otroški paralizi. Vse matere naj otroke prinesejo cepiti, saj jih tako obvarujejo pred nevarnimi boleznimi.

Novo na območju KS Trzišče

Da bi obogatili izkušnje na področju vinogradništva in poljedelstva sploh, so člani sveta krajevnice skupnosti Trzišče organizirali izlet v Belo krajino. Ta izlet je bil preteklo nedeljo, na njem pa so si ogledali vinograde v okolici Metlike in Vinomera ter kraje Črnomelj in Ribnica. Spremljal jih je tajnik občinske skupščine Metlika, ki jim je razkazal tudi druge zanimivosti. Z izletom so bili člani sveta KS zelo zadovoljni in si podobnih še želijo.

Če bo vreme še naprej tako ugodno, kot kaže sedaj, potem bo letošnja letina v vinogradih lahko zelo dobra. Vinogradniki na Malkovcu pa svojim nasadom posvečajo veliko skrbi, le-ti so namreč zelo dobro obdelani. Zadnja leta je opaziti, da vedno več vinogradnikov obnavlja svoje nasade, v katerih gradijo žičnice in ne postavljajo več kolja.

Vaščani Polja obnavljajo pot od Trzišča, medtem ko bo v naslednjih dneh dokončana nova cesta iz Kaplje va-

Na Breškem obeti za izredno letino

Dva hektara velik nasad črnega ribeza na Breškem pri Šentjanžu je bil letos tako obložen s cvetjem kot še nikoli doslej. Drugi nasadi sevniskega kombinata obetajo običajno ribezovo letino.

Sevniška: gospodinjstvom pomočnikom najmanj 40 tisočakov

Pred kratkim je sevniška občinska skupščina sprejela odlok, ki odloča najnižje mesečne zasluzke delavcev, ki so zaposleni pri zasebnih delodajalcih. Tako je predvideno, naj bi gospodinjstva pomočnica dobivala najmanj 40 tisočakov na mesec; šofer, zaposlen pri zasebnem avtoprevozniku, pa najmanj 80 tisočakov. Vse druge dejavnosti imajo določene najnižje mesečne prejemke v mejah teh dveh zneskov. Odlok ima namen zaščititi delavce, ki delajo pri zasebnih delodajalcih.

si do Petelinjka, ki je zaselek vasi Skovec. Prizadevanju vaščanov se pridružuje s skromnimi zneski krajevna skupnost.

Tudi na Telcah si vaščani prizadevajo za ureditev komunalnih naprav in jim je prva skrb, da bi čimprej postavili načrte za gradnjo vodovoda, ki je še toliko bolj nujna glede na gradnjo pre potrebne nove šole.

Jožica Keber iz Šentjanža — spet prvakinja SRS

28. in 29. aprila je bilo v Ljubljani republiško šahovsko prvenstvo pionirjev, katerega so se udeležili tudi pionirji s Posavja. Na tem prvenstvu so pionirji dosegli izreden uspeh.

V skupnih starejših pionirk je zasluzeno zmagnala Jožica Keber s točko naskoka pred ostalimi tekmovalkami. Izgubila je le eno partijo. Pokazala je solidno igranje, njen uspeh pa je tem večji, ker je bila



konkurenca mnogo hušja kot preteklo leto. Ob proglasitvi za zmagovalko je bila skromna in mirna, kot je navadno, nerodno ji je bilo je, ko so jo fotoreporterji vzeli. Na 2. mestu pri mlajših pionirkah, Marinka Zorko (Brežice) z delitvijo 1. in 2. mesta pri mlajših pionirkah, Marinka Zorko (Brežice) z delitvijo 1. in 2. mesta pri starejših pionirkah, Zeljko Banda (Brežice) z delitvijo 3. in 4. mesta pri starejših pionirjih, pri mlajših pionirjih pa se je uvrstil med boljše še Roman Novšak (Boštjan).

D. B.



»Naša hiša bo prispevala, kolikor bo mogla. Jaz vem, kaj pomeni imeti tako bolezen v hiši,« je dejala Olga Mikec iz Bistrice. Zraven nje stoji njen otrok, ki je lani zbolel za paratifusom. (Foto: M. Legan)

„Samo da ne bi bilo bolezn!“

Te dni že obiskujejo prebivalce vasi Bistrica, Prelesje in Puščava člani vodovodnega odbora in sklepajo z njimi pogodbe za prispevke pri gradnji vodovoda — Razdelilnik je bil določen na posebni seji odbora v petek, 19. maja — Pri delu bo pomagala tudi mladinska brigada

Bistrica, na videz miren in čist potok, se vije tudi skozi vas Bistrico. Nekateri ljudje v tem kraju nimajo vodnjakov in pijejo vodo kar iz nje. »V mlini pojdit vprašat, tam so imeli bolezen,« so nam povedali vaščani, ko smo se pred nekaj dnevi zanimali za njihovo pitno vodo. »Kar tole vodo pijemo,« je pokazal skozi okno, ropotajočega mlina mali Milan Grebenc, ki je lani zbolel za paratifusom.

Pot nas je vodila tudi v hišo Olge Mikec. Lani sta ji za isto boleznijo zbolela dva otroka, eden celo dvakrat. »Mi ne pijemo Bistrice, saj imajo vodnjak s talno vodo. Posebna komisija, ki je pregledala našo vodo, je ugotovila, da ni okužena. Veste

pa, da otroci brazdajo povsod — tudi v Bistrici, ki teče nekaj korakov stran. Bog-če nekaj korakov stran. Bog-

Z vlakom v eni uri v Ljubljani!

Od 27. na 28. maj bo začel na progi Metlika-Ljubljana voziti nov motorni vlak, ki bo zelo skrajšal potovanje. Kot so nam povedali na trebanjski železniški postaji, bo vozil iz Trebnjega v Ljubljano vsega eno uro in deset minut. Na tej progi bo po 27. maju vozil samo še en potniški vlak s parno vleko. Železnica si spet lahko obeta večje število potnikov, avtobusi pa močnejšo konkurenco.

ve kaj vse je lahko v tej vodi, ki teče skozi več naselij. Vem, da v Sentrupertu spuščajo vanjo odpadke iz klavnice. Pri prispevku za vodovod sploh nimam pomislekov, saj vem, kaj je taka bolezen v hiši,« je povedala Olga.

Za vodovod bodo morali prispevati precej tudi vaščani sami. Vodovodni odbor za vse tri vasi vodi Dominik Gimpelj, njegov namestnik je Pavle Jurglič, blagajnik pa Tone Skušek. V petek je bil že narejen razdelilnik prispevkov, ki jih bodo ljudje lahko plačali v treh obrokih. Odločili so se, da bodo zbrali toliko denarja, kolikor je vrednost potrebnega materiala, in še za stroške montaže, drugo pa bodo prispevali z delom.

Krojaško podjetje je bilo najboljšje

V trebanjski občini gre obrtnim podjetjem v glavnem slabo

Odkar je bila uvedena gospodarska reforma, dosegajo obrtna podjetja slabše poslovne uspehe kot prej — Med 7 najvažnejšimi tovrstnimi obrati v občini so le trije preseglji celoten dohodek iz predlanskega leta, čeprav so se cene občutno povečale — Samo Krojaško podjetje iz Trebnjega je znatno povečalo dohodek, osebne prejemke in sklade — Neuspehi kažejo, da bo treba nekaj ukreniti

MIZARSKA DELAVNICA — TREBNJE. Lani je zanimanje za nakup izdelkov iz serijske proizvodnje, ki jo je podjetje vpeljalo že več let, občutno ponehalo, zato se je moral obrat spet lotiti dela po posamičnih naročilih. Letni plan ni bil izpolnjen, dohodek je bil za 8 odst. manjši kot prejšnje leto. Zasluzki delavcev so narasli na povprečno 53.600 S din, skladi pa so bili za polovico manjši.

MIZARSTVO HRAST — SENTLOVRENC. S podobnimi težavami se je moralo spoprijeti tudi šentlovrensko podjetje. Tam je bil celotni dohodek enak predlanskemu, osebni dohodki pa so znašali povprečno 56 tisočakov. Za sklade je šlo petino manj kot prejšnje leto.

CEVLJARSTVO — MOKRONOG. To podjetje je eno izmed treh, ki so lani uspešneje poslovale. Vendar so doseženi uspehi še vedno skromni. Zasluziti povprečno 41.500 S din in pri 18 zaposlenih nameniti za sklade slabih milijon S din je v današnjih časih vsekakor premalo.

PEKARJA — TREBNJE. Ta obrat je imel za osmino večji celotni dohodek, vendar gre povečanje na račun večjih cen kruha. Osebni dohodki zaposlenih so se povečali, skladi pa zmanjšali.

PEČAR — TREBNJE. Lani se je število zaposlenih zmanjšalo še za dva in šteje le še šest zaposlenih. Vzporedno s tem je bil zmanjšan tudi dohodek.

GRADBENO OPEKARSKO PODJETJE — MIRNA. Zaradi znanih težav v gradbeništvu, ko se je obseg investicijske gradnje naglo zmanjševal, je moralo podjetje lani odpustiti približno petino delavcev. K poslabšanju stanja je pripomogel tudi zastoj v prodaji opeke iz opekarne v Prelesju. Vendar kažejo podatki ugodno stopnjo povečanja celotnega dohodka, osebnih dohodkov in skladov.

KROJASKO PODJETJE — TREBNJE. Lani je to podjetje doseglo med vsemi najboljšje poslovne uspehe, ki so bili predvsem plod zmanjševanja dela po posamičnih naročilih in povečevanja dela v konfekciji. Ustvarjeni dohodek se je podvojil, zasluzki delavcev so se povečali za polovico, pri tem pa je ostalo za sklade še dvakrat toliko kot predlanskim. Ti uspehi so za kolektiv zelo spodbudni. — M. L.

Nov izdelek EMI — svinčnik CONTE

Letošnjo pomlad je mirenska tovarna nalivnih peres, patentnih svinčnikov in plastične embalaže začela izdelovati novo vrsto patentnih svinčnikov z imenom Conte. Njihova posebnost je ta, da grafična minira ne more pasti iz njih.

Emini izdelki gredo dobro v prodajo, saj je bil lanski obseg še enkrat večji kot predlanski, čeprav so uvozniki kupili na tujem velike količine tovrstnega blaga, pri katerem gotovo dobro zaslužijo. Pri tem računajo na kupčevu zanesenost, da je dobro vse, kar diši po inozemstvu. Kaže pa, da ljudje počasi vendarle spreminjajo odnos in kupujejo dobro blago, ne oziraje se na izvor proizvodnje.

Volitve kot še nikoli doslej

Volilna komisija občinske konference SZDL v Trebnjem je v soboto, 20. maja, ocenjevala letošnje volitve novih odbornikov in ljudskih poslancev. Na podlagi rezultatov volilne udeležbe in izvedbe volitev je bilo ugotovljeno, da so bile letošnje volitve najboljše doslej. Za ta uspeh zaslužijo javna priznanja vodstva družbeno-političnih organizacij, krajevni politični aktivisti, KZ Trebnje, volilni odbori in mnogi posamezniki, ki so pripomogli do tolikšnega uspeha.

Predvsem je spodbudno, da je nova občinska skupščina dobro sestavljena in da so volilci z izredno veliko udeležbo na volitvah dokazali, da se vse bolj zavedajo, kako lahko vplivajo na urejevanje splošnih družbenih zadev.

V kratkem bo ustanovljena izobraževalna skupnost

V torek, 23. maja dopoldne, je bila v Trebnjem redna seja obeh zborov občinske skupščine. Razen poročil o sklepnih računih občinskega proračuna, sklada skupnih rezerv gospodarskih organizacij in cestnega sklada je bila na dnevnem redu tudi razprava o izvajanju predpisov minimalnih agrotehničnih ukrepov ter o formiranju izobraževalne skupnosti, ki mora biti ustanovljena do konca maja. Več o tem prihodnjic.

Najprej dober program

Trebanjska delavska univerza je sklicala v petek, 19. maja, predavateljski aktiv, v katerem so zbrani strokovno usposobljeni občani, ki bi lahko pripomogli k uspešnejšemu delu delavske univerze. Sklenjeno je bilo, naj bi delavska univerza najprej naredila uresničljiv izobraževalni program, ki bi ga posredovala članom predavateljskega aktiva, le-ti pa bi se potem odločili, pri katerih predavanjih bi bili pripravljeni sodelovati. Ugotovljeno je, da je največje zanimanje za zdravstvena, kmetijska in gozdarska predavanja.

Šibka kupna moč ali slaba trgovina?

Ze dalj časa je silšati pripombe Mokronočanov nad trgovinami v njihovem kraju. Da so upravičeni, dokazujejo tudi podatki o lanskim prodaji. Medtem ko je imela trebanjska Mercatorjeva poslovna enota za 18% večji promet kot prejšnje leto, ga je imela mokronoška enota TRŽAN je za 5,6%. Ker pa se je v tem času blago podražilo za več kot toliko to pomeni, da je Tržan prodal v letu 1966 manj blaga kot v letu 1965, čeprav kupna moč prebivalstva verjetno ni bila zmanjšana. Ljudje so odhajali nakupovat več v druge kraje kar pa modernizaciji domačih trgovin ni v prid.

Tudi v Hrastovici bi radi vodovod

Vaščani Hrastovice pri Mokronogu so se začeli zanimali za podaljšanje mokronoškega vodovoda tudi do njihove vasi. Če bodo prispevali delo in kaj denarja in bodo deležni tudi zunanje pomoči, bodo to željo lahko uresničili. Vodovod sam ni ovira: mokronoški vodovod ima veliko zmogljivost, zaenkrat pa še zelo majhno porabo vode.

Veliko zanimanje za zasebno gradnjo

Samo letošnjo pomlad se je prijavilo na oddelku za gospodarstvo 12 novih interesentov, ki bi si radi v Trebnjem postavili dom — Prvotni zazidalni načrt bo na predlog volivcev ter sveta za urbanizem in komunalne zadeve treba spremeniti

Tri mesece so imeli ljudje možnost, da si v stavbi občinske uprave v Trebnjem ogledajo urbanistični program Trebnjega in njegove okolice. Nedolgo tega so ga obravnavali tudi na zboru volivcev, 4. maja pa ga je sprejela še občinska skupščina in pri tem upoštevala pripombe.

Največje navzkrižje je povzročilo pravzaprav povečano zanimanje za zasebno gradnjo. Na zboru volivcev so bi-

li mnenja, da je treba več prostora nameniti gradnji stanovanjskih hiš. Dosedanji načrt je namreč predvideval ob železniški postaji gradnjo dvojčkov, na brežinah nad osnovno šolo pa gradnjo vrstnih hišic. Ker pa za ti dve vrsti domov ni pravega zanimanja, je svet za urbanizem in komunalne zadeve na predlog zbora volivcev prostor nad osnovno šolo predvidel za gradnjo zasebnih hiš, prostor pri postaji pa naj bi zazidali z bloki.

Drug pomemben predlog, ki je bil tudi upoštevan, je zahteval, naj bi v bližini Litostrojevega obrata naselili tako vrsto industrije, ki bližnjim stanovalcem ne bi povzročala večjega hrupa. Sam Litostrojev obrat pa bi bilo dobro preseliti v bližino sedanje proizvodne dvorane Kemopreme.

6. junija bo otvoritev kino dvorane

6. junija bo Mirna praznovala krajevni praznik. Razen komemoracije pred

spomenikom na Rojaj, zabavne prireditve in nogometne tekme bo tega dne tudi otvoritev kino dvorane. Iskra iz Kranja je pred nekaj dnevi že zagotovila, da bo pravočasno poslala nov, moderen kinoprojektor.

Za novo cesto 110 milijonov!

Doslej zagotovljeni denar bo zadostoval za modernizacijo 8 km ceste

Ceprav je republiški cestni sklad sprva odobril za modernizacijo ceste Trebnje — Mokronog le 75 milijonov S din, je zaradi velike pripravljenosti delovnih organizacij v trebanjski občini voljan prispevati 110 milijonov S din ali približno toliko kot one. Tako je bilo povedano članom odbora za gradnjo ceste v sredo, 17. maja.

Ko je odbor razpravljal od pripravah za gradnjo ceste, je



»Deteljo bo zdaj zdaj treba kositi, žito je že v klasju, pri popravilu kozolcev pa smo med zadnjimi,« so povedali možje v soboto, 20. maja, v Artmanji vasi pri Dobrnicu, ko so popravljali Lisjakov kozolec. Večina kozolcev je resda že obnovljenih in sledov strašne lanske noči, ko je neurje podrlo čez 40 kozolcev, kmalu ne bo več. (Foto: M. Legan)

TREBANJSKE NOVICE

Danes seja občinske skupščine v Kočevju

Danes ob 8. uri bo v Kočevju seja občinske skupščine. Na dnevnem redu bodo: informacije o pripravah za ustanovitev in delo temeljne in izobraževalne skupnosti, poročilo o delu in organizaciji inšpekcijskih služb, predlog odluka o sestavi svetov občinske skupščine, personalne zadeve ter vprašanja odbornikov in odgovori nanje.

Spet dela na Rinži

V teh dneh bo Vodna skupnost Ljubljana-Sava spet začela z dela na Rinži. Pri zgornjem Mahovniku bo zgradila jez, po katerem bo urejen tudi prehod čez vodo. V Kočevju bo pri novi šoli, vendar na nasprotnem bregu Rinže, zgradila okoli 250 m obrežnega zidu. Razen tega bo uredila dva požiralnika v Livoldu in enega v Zeljnah. Dela bodo veljala okoli 15,5 milijona S-din.

Kočevski rudarji o svojih težavah

Dne 30. aprila se je v kino dvorani v Šalki vasi zbral na posvet ves kolektiv kočevskega premogovnika. Podrobno so pretehtali proizvodnjo v minulem letu in v letošnjem prvem četrtletju. Pomenkovali so se tudi o morebitni presmeritvi proizvodnje v prihodnosti. Rudnik ima namreč težave tako pri kopanju kot tudi s prodajo premoga. Zaloge se iz dneva v dan večajo in vprašanje je, kako bo po leti, ko se bo premog prodajal še teže kot zdaj. V razpravi ni bilo stvarnih predlogov, kako odpraviti težave, brez dvoma pa je lahko že namig na to spodbuda samoupravnim organom, vodstvu podjetja in občinski skupščini, naj iščejo rešitev. Udeleženci so menili, da je širša družbena skupnost do zdaj rudniku premalo pomagala.

D. V.

Nepredvidna kolesarska

19. maja ob 22. uri sta na križišču Cankarjeve in Seškove ulice trčila kolesarka in osební avto. Kolesarka Marija Salamon iz Dolge vasi ni upoštevala prometnega znaka »stop« in se zaletela v levi bok avta. Poškodovano so najprej prepeljali v kočevski zdravstveni dom nato pa v ljubljansko bolnišnico. Na vozilih je za 300 N-din škode.

Prijavljeni nimajo pogojev

V Kočevju za razpis republiškega sekretariata za notranje zadeve o sprejemu učencev v šolo miličnikov — kadetov ni bilo pravega zanimanja. Prijavili so se le trije mladinci, ki pa so jim bile prošnje zavrnjene. Vsi trije so namreč stari nad 17 let, morali pa bi biti mlajši, ker tako zahtevajo razpisni pogoji.

Cene v Kočevju

Pretekli ponedeljek so težljale v trgovini s sadjem in zelenjavo naslednje maloprodajne cene: novi krompir 3,16 Ndin kg, jajca 0,46 Ddin kg, banane 5,40 Ndin kg, limone 4,50 Ndin kg, jabolka 5,04 Ndin kg, sveže zelje 3,28 Ndin kg, kisló zelje 1,54 Ndin kg, solata 5,04 Ndin kg, čebula 6,45 Ndin kg, fižol v zrnju 3,93 do 5,12 Ndin kg, česen 5,56 Ndin kg, češnje 3,90 Ndin kg.

RAZGOVOR Z INŽ. FRANCEM GORŠIČEM

KGP Kočevje odstopa košnjo

Za posestvo košnja v oddaljenih krajih ni več zanimiva, zato jo odstopajo zasebnikom — Z intenzivnim gnojenjem travnišč pridelajo dovolj sena v bližini farm

V: Košnja je spet pred vrati. Kako boste zagotovili, da bo vsa trava pokošena, in se izognili očitkom, ki običajno lete na kmetijska posestva, da nepokošena ali celo pokošena trava gnije in se tako dela škoda?

O: Tudi letos bomo pod do- ločenimi pogoji odstopali kooperantom in ostalim interesentom košnjo sena na nekaterih naših površinah. V: Kje so te površine? O: Na območju Koprivnika, Livolda in Starega Loga.

Za košnjo bomo odstopili zemljišča na območjih Bukove gore, Zadrc, Preriglja, Tancpihla, Svetlega potoka, Kostela in Fare ter še nekatera manjša pri ostalih vaseh. Kooperantom preskrbi površine za košnjo naš obrat za kooperacijo, ostalim pa najbližji kmetijski obrati.

V: Zakaj ta zemljišča za KGP niso več zanimiva?

O: Z intenzivnim gnojenjem travnišč v bližini naših farm pridelamo vedno več sena. Ze pridelek na teh bližnjih travniških zadošča za potrebe naših farm. Košnja na oddaljenih površinah nam torej ni več potrebna, dokler ne bomo odprli novih farm.

Pred ustanovitvijo skupnosti

Temeljna izobraževalna skupnost bo financirala vse izobraževanje in vzgojo

Na prvem sestanku iniciativnega odbora za ustanovitev temeljne izobraževalne skupnosti so razpravljali o novem načinu financiranja izobraževanja in o vlogi ter nalogah temeljne izobraževalne skupnosti.

Sprejeli so tudi sklep o sestavi, načinu izvolitve in sklopu ustanovne skupščine temeljne izobraževalne skupnosti Kočevje.

Ustanovna skupščina bo

štela predvidoma 32 članov, ki bodo izvoljeni 25. maja, ustanovna skupščina pa se bo sestala 31. maja.

S 1. julijem bo temeljna izobraževalna skupnost prevzela vse financiranje vzgoje in izobraževanja. Zagotoviti bo morala denar za redne šole, posebne šole, srednje in nižje šole, vzgojnovarstvene ustanove in za vse ostalo izobraževanje ter vzgojo.

KOOPERACIJA NA KOČEVSKEM

Struge: 350 telet v pitanju

Obrat za kooperacijo, ki ga ima KGP Kočevje v Strugah, je imel lani vsega skupaj okoli 56 milijonov Sdin prometa. Od tega je bilo okoli 5 milijonov Sdin iztržka pri prodaji raznega reprodukcijskega materiala za kmetijstvo, vse drugo pa so iztržili z odkupom kmetijskih pridelkov.

V Strugah in okoliških vaseh se že od nekdaj ukvarjajo z živinorejo. Lani je kmetijski obrat odkupoval po 15 000 litrov mleka na mesec. Razen tega so odkupili še 110 v kooperaciji spitanih bikov v skupni teži 50 000 kg in približno 200 glav drobne živine (telet in prašičev) v skupni teži 20 000 kg ter okoli 40 ton krompirja. Kmetijski obrat je lani priskrbel živinorejcem 18 plemenitih telic za osvežitve črede.

Letos se lotevajo novega načina kooperiranja v pitanju govedi. Kmetijski obrat da živinorejcem v pitanje 100 kg težka teleta. Razen tega jim zagotovi krmo, strokovno veterinarsko pomoč, zavaruje teleta itd. in jih, ko so spitana, odkupi ter izpla-

ča rejcu razliko v teži. 40 takšnih telet je v struškem okolišju že v pitanju, po dogovoru pa bodo na tak način letos spitani 350 telet. Vse skupaj se je malo zataknilo zato, ker je takšna teleta zdaj težje dobiti.

V Kočevju so hišniki predragi

Kdo bi jim kupil stanovanje? Preprečili bi lahko veliko škode — Otroci zakurili v drvarnici bloka — Nekdo je odnesel vrata — Obrtniki cenejši kot hišniki

Stanovalci nekaterih večjih zgradb v Kočevju predlagajo, da bi imeli svoje hišnike, ki bi stanovanjske zgradbe vzdrževali, hkrati pa jih varovali. Zgodilo se je namreč že, da je nekdo z neke stavbe odnesel vrata. Drugod so otroci kurili v kleti poleg drv, premoga ali kurilnega olja. Z namestitvijo hišnikov bi se zaposlilo tudi še nekaj občanov in bi se tako neza-

poslenost za malenkost omilila.

Pri stanovanjskem podjetju pa pravijo, da si hišnikov v večjih stavbah ne morejo privoščiti, ker bi morali zanje kupiti stanovanja. Razen tega stavbe hišnikov ne bi mogle plačevati, ker nimajo dovolj denarja. Hišnik bi moral biti tudi izučen za opravljanje vseh vzdrževalnih del (mizar- skih, pleskarskih, zidar- skih, ključavničarskih in inštalaterskih), saj bi drugače z nestrokovnimi popravili napravil več škode kot koristi.

Stanovanjsko podjetje pa je medtem že poskrbelo za cenejše vzdrževanje stanovanj. Zaposlilo je nekaj stalnih delavcev: vodovodnega inštalaterja, mizarja, zidarja in ključavničarja, iščejo pa še pleskarja. Ti usposobljeni delavci bodo hitreje in ceneje

Tovariš Tito ima 75 let

Prišel je maj in z njim veselo. V maju sta dva velika praznika: 1. maj, praznik delavcev in Titov rojstni dan.

Letos bo tovariš Tito praznoval svoj 75. rojstni dan. Na ta dan bo prišla k njemu kurirčkova pošta s pozdravi pionirjev. Prišli bodo tudi drugi pozdravi, ki jih bo tovariš Tito sprejel z veseljem.

V mislih vidim ta dan sončen, lep, tako lep, kakor ni noben dan v letu. Tovariš Tito bo stal na odru in z nasmehom na ustnicah pozdravljal vse, ki so na ta dan prišli v Beograd, da prisostvu- jejo sprejemanju pozdravov za 75. obletnico Titovega življenja.

Takrat bodo na trgu predstavljali razne igre. Tam bodo telovadili, igrali kolo ter podobno. Mimo bodo zagrme- li avtomobili in v njih ljudje, ki mahajo Titu v pozdrav. Vse gre po vrsti in bliža se večer. Pa še ni konec tega veselja, ki se nadaljuje pozno v noč. Tedaj se mi pred očmi stemni in zopet vidim pred seboj bel papir, na katerem ni nič napisano. Čaka roke, ki bo segla po papirju in nanj napisala: »Dragi tovariš Tito! Za Tvoj rojstni dan, Ti želimo veliko lepega, ne le za Tvoj rojstni dan, marveč za celo Tvoje življenje, ki naj traja še mnogo, mnogo let!« osnovna šola Kočevje- Blanka Marušič, 7. c

Razgovori o razvoju hotela „Pugled“

Dobri gospodarji mislijo na razvoj podjetja — Gostinstvo ni odvisno le od gostincev

Gostinsko podjetje »Hotel Pugled« iz Kočevja je povabilo predstavnike Inštituta za turizem iz Ljubljane na informacijski razgovor o razvoju njihovega podjetja. Če bodo razgovori uspešni, bo inštitut izdelal program in gospodarsko utemeljitev razvoja »Hotela Pugled«. Gostinci namreč menijo, da morajo imeti program razvoja njihovega podjetja, ker bo le tako lahko

njihovo podjetje načrtno napredovalo.

Seveda pa razvoj gostinstva v Kočevju ni odvisen samo od gostincev, ampak bo vplivala nanj še vrsta drugih dejavnikov, kot: razvoj prometne mreže (najpomembnejša bo modernizacija ceste Kočevje—Delnice); ureditev objektov, privlačnih za turiste; komunalna ureditev kraja, razvoj trgovine, obrti itd. itd.

Predstavniki »Hotela Pugled« so Inštitut za turizem že seznanili, kaj bo po njihovem mnenju kočevsko gostinstvo v bodočnosti potrebovalo. Tako so menili, da bo potrebnih 40 ležišč, sodobne hotelske sobe z ustrezni- mi pritlikinami, restavracijsko dvorano (za skupinske obiske in prireditve ob praznikih), bar itd.

Več sodelovanja z ljudmi!

Ob pozivu zveznega odbora »Družina in gospodinjstva« so v kočevski občini ugotovili, da bo treba h krajevni samoupravi pritegniti več občanov. Krajevne skupnosti sicer lepo delujejo, toda nedavni zbori volivcev so pokazali, da bi lahko sveti KS naredili več, kot so, če bi bilo več sodelovanja občanov. Premalo je narejenega zlasti v socialnem in otroškem varstvu, pa tudi za zaščito potrošnikov se bodo morale KS bolj potegovati.

Plačana realizacija zaostaja

DS TEKSTILANE iz Kočevja je na zadnji seji ugotovilo, da se proizvodnja in prodaja izdelkov odvijata po planu, zaostaja pa plačevanje prodanih izdelkov. Kupci ostajajo podjetju dolžni, plan plačane realizacije pa seveda ni uresničen. Ugotovili so, da je to ena izmed posledic gospodarske reforme.

D. V.

Blankin spis najboljši

Kočevski pionirji bodo sprejeti v mladinsko organizacijo v Jelenovem žlebu

Občinska zveza prijateljev mladine Kočevje je razpisala nagradno tekmovanje za najboljše šolske naloge. Snov, ki naj bi jo spisali zajeji, je bila: Titov 75. rojstni dan, 25-letnica pionirske organizacije in 25-letnica ustanovitve slovenskih partizanskih brigad.

Prvo nagrado, 5000 Sdin, je komisija prisodila učenki 7.

c. razreda iz Kočevja Blanki Marušič za spis »Tovariš Tito ima 75 let«. Drugo nagrado, 3000 Sdin, je prejela Mirica Kaučič, tretjo nagrado, 2000 Sdin, pa Metka Knavs, obe učenki 6. b. razreda kočevske osemletke. Blanka bo prejela nagrado v Jelenovem žlebu, kjer bo skupaj z ostalimi šolci sprejeta v mladinsko organizacijo.



Članu ribiške družine Kočevje Milanu Turku se je pred dnevi nasmehnila ribiška sreča: iz Rinže je potegnil šunko, ki je tehtala 3,30 kg (Foto: Jelenovič)





Danes, 25. maja, praznuje Sodražica skupaj z dnevom mladosti tudi svoj krajevni praznik. (Foto: Primo)

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE V RIBNICI

Boljše kot lani, a še vedno slabo

Gospodarskim organizacijam manjka obratnih sredstev, osebni dohodki so bili v prvem četrtletju nizki, za investicije in modernizacijo gospodarstva pa ni denarja — Proizvodnja in prodaja naraščata, vendar bodo potrebni še novi ukrepi, da se bo ribniško gospodarstvo izmotalo iz težav — Analiza dobra, razprava pa nič

Na zadnji seji lani je občinska skupščina Ribnica razpravljala o gospodarstvu v občini in ugotovila, da rentabilnost in ekonomičnost v gospodarskih organizacijah nazadujeta, razen tega pa se zmanjšuje tudi število zaposlenih. Analiza prvega letošnjega četrtletja pa je pokazala, da se položaj v gospodarskih organizacijah prodaja naraščata. Nekatere gospodarske organizacije se že zavedajo, druge pa se bodo še morale, da je potrebno produktivnost dela povečati, hkrati pa najsmotrnejše uporabljati materialna in finančna sredstva.

Cepprav se položaj gospodarskih organizacij popravlja, še vedno ni dober. Podjetjem manjka obratnih sredstev, zato morajo večji del poslovnih skladov nameniti za obratna sredstva. Seveda spričo tega ne morejo investirati in se modernizirati, čeprav nizka produktivnost in rentabilnost zahtevata. Računa tega bi bilo potrebno odpirati vsako leto nova delovna mesta.

Zaradi lanskega slabega finančnega uspeha so bile letošnje delovne organizacije predvidne tudi pri izplačevanju osebnih dohodkov. V gospodarskih organizacijah so bili osebni dohodki v prvih mesecih letos nizki, ponekod celo samo 80-odstotni.

Kljub nezavidljivemu položaju je na zadnji občinski seji o analizi gospodarstva razpravljala le republiški po-

slanec Jože Lesar. Analiza, ki je bila dobra, ugotavlja, da ribniško gospodarstvo sicer zaostaja za republiškim povprečjem, vendar bi se zamujeno dalo v doglednem času nadoknaditi, če bi letos uvedli v delovnih organizacijah dosledno nagrajevanje po delu, poostrihli kontrolo nad gospodarskim z vsemi sredstvi (zaloge izdelkov, reprodukcijskega materiala in nekurantnega blaga, dolžniki, krediti, stroški, itd.), prilagodili organizacijo dela potrebam sodobnega poslovanja in kar najbolj razvili poslovno sodelovanje z drugimi delovnimi organizacijami izven občine.

Zal pa je malo verjetno, da bodo vse delo, predvideno za letos, izpeljali, ker jim najbrž ne bo uspelo to, kar analiza zahteva, namreč: »za doseg tega cilja angažirati vse subjektivne, politične in intelektualne sile ter materialna sredstva«. V prid tej

tezi govori tudi dejstvo, da kljub dobro pripravljeni analizi o poslovanju gospodarskih organizacij v prvem četrtletju (žal odbornikom pred sejo ni bila dostavljena) na seji o gospodarstvu ni bilo — razprave.

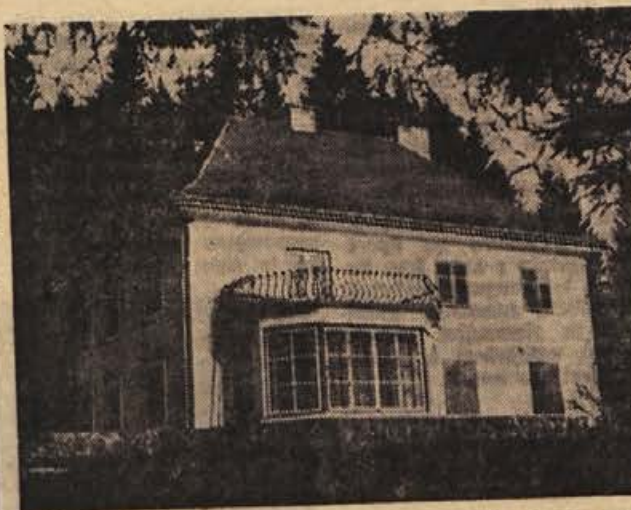
Javna smetišča

Gozdni revir v Ortneku je opozoril okoličane, da je odlaganje smeti in odpadkov v gozdovih prepovedano. Odkod ta razvada, ki se je razpasla zadnje čase, si ne znamo razložiti. KS naj, to načne, in če treba, uredi vaško smetišče. Pred odlaganjem smeti pa naj lastniki izločijo pločevino in žebelje, da se ne bi spet ponovil žalostni primer, ki se je zgodil pred nedavnim, ko je mlad človek umrl zaradi zastrupitve z rjavim žebeljem! Vaška mladina bo priredila teden čistoče v Ortneku.

V. P.

Vila Ugar naj vsem odpre vrata!

Pred vzhodom Velike gore je v kraju, ki ga imenujejo Ugar, prostorna zgradba, ki je bila pred vojno last velikega zemljiškega posestnika Rudeča, ki je imel v lasti tudi velike gozdove na Veliki gori. Po vojni je postala Rudečeva vila družbena lastnina in že vrsto let upravlja z njo uprava za notranje zade-



ve iz Ljubljane, ki jo ima za svoj počitniški dom.

Vendar je ta lepa zgradba z velikimi, lepimi prostori za družbeno življenje premo izkoriščena. Vse leto je le na pol zasedena ali pa sploh nezasedena, čeprav leži v bližini Ribnice, s katero jo povezuje cesta. Za razvoj turizma na tem področju je zelo velikega pomena, zato bi bilo prav, da bi jo prevzela v upravljanje gostinska organizacija in bi vila postala gostišče, dostopno vsem domačim in tujim obiskoval-

Danes praznuje Sodražica

Glavne prireditve so bile včeraj, danes dopoldne pa bodo športna tekmovanja

Sodražica praznuje svoj krajevni praznik. Na današnji dan pred 25 leti je bila prvič osvobodjena Sodražica, nekaj dni prej pa odšla v partizane največja skupina Sodražanov. Priključili so se partizanom na Travnici gori.

Glavne prireditve v počastitev praznika so bile v Sodražici včeraj. Najprej je bilo ob 16. uri sprejetih v mladinsko organizacijo nad 50 pionirjev. Ob 19. uri je bila

proslava s svačnostnim govorom v počastitev praznika in kulturni spored, v katerem so sodelovali pionirji in mladinci domače osemletke. Zvečer so zakurili kres na Strmici, ob njem pa je bila zabava.

Danes dopoldne bo s kolési odpotovalo na izlet v Rakov Skočjan okoli 50 mladincev, ki so bili včeraj sprejeti v mladinsko organizacijo. Dopoldne bo v Sodražici tudi več športnih tekmovanj.

Za večino ne bo služb

Nad 40 učencev, ki bodo dokončali letos osemletko v Sodražici, ne ve, kje se bodo zaposlili — Na kmetijah ostaja vedno več mladih

33 učencev 8. razreda in 25 učencev v ostalih razredih sodraške osemletke bo letos končalo obvezno šolanje. Okoli 10 jih bo nadaljevalo šolanje v srednjih šolah, za ostale (blizu 50) pa je usoda precej nejasna. Vsi bi se radi zaposlili, vendar v Sodra-

žici ne bo toliko delovnih mest.

Nekaj jih bo šlo v uk (za šivilje, frizerje itd.), nekaj jih bo ostalo na kmetijah, večina pa si bo morala najti zaposlitev sama. Največ bi se jih rado zaposlilo v Pletilnici žičnih mrež, kjer je zaslužek najboljši, vendar ima pletilnica že zdaj 10-krat več prošenj, kot bo sprejela novih v službo. Dekleta so računala tudi na zaposlitev v »Torbicah«, kjer pa letos predvidoma ne bodo zaposlili novih delavk.

Voda — voda — voda!

Velikopoljanski vodovod je pred 50 leti zadoščal, dandanes, ko je ljudi več, ko so hlevi polni živine in ko potrebujemo več vode kot nekdanj, pa dosežanji izviri ne zadoščajo. Cevovodi so že dotrajali in so potrebni temeljitega pregleda in popravil, zbiralniki pa so premažni. Tudi vodni izvir že presiha. Vaščani že nekaj časa razpravljajo o vsem tem. Treba bo složno poprijeti in prispevati v denarju, v materialu, z delom in vožnjami, pa bo šlo. Tudi občina nam bo pomagala, če bomo le pokazali, da ne stojimo ob strani in čakamo! Tudi v Ortneku rešujejo takšno težavo, in če bomo vsi razumeli skupno korist, bo že v jeseni dovolj vode za vse potrebnike na našem koncu, tako na Velikih Poljanah kot v Ortneku!

V. P.

Denarja ni niti za preglede

Pred tremi leti je bilo na pobudo OO ZZB NOV Ribnica zdravstveno pregledanih 380 nekdanjih borcev. Lani in letos pa teh pregledov zaradi pomanjkanja denarja ni bilo. Po ukinitvi klimatskega in kopalniškega zdravljenja na stroške socialnega zavarovanja ni bilo mogoče preskrbeti denarja za tovrstno zdravljenje nekdanjih borcev. Mnogi med njimi imajo revmatična in živčna obolenja, a sami ne premorejo denarja za zdravljenje.

— r

Dan mladosti v Ribnici

Zaključno tekmovanje za Levstikovo bralno značko bo v Ribnici danes v sklopu ostalih praznovanj dneva mladosti. Na tekmovanje, ki bo ob 9. uri v gradu, so povabili tudi pisatelja Toneta Seliškarja.

Ze uro predtem, se pravi ob 8. uri, bo na telovadišču TVD Partizan tekmovanje deških in dekliških rokometnih skupin.

Ob 11. uri pa bo v telovadnici osnovne šole smečan sprejem pionirjev sedmih razredov v mladinsko organizacijo in sprejem podmladkarjev RK med člane RK.

Klub OZN v Slovenj Gradcu

Klub OZN na ribniški osemletki je med najboljšimi v republiki. Člani so program kluba redno izpolnjevali, se spoznavali z odnosi v svetu, si dopisovali z različni šolami in nabrali 100.000 S din pomoči za mlade Vietnamce. Republiški center klubov OZN je zato povabil zastopnike ribniškega kluba na prijateljsko srečanje, ki bo danes v Slovenj Gradcu, kjer bodo najboljši klubi tudi nagajeni. Med klubi, ki so povabljeni k srečanju, je razen ribniškega le še eden iz osnovnih šol, medtem ko je največ povabljenih iz srednjih šol.

V Sodražici »mala šola«

V Sodražici so letos prvič organizirali »malo šolo«. Obiskuje jo 23 otrok, torej vsi, ki bodo šli jeseni v šolo, razen dveh. Šola je dvakrat na teden, starši pa plačajo na mesec za vsakega »mala šolarja« po 10 N-din šolnine.

Krvodajalci niso vedeli

O krvodajalski akciji je treba v bodoče obveščati tudi z lepaki in ne samo po radiu! Mnogi ljudje delajo na polju, ne poslušajo radijskih oddaj. Tako začnemo zbirati krvodajalce od hiše do hiše šele takrat, ko bi morali začeti že z odvzemom. Ljudje so pripravljani darovati kri, obveščanje pa naj bo boljše, kot je bilo tokrat!

V. P.

Cene v Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovini s sadjem in zelenjavo naslednje maloprodajne cene: novi krompir 3,30 Ndin kg, stari krompir 0,80 Ndin kg, jajca 0,48 Ndin kos, pomaranče 4,40 Ndin kg, banane 5,30 Ndin kg, limone 4,90 Ndin kg, jabolka 5,60 Ndin kg, sveže zelje 2,50 Ndin kg, kisló zelje 1,55 Ndin kg, solata 5,16 Ndin kg, čebula 4,50 Ndin kg, češnje 5 Ndin kg.

— r

Obiščite razstavo suhorobarske dejavnosti!

V okviru tedna muzejev, ki se je začel 22. maja, bo v ribniškem gradu svojevrsna razstava, prva te vrste pri nas. Odprta bo od 27. in 28. maja od 9. do 18. ure zvečer. Na razstavi bodo zastopane vse panoge domače obrti: lončarstvo, orodjarstvo, obodarstvo, rešetarstvo, žličarstvo, pletarstvo, posodarstvo, strugarstvo, podnarstvo in druge dejavnosti. Obiskovalci bodo lahko videli, kako se tovrstni izdelki tudi izdelujejo, saj bo na razstavi pri vsaki zvrsti

en izdelovalec, ki bo prikazal način izdelovanja. Razstavljeni predmete bodo obiskovalci lahko tudi kupili.

Prireditve bo organiziralo ribniško Muzejsko društvo in bo lep prispevek k turističnemu letu. Organizatorji računajo, da bo razstava pritegnila veliko ljudi. Razen nje pa si bodo obiskovalci lahko ogledali tudi sramotilni steber iz fevdalnih časov, ki je stal na bregu pri Ribnici, nanj pa so privezovali kaznovane tlačane.

Hkrati praznujemo dva praznika

Pionirji in mladinci iz osnovne šole v Sodražici so pisali maršalu Titu z njegov 75. rojstni dan: DRAGI TOVARIS TITO!

Cestitkam za Vaš rojstni dan se pridružujemo tudi pionirji in mladinci osemletke »Majde Silca« iz Sodražice.

Sodražica leži pod obronki slikovite Travnice gore in prav na Vaš rojstni dan praznuje svoj krajevni praznik. Na ta dan leta 1942 so jo prvič osvobodili partizani.

Zelimo, da bi še mnoga leta tako uspešno vodili našo državo kot doslej, mi pa obljublamo, da se bomo pridno učili in da bomo čuvati pridobitve osvobodilne fronte, ki so nam jih pod vašim hrabrim vodstvom priborili naši očetje.

Pionirski odred in mladinski aktiv osnovne šole, Sodražica.

REŠETO

Danes posvet s poslanci

Danes ob 12. uri se bo v sejni sobi občinske skupščine Črnomelj sestel ves politični aktiv družbeno-političnih delavcev z dosedanjimi in novoizvoljenimi republikanskimi poslanci. Ocenjevali bodo minule volitve, razen tega pa razpravljali o štiri-letnem programu komunalnih del v občini ter o sodelovanju poslancev z volivci.

Letos letovanja na Cresu ne bo

Kljub prizadevanjem črnomaljskega Društva prijateljev mladine, Rdečega križa in socialne službe letos ne bo mogoče organizirati večjega letovanja otrok, kakor je bilo prejšnja leta na otoku Cresu. Počitniški dom, v katerem so običajno letovali črnomaljski otroci, je letos že oddan, razen tega pa v občinskem proračunu niso za letovanje otrok mogli nameniti niti dinarja.

Ker pa je na področju občine precej zdravstveno in socialno ogroženih otrok, ki bi bili letovanja nujno potrebni, skušata DPM in socialna služba zagotoviti nekaj mest za najpotrebnejše otroke v drugih kolonijah. Novomeška občina je pripravljena odstopiti v svojem počitniškem domu v Fazanu 25 mest za mlade črnomaljske otroke.

Vlagajte pri DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI v Novem mestu

ter pri njenih poslovnih enotah v Krškem, Metliki in Trebnjem!

V vseh večjih krajih zdravstvena predavanja

Pred kratkim je občinski odbor RK skupno z delavsko univerzo Črnomelj organiziral v vseh večjih krajih črnomaljske občine zdravstvena predavanja s filmi. 17 predavanj za odrasle je obiskalo 940 poslušalcev, medtem ko se je na osemletkah zvrstilo 6 predavanj pred 1200 šolarji.

Teme predavanj so bile izbrane po željah poslušalcev, v šolah pa so otroke seznanjali z osebno higieno, nego zob in s pravilno prehrano.

V jesenski in zimski sezoni bodo nadaljevali s predavanji o higieni okolja, stanovanj in ulic. K. W.



SPREJEMA IN ODDAJA VAŠE ŽELJE

Črni tulipani v Črnomlju

Zadnjič so prišli v Črnomelj učenci novomeške gimnazije. Bili so gost črnomaljskih dijakov. Najprej so odigrali rokometni tekmi, zatem pa je bil ples, na katerem je igral novomeški ansambel Črni tulipani. Mladina se je prijetno zabavala in vsi navzoči so izjavljali, da si takih srečanj želijo.

NOVICE črnomaljske komune

20 let črnomaljske mesarije

Te dni bo 20 let, kar je bilo v Črnomlju ustanovljeno eno prvih podjetij družbenega sektorja

23. maja 1947 je MLO Črnomelj ustanovil klavnico in mesnico, ki je nadomestila 5 manjših zasebnih mesnic. Prvi upravnik Adolf Miler je z majhnim kolektivom in skromnimi sredstvi v težkih časih garantirane preskrbe ustvaril osnovo za razvoj podjetja. Drugi upravnik Jože Plut pa je prebrodil težave v zvezi z gradnjo sodobne klavnice in razširi-

tev obratov maloprodajne mreže.

Ves čas obstoja je podjetje vztrajno vzgajalo mladi kader, saj je od sedanjih 23 zaposlenih večina izučenih doma. Med njimi je tudi sedanjí upravnik Jože Vajs, ki je vnesel v obrat mladostno delovno vnetje in tovariško razumevanje. Zdaj ima črnomaljska klavnica in mesnica 5 prodajal-

Planinci so imeli občni zbor

Pretekli teden so na občnem zboru Planinskega društva Črnomelj ugotavljali uspehe in neuspehe dela v minulem letu - Sprejeli so delovni program za leto 1967 in izvolili nov upravni odbor

Planinsko društvo Črnomelj je imelo leta 1965 203 člane, lani pa je plačalo članarino le 109 lju di. Verjetno niso člani odpadli samo zaradi zvišane članarine, marveč tudi zaradi malomarnega pobiranja članskega prispevka.

Društvo ima na skrbi turistično postojanko v Črnomlju, dom na Mirni gori in bife pri postaji Ugotavljajo, da se Črnomaljske lepo razvijajo v zimskošportni turistični center Dolenske. Vse več gostov prihaja, odkar so planinci dom opremili s 12 novimi ležišči. Tudi bife na Mirni gori je bila vsa zimsko pluzena, vendar posebnega prometa v tem planinskem domu nimajo. Planinci so obnovili markacije na poteh Črnomelj - Rodine - Mirna gora in Semič - Mirna gora. Za potopogodbo pa to še ni dovolj, zato nameravajo reklamno tablo postaviti še na križišču pred zdravstvenim domom v Črnomlju, morda pa tudi v Dolenskih Toplicah, Metliki in Trebnjem.

Ko so na občnem zboru o tem razpravljali, so poudarili, da si morajo v gostiščih društva v letošnjem turističnem letu veliko bolj prizadevati, da bodo gostje zadovoljni. Omenili so nujno potrebo boljše sodelovanje s nekaterimi sosednjimi planinskimi društvi. Dostoj je bilo dobro sodelovanje s PD Zagreb, nekaj skupinskih izletov planincev pa je bilo tudi iz Hrastnika, Celja, Karlovca, Zagreba, Senovca, predvsem pa Novega mesta.

V gostinskih obratih Planinskega društva je bilo lani za 62 milijonov Sdin prometa, vendar zlasti Mirna gora še vedno posluje z izgubo. Planinci so na občnem zboru sklenili, da si bodo prizadevali na Mirno goro privabiti več gostov, ker zdaj postojanka ni izkoriščena.

Obravnavali so še delovni načrt za letošnje leto, ki predvideva več izletov, zatem pa izvolili nov upravni odbor. Ob razrešnici staremu odboru so se še posebej

zahvalili za zelo prizadevno in požrtvovalno delo dolgoletnemu predsedniku Planinskega društva Blažu Pahulji. Občni zbor je bil zaključen s predvajanjem filma »Oč Zuzemberka do Cambra«.

„Ki za kolo, naj gre z nami v kolo...“

Belokranjske folklorne skupine se vneto pripravljajo na jurjevanje, ki bo v Črnomlju 3. in 4. junija, ko organizirajo vsakoletno največjo turistično prireditev Bele krajine

Komaj je utihnila pesem pastirske obredne kolede zelenega Jurija, ki jo je pela mladina v narodnih nošah po belokranjskih vaseh in z njo prosila radodarne gospodinjice za darove, že so zvonili tamburic znova odjeknili v tiho noč. Ceprav utrujeni od celodnevne dela, se zbira-

Vsakoletni javni nastop

Učenci nižje glasbene šole v Črnomlju vabijo v soboto, 27. maja, ob 20. uri na vsakoletni javni nastop v Prosvetnem domu. Na prireditvi bodo najboljši učenci iz posameznih oddelkov pokazali uspeh dela v letošnjem šolskem letu. Vstopnice bodo naprodaj eno uro pred prireditvijo pri blagajni kina.

Za dan mladosti več prireditev

Danes, 25. maja, bodo imeli na vseh šolah črnomaljskega področja sprejeme pionirjev v mladinsko organizacijo. Letos bodo poskrbeli še za posebno lep program, ko hkrati ZMS proslavi 25-letnico delovanja. V Črnomlju bo danes ob 12. uri za predstavnike Zveze mladine sprejem v Domu JLA, prireja pa ga podpolkovnik Gavrilo Pupič.

Popoldne bo v garnizionu srečanje pripadnikov JLA in gimnazijcev, zatem pa bo na igrišču svečan zaključek delavskih športnih iger. Ob tej

priložnosti bodo zmagovalcem podelili pokale.

Praznovanje se bo nadaljevalo 27. maja, ko bo za mladino organiziran ples na prostem pred Prosvetnim domom. Če bo slabo vreme, bodo plesali v Domu JLA.

28. maja ob 9. dopoldne bo večja prireditev na športnem igrišču v Loki, kjer bodo za lep program poskrbeli pripadniki domačega garnizona in gimnazijci. Prireditev bo zaključena s parado mladosti po mestu.

Prvi uspeli referendum

V četrtek, 11. maja, sta kolektiva Delavske univerze Črnomelj in Doma ljudske prosvete z referendumom odločala o združitvi. Za izjemo od obeh dosedanjih propadlih referendumov v BELSADU in BELTU je referendum v teh dveh kulturno-prosvetnih kolektivih uspel. Tako so prišli do zaključka

večmesečnih razgovorov o izboljšanju kulturne dejavnosti in združitvi sredstev v te namene. Ker imata Delavska univerza in Dom ljudske prosvete v svojih statutih zapisane podobne dolžnosti, je gotovo, da bo poslovanje pod skupnim vodstvom in združenimi sredstvi lahko le v prid kulturni dejavnosti v občini.

Po sklepu obeh delovnih skupnosti bo skupno poslovanje uvedeno po polletnem obročnem. Nova, združena ustanova se bo imenovala Zavod za kulturno dejavnost.

KRAJEVNI PRAZNIK V STAREM TRGU

25 let po napadu

Letos praznujejo Poljanci 25. obletnico napada artizanskih enot na fašistično postojanko Stari trg. V spomin na 1. junij 1942 praznujejo v Starem trgu krajevni praznik. Letos ga bodo slavili že v nedeljo, 28. maja.

Po osvoboditvi so se Poljanci živo spoprijeli z obnovo porušeni domov. Zrasla so lepa naselja z elektriko in ponekod tudi z vodovodom. Danes skoro ni hiše brez radijskega sprejemnika, celo televizorjev je že več. Ker pa precej daleč naokrog ni nobenega večjega podjetja ali industrijske delavnice, se ljudje še vedno ukvarjajo pretežno s kmetijstvom. Mlajši so šli v svet za boljšim kruhom doma pa ostajajo starejši ljudje. Prenekateri si je že nabavili motorno žago, kosilnico ali druge stroje, ki nadoomeščajo manjkajočo del-

ovno silo. Motorizacija se naglo širi, saj je poleg kmetijskih strojev v vsaki vasi že več mopedov, nekaj avtomobilov in tudi dva traktorja že imajo.

Kar je bil zgrajen turistični dom v Prelesju, se kraj tudi turistično razvija. Prav tako je v zadnjem času lepo napredovalo sodelovanje z zadrujo. V okolici Starega trga je v pogodbenem pitanju že več kot 100 telet.

Krajevna skupnost je precej delavna. Letos ima v načrtu popravilo ceste od Radencev do Sodevcev. Pri gradnji bodo pomagali tudi občani; v ta namen so sprejeli krajevni samopríspevek.

Prebivalcem Starega trga in okoliških vasi prsrčno čestitamo za njihov praznik in jim želimo še nadaljnega napredka. R. K.

tri so v Črnomlju, ena je v Semiču in ena v Vinici. Podjetje poslovno sodeluje z AGROKOMBINATOM Emona, PREHRANO v Ljubljani in Kmetijsko zadrujo Črnomelj, medtem ko živino nabavljajo na sejmiših v Metliki in na Vinici, deloma tudi na Hrvaškem.

S predelavo in prodajo na drobno raznih mesnih izdelkov so v minulem letu dosegli 618 milijonov Sdin prometa. 10 milijonov investicijskega kredita za zgraditev klavnice je kolektiv že v celoti odplačal. Z lastnimi sredstvi pa bodo še nadalje prurajali svoje obrate za predelavo mesa in uredili sodobno prodajalno mesa v Semiču.

Skrb za zaposlene se kaže v nakupu stanovanj, v posojilih za lastno gradnjo in v šolanju kadra. Podjetje je s pomočjo složnega delavskega upravljanja doslej kar dobro gospodarilo in želimo, da bi tudi v bodoče tako. JANEZ VITKOVIC

jo kolaši in kolašice s tamburaši kar sredi vasi, v šolski stavbi ali redkokje v mali dvorani Prosvetnega doma. Trde žuljave roke gibčno udarjajo po tankih strunah in izzbijajo iz tamburic mehke melodije belokranjskih narodnih pesmi. Kolaši in kolašice pa v kolu pozabljajo na vsakodnevne težave ter se s pesmijo in plesom preselijo v davne dni prednikov.

Skrivnostna kresna noč

V Dragatušu, vasi med počasno Podturniščico in cesto Črnomelj Vinica odmeva prek travnikov in brezovih logov kresna pesem deklét in fantov, ki vadijo obredja za skrivnostno kresno noč. Kot nekaj tudi oni postoje pred hišami in vabijo na kres s pesmijo:

Oj Mara županova, hodi k nam na kres, ki si sinoči obečala, da boš z nami kresovala...

Ko prispejo na konec vasi, jih je že cela družina. Nato ob kresu zaplešejo kolo in zapoje spet druge obredne pesmi. Razigrani kresovalci se ne morejo umiriti, zato si dajo duška v temperamentnem žumberačkem kolu, temu pa sledi počasnejše kolo. Vmes eden izmed kresovalcev pripoveduje, kako je cigo ugnal semiškega

»tehanta« (dekana). Zanimiva dogodivščina kresovalcev znova podžge, da skupno zapoje »Vse tičice lepo pojo, da v goró zveni...«, nato pa zaplešejo živahno carsko kolo. Jazo zaigra še na orglice in na ločeno gudalo. Med njegovim igranjem plesalce znova zasrbe pete, zato se kresovalci zavrtijo še v kolu Ivaniču. Ta jih tako utruji, da nato mirno prisluhnejo pesmi »Našla sam jo, našla sam jo zlasto jabukov in mesto ob kresu prepuste Bojančanom. Ti zaplešejo in zapoje Seljančico in Mutasto kolo. Njihove slikovite noše spominjajo na noše naših južnih narodov. Kres dogoreva, kresovalci pa se poslovljajo in počasno razhajajo.

Vse običaje skrivnostne kresne noči bodo Draguščani in Bojančani prikazali 3. junija na kresovanju v Črnomlju.

Svatovski spreved kolašev iz Starega trga

Zelo zanimiva so tudi obredja iz Starega trga, vasice onstran poraslih Miklarjev, nad globokim kanjonom Kolpe in ob divje zaraslih Kozicah. Tudi tam vadijo svatovski spreved, pred katerim hodi zastavonoša. Za zastavo gredo tamburaši, nato se zvrste svetje v parihi, oblečeni v izredno pisane in

bogate noše. Nevesta ima na glavi krono, oblečena pa je v sukno. V sprevedu sta zadnja starešina in starešinka, ki deli ljudem kose kruha... Ko se spreved ustavi, zaplešejo svatovski kolo. Običaj ženinu in nevesti ne dovoljuje, da bi plesala v naslednjem »vasnem« kolu, kjer sta v sredi starešina in starešinka. Sele zatem lahko prarajanju spet sodelujeta ženin in nevesta, zatem pa se Starotrščani poslovo s pesmijo »Smrečica je smrečica, je o j posekana« in gredo na svatbo.

»Sad se vidi, sad se zna, koji koga rad ima«

Viniški kolaši plešejo ob tamburicah svoje veselo kolo, primerno za »ohotitje«. Tamburaši spremljajo tudi pesem kolašev »Igraj kolo, igraj kolo u dvadeset i dva... U tom kolu, u tom kolu lepa Mare igra...« Ena izmed kolašic na koncu pesmi vrže pred plesalca blazinico. Oba poklekne in se poljubita, drugi pa zapoje »Sad se vidi, sad se zna, koji koga rad ima«. Ples z blazinico se nadaljuje dokler se vsi med seboj ne poljubijo. Razgretost kolašev se stopnjuje v svatbenem kolu, višek obredij s tega področja pa se kaže v zadnjem kolu, ki ga pojoč zaplešejo.

Prav tako kot v drugih krajih se tudi Vinčani pridno vadijo, da jih bomo na črnomaljski prireditvi lahko spet pohvalili.

(Nadaljevanje) JANEZ KRAMARIC



Svatbeni spreved folklorne skupine iz Starega trga predstavlja eno najbolj zanimivih točk jurjevanja

Bogat spored prireditev za teden mladosti

Mladina iz tovarne BETI ter občinski komite ZKS sta za letošnje praznovanje 25. maja organizirala več tekmovanj in prireditev

Praznovanje so pravzaprav začeli že 3. maja s štafeto mladosti, s pohodom na Čebine, v katerem sodeluje 5 mladincev in mladink, ter s udeležila dva metliška mladince.

13. maja je mladinski aktiv tovarne BETI organiziral prijateljsko srečanje v namiznem tenisu in šahu s svojimi vrstniki iz ljubljanske tovarne Pletenina.

14. maja so v nogometu, šahu in streljanju tekmovali mladinci iz vseh obratov tovarne BETI.

15. maja je bilo prijateljsko srečanje med mladinsko metliške in črnomaljske tovarne BETI. Ob tej priložnosti so tekmovali v šahu, streljanju in namiznem tenisu.

20. maja so organizirali izlet v Kumrovec, katerega so se udeležile učence poklicne šole BETI in mladina iz proizvodnje.

Pred 25. majem je občinski komite ZKS organiziral razgovore s pionirji, ki bodo sprejeti v mladinsko organizacijo v osnovnih šolah Su-

hor, Podzemelj in Metlika. Člani občinskega komiteja ZKS so se s pionirji pogovarjali o vlogi in delu mladinske organizacije.

25. maja bo za pionirje 7. razredov vseh treh osemletk v občini pripravljen svečan sprejem v mladinsko organizacijo. Osnovne šole za to priložnost pripravljajo še posebno lep kulturno-zabavni program ter tekmovanje »Pokaži, kaj znaš« na temo: Kulturni spomenik Metlike.

25. maja bodo na vseh šolah tudi športna tekmovanja med višjimi razredi. Zmagovalne ekipe bodo kasneje nastopale na medobčinskih tekmovanjih v Novem mestu.

27. maja bodo tekmovanje »Kulturni spomeniki Metlike« izvedli za javnost v Domu TVD Partizan. V znanju se bodo pomerile ekipa osemletke iz Metlike, mladina BETI in mladina iz podjetja KOMET. Najboljši bodo dobili knjižne nagrade. S to prireditvijo bodo slavnosti za teden mladosti končane.



V nedeljo so Metličani spet zaigrali svoje »kolce«. Ob dveh se je zbralo okrog igrišča na Pungartu skoraj dva tisoč ljudi, ki so spremljali program svojih in karlovske plesalcev. Člani mladinskega prosvetnega društva »Dragutin Armando« iz Karlovca so zaplesali nekaj živahnih hrvaških kol (slika zgoraj), domačini pa so zaključili nastop z metliškim »sturnom«, ki je tudi tokrat požel največ aplavza (slika spodaj). Po prireditvi so imeli nastopajoči prijateljsko srečanje na Veselici v počastitev dneva mladosti. (Foto: M. Moškon)



PRED DOGRADITVIJO METLIŠKE VINSKE KLETI

Kmetijska zadruga Metlika začenja graditi

Republiški rezervni sklad je odobril 255 milijonov Sdin posojila za dograditev vinske kleti v Metliki, s čimer je domača zadruga dobila možnost za ureditve načrtov - Po pogodbi bi morala Belokranjsko gradbeno podjetje vsa dela opraviti do 30. septembra letos

Ko je lani septembra Kmetijska zadruga Metlika spet prevzela vinsko klet v upravljanje, so se takoj začeli ukvarjati z načrtom, da bi klet dogradili in sodobno opremili, razen tega pa zgradili še predelovalnico. Ker so bili načrti vezani na večja denarna sredstva, katerih v zadrugi in v vsej Metliki ni bilo, so se začeli ukvarjati za najetje posojila iz republiškega rezervnega sklada.

Pred kratkim je bilo metliški zadrugi odobreno 255 milijonov Sdin tega posojila, s čimer je dana možnost za ureditve načrtov. Projekt za gradnjo je prav tako narejen, gradbena dela pa so že oddana z licitacijo. Najugodnejši ponudnik je bilo Belokranjsko gradbeno podjetje iz Črnomlja, zato so mu dela zaupali. Po pogodbi pa morajo biti dela končana že do 30. septembra letos.

Kaj vse bo vinska klet pridobila? Kakor sta povedala direktor metliške zadruge inž. Janez Gačnik in vodja vinske kleti inž. Julij Nemančič, bodo pred kletjo zgradili nov objekt, v katerem bo predelovalnica s skladišči, upravni prostori in sanitariji. Razen tega bo

do polovice nedograjene kleti velikanske opremili z betonskimi cisternami za okoli 100 vagonov vina.

Deloma domača, deloma tuja notranja oprema

Posebne večje rezervoarje vinifikatorje za vrenje rdečih sort vinske drozge bodo za metliško klet izdelali v podjetju GOSTOL v Novi Gorici. Prav tako bodo na domačem trgu nabavili hidravlične stiskalnice in sprejemni trak. Vse ostalo opremo, kot so cevovodi in črpalke, pa nameravajo kupiti v Italiji.

Cisterne so nameravali sprva obložiti s stekleno oblogo, vendar so izvedeli za še boljši način, oblogo s posebnimi premazi, zato bodo v kratkem predstavniki KZ Metlika potovali na Češko in se prepričali, kaj je boljše.

Vinogradništvo ima nove temelje

S tem ko je zadruga pred nekaj leti začela obnavljati svoje vinograde, se je v metliški občini pravzaprav začelo sodobno vinogradništvo, od katerega v prihodnje mnogo pričakujejo. Novi na-

čin sajenja trte je bil vseh tudi mnogim zasebnikom, zato so se vinogradniki v posameznih predelih množično odločili za obnovo vinogradov, kjer bo rasla samo kvalitetna trta. Prav zato si tudi prizadevajo dograditi vinsko klet in predelovalnico. V njej bodo sprva predelovali le lastno grozdje, kasneje pa bodo grozdje odkupovali tudi iz obnovljenih vinogradov zasebnih kmetovalcev. Tako bodo dobili večje količine enotnega grozdja in ga predelali v vino. Postali bodo proizvajalci večjih količin kvalitetnega vina, kar je pogoj za uveljavitev na trgu.

Ko bo proizvodnja v novi vinski kleti že stekla, bodo skušali Metličani doseči zaščito domače črnine. Tako bodo onemogočili spekulante, ki iz Bele krajine pod tem imenom dajejo na trg vse črno vino, čeprav je v resnici vse kaj drugega. Metliško črnino nameravajo tudi stekleničiti, kakor to delajo s svojimi vini na Stajerskem ali Primorskem.

Vina so kvalitetna in cenena

Čeprav gre trenutno vino bolj slabo v promet, se v

metliški zadrugi ne boje, da bi prave metliške črnine ne mogli prodati. Izdelali so rentabilnostni račun za novo vinsko klet in ugotovili, da bodo lahko odplačevali najeta posojila, čeprav bodo nudili vino po razmeroma nizkih cenah. Predvideno je, da bodo bela vina prodajali po 320 Sdin liter, črna pa po 350 Sdin.

Glede kvalitete je pri kupcih bojazen odveč, saj ima zadruga dva strokovnjaka, ki vsako odkupljeno vino temeljito pregledata. Inž. Julij Nemančič in tehnik Stane Bajuk ugotavljata alkoholno stopnjo, količino hlapnih kislin in skupnih kislin ter z organoleptično preizkušnjo ugotavljata, če je v vinu kaj samorodnice. Tako je pravzaprav izključeno, da bi v metliški kleti kdo lahko kupil slabo vino.

Kmetijska zadruga Metlika pa se loteva tudi prodaje vin na drobno. V Metliki so že odprli svoj lokal, kjer točijo vina po omenjenih cenah, trenutno pa teko razgovori še v Ljubljani, Kranju in Završju, da bi tudi tamkajšnjim potrošnikom omogočili nakup kvalitetnih belokranjskih vin.

Prva seja nove skupščine

Jutri, 26. maja, se bo v sejni sobi občinske skupščine prvič sestala novoizvoljena občinska skupščina Metlika. Razpravljali bodo o izvrševanju družbenega plana v gospodarstvu za prve tri mesece in o proračunskem planu za štiri mesece letošnjega leta. Na seji bodo razen tega obravnavali ustanovitev temeljne izobraževalne skupnosti, na dnevnem redu pa so tudi volitve in imenovanja.

Malo vlog in veliko prošenj za posojila

Marca in aprila letos je Kmetijska zadruga Metlika izvedla večjo akcijo za svojo hranilno-kreditno službo, toda izkazalo se je, da doslej ni večjega priliva hranilnih vlog. Prihranke vlagajo že stari varčevalci, medtem ko novih vlog ni veliko. Domnevajo, da tudi zasebnikom zmanjkuje denarja. Po drugi strani pa močno naraščajo prošnje za odobritev zadržnega posojila.

Doslej je zadruga razdelila že za okoli 20 milijonov dinarjev posojil, predvsem za nabavo mehanizacije in obnovo gospodarskih poslopij. Če pa bi hoteli ustredi vsem prošncem, bi morali imeti trikrat več hranilnih vlog.

12 uspešnih zdravstvenih predavanj

Pred kratkim je občinski odbor RK v Metliki organiziral v okviru priprav na krvodajalsko akcijo 12 zdravstvenih predavanj. Tri so bila v metliški šoli, kjer je učencem višjih razredov o higieni zobovja govoril dr. Anton Šuklje. Ostala predavanja so se zvrstila po vaseh. Povsod so bila dobro obiskana, zlasti na Radovici in na Suhorju, manj poslušalcev pa je bilo edinole v Podzemlju. Po vaseh sta o splošni higieni, krvodajalstvu in transfuziji predavala zdravnik dr. Jozef Benka in dr. Tomislav Goranič.

Nova fasada občinske stavbe

Te dni dokončujejo obnovo vitvena dela na pročelju občinske stavbe, medtem ko so v načrtu še notranja preureditvena dela. Metličani pravi-jo, da se šele zdaj vidi, kako lepa je občinska hiša, saj je bila več let na zunanje že močno poškodovana.

Nova trgovina na metliškem trgu

V bivši Vajsovi trgovini na Partizanskem trgu 2 v Metliki, kjer je bila včasih zasebna trgovina in pekarija, je trgovsko podjetje KOKRA iz Kranja začelo graditi svojo trgovino. Dela je prevzelo metliško komunalno podjetje.

Od besed k dejanjem

Še ni dolgo, kar smo poročali, da nameravajo Metličani obnavljati kopalniško na Kolpi; nagla odločitev pa je privedla tudi do hitro organiziranega dela: pred dnevi je črnomaljsko gradbeno podjetje že začelo kopati temelje za novi kopalniški objekt. Računajo, da bo prenovljeno kopalniško odprto še v letošnji kopalni sezoni.

Metlika hoče imeti izobraževalno skupnost

Zakon o izobraževalnih skupnostih je sprejet, vendar v njem niso upoštevane pripombe belokranjskih šolnikov in organizacij - Te dni se bo prvič sestala iniciativni odbor za ustanovitev metliške izobraževalne skupnosti

Pred kratkim je bil v Metliki imenovan iniciativni odbor za ustanovitev izobraževalne skupnosti. Predsednik je Jože Došen, člani pa: Jože Jankovič, Ivan Zele, Vladka Skof in Mitja Udovc.

Te dni se bo iniciativni odbor sestel ter pripravil statut in vse potrebno za skupščino, ki bo predvidoma zasedala konec maja. Sekretariat za šolstvo je izdal vzorčni statut; Metličani pa ga bodo prilagodili svojim razmeram.

Ker je občinam dano na voljo, da se same odločajo za svojo izobraževalno skupnost ali za ustanovitev skupnosti za več občin skupaj, so o tem precej razpravljali. Metličani pa se glede na sedanji razmeroma ugodni položaj v šolstvu (le v primerjavi z nekaterimi sosednjimi občinami) zavzemajo za lastno izobraževalno skupnost, ker v širši skupnosti ne bi prav nič pridobili.

Kot kaže, bo ta predlog obveljal, ob tem pa ugotavljajo, da dejansko ne bo nobenih večjih sprememb od dosedanjih razmer, ko je na področju občine deloval sklad za šolstvo.

Metličani so z drugimi Belokranjci vred nekoliko razočarani nad nedavno sprejetim zakonom o izobraževalnih skupnostih, ker so se pred sprejemom večkrat opozarjali na pomanjkljivost pri merilih za dodeljevanje sredstev, a tega niso upoštevali.

Ne strinjajo se namreč s tem, da bi na dodeljena sredstva lahko vplivalo število šolobveznih otrok, temveč so predlagali, naj bi bilo odločilno število oddelkov in število opravljenih pedagoških ur. To je za vso Belo krajino zelo pomembno, ker imajo v več oddaljenih krajih šole z zelo majhnimi oddelki, a zaradi razsežnosti terena šolstva zaneskrat ni mogoče drugače organizirati. Kakor se da sklepati iz dose-

danjih razprav, bo prav ta pomanjkljivost še nadalje povzročala resne težave v belokranjskem šolstvu.



POZIV

Po razpoložljivih podatkih je ugotovljeno, da se na območju občine ukvarja z obrtno dejavnostjo kot postranskim poklicem še znatno število oseb, ki doslej te dejavnosti niso priglasile za obrt pristojnemu organu skupščine občine.

Zakon o obrtnih delavnicah samostojnih obrtnikov dovoljuje, da se s storitveno obrtno dejavnostjo lahko ukvarjajo osebe, ki so redno zaposlene, ter upokojeanci, invalidi, gospodinjice in druge osebe, ki niso v delovnem razmerju.

Zato pozivamo vse prizadete občane, da se izognejo kazni, do 300.000 S din naj najkasneje do 10. junija 1967 prijavijo opravljanje obrtne dejavnosti za to pristojnemu organu občinske skupščine Novo mesto (soba št. 37-I).

Novo mesto, 20. maja 1967

OBCINSKA SKUPŠČINA NOVO MESTO
oddelek za upravno-pravne zadeve

Kaj je (in kaj bo) s šušmarji?

Sušmarstvo se vedno bolj razvija, občinska skupščina pa ob pičem proračunu do tega ne more biti ravnodušna - Čeprav so pogoji za redno in popoldansko obrt zelo ugodni, ni prijav - Ali je šušmarjeva storitev poceni?

Obs Novo mesto je naslovljena že več pozivov tistim, ki šušmarijo, naj legalizirajo svojo obrtno dejavnost. Uspeha žal ni, zato pa so inšpekcijske službe začele zbirati podatke in zdaj obstaja precej obširen pregled nad šušmarji. Obs se še enkrat, tokrat poslednjič, obrača na šušmarje s pozivom, naj sami prijavijo obrt!

V Novem mestu živi 8000 prebivalcev, prijavljenih pa je 5 rednih in 6 popoldanskih šivilj. Nič boljše ni s krojači in avtokleparji. In zidarji: 13 zidarjev rednih obrtnikov in 20 popoldanskih pač ne zmore dela na vseh zasebnih gradbiščih, kjer ob popoldnevih kar mrgoli delavcev!

Ne pozabimo: prijavljeni popoldanski obrtnik plača največ 25.000 S din davkov na leto, ta, ki popoldanske obrti ni prijavil, pa bo lahko plačal do 300.000 S din kazni!

REDNA OBRT: v redno obrt štejejo v zakonu naštejte obrti, za katere mora imeti samostojen obrtnik kvalifikacijo K delavca. Ker ni več mojstrskih izpitov, lahko tisti, ki nimajo kvalifikacije, imajo pa prakso, opravijo preizkus strokovnosti pred posebno komisijo. Po uspešno opravljenem preizkusu lahko dobijo redno obrtno dovoljenje. Te obrti imajo lahko vajence in tujo delovno silo.

OBRTI PODOBNE DEJAVNOSTI: zanje ni potrebna

formalna kvalifikacija, pač pa izkušnja. Sem štejejo: izdelovanje strešne opeke, copat, turističnih spominkov, okrasnih predmetov, krpanje tekstila, popravilo posode, dežnikov in sončnikov, ročno pletilstvo itd. Te obrti ne morejo imeti vajencev, lahko pa najemajo tujo delovno silo.

POPOLDANSKA OBRT: opravljajo jo lahko vsi, ki so v rednem delovnem razmerju, gospodinjice, upokojeanci, delovni in voj. invalidi. Za to obrt ni potrebna kvalifikacija (izjema so elektrotehnična, instalaterska, zidarska in tesarska stroka). Popoldanski obrtniki ne smejo imeti ne vajencev ne tuje delovne sile, storitve pa lahko opravljajo samo zasebnikom.

Zakonodajca je do vseh, ki želijo v obrti legalno in pošteno delati, zelo širokogrudna, toda šušmarjev je vedno več. Zakaj? Vsakdo bi rad na hitro zaslužil, šušmarji pa kujejo zaslužke na račun vedno redkejših, poštenih obrtnikov, ki imajo prijavljeno obrt in plačujejo davke! Nikar ne mislite, da vam je šušmar opravil delo poceni! Obral vas je in vam mastno zaračunal svoje delo, saj ne plača ne davka, ne socialnega zavarovanja, ne takse za napisno tablo, ne najemnine za lokal in še marsičesa ne, kar mora plačati redni obrtnik! Redni obrtniki naj zato prijavljajo v postopek šušmarje, ki jim na nepošten način odjedajo kruh!

NOVOMEŠKA OBČINA V POČASTITEV DNEVA MLADOSTI

Danes v Novem mestu vrhunec prireditvev

Včeraj v Domu JLA srečanje mladinskih aktivistov - V čast praznika mladosti vse prireditve od 1. maja do danes

Z današnjimi prireditvami v Novem mestu bo mladina novomeške občine tradicionalno počastila svoj praznik - 25. maj. Dopoldne se bodo za pokal mladosti na Stadionu bratstva in enotnosti pomerile osnovne šole, medtem ko bodo dijaki srednjih šol na obisku v kasarni »Milan Majcena«, kjer se bodo seznanili z delom in življenjem pripadniki JLA in prisostvovali proslavi, popoldne pa se bodo mladinske ekipe v športu pomerile z moštvi JLA.

V okviru praznovanja dneva mladosti so bila vse prireditve v občini od 1. maja do danes. Včeraj so se v Domu JLA zbrali na tovariškem srečanju mladinski aktivisti, od 19. maja do 21. maja so v Novem mestu risali mladi likov-

ni ustvarjalci iz mest, ki sodelujejo na zletih bratstva in enotnosti, v nedeljo dopoldne pa so v Dolenjski galeriji odprli tudi razstavo mladih »zletnih« likovnikov. 14. maja so člani Počitniške zveze in pripadniki JLA priredili iz-

let in tovariško srečanje na Gorjancih, še prej pa so se novomeški mladinci z mladinci dolenjskih občin udeležili pohoda po partizanskih poteh na Kozaro. Pohod je bil že ena od akcij letošnjega zletnega bratstva in enotnosti, ki bo 11. in 12. junija v Banjaluki in na katerem bo nastopilo tudi 350 mladincev iz novomeške in drugih dolenjskih občin. V čast dneva mladosti so šteli vse priprave na zlet bratstva in enotnosti.

Dan mladosti v novomeški občini letos ne bo praznovan

le s centralnimi prireditvami v Novem mestu, kakor je bilo prejšnja leta. V času od 1. maja so dali velik poudarek predvsem na množičnost, ta pa je enako zajela mladinske aktivne v delovnih organizacijah, in na podeželju. Številni izleti, ki so jih organizirali mladinci iz podjetij, in proslave, ki so bile do današnjega dne širom po občini, kažejo na to, da je množičnost v praznovanju res prišla do izraza.

Noter lisičke, ven „Zvitorepec“

Na Uršnih selih je trgovina (kmetijske zadruge) na takem kraju, da se iz nje vidi daleč naokrog. Ljubenski hrib z vinogradi in zidanicami je blizu, da bi mu lahko vrgel kamen na vrh. Vredno je priti sem tudi zaradi lepega razgleda.

Sicer pa: domači in okolišni prebivalci v trgovini nakupujejo. Dobijo vse, kar potrebujejo za vsak danje življenje: specarijsko blago, tekstil, konfekcijske izdelke, umetna gnjila (stalno na zalogi), pluge in druge kmetijske orodje pa po naročilu. Od aprila prodajajo tu tudi Tovariša, Delo, Zvitorepca in druge časopise. Zdi se, da v tej prodajalni ne znajo reči: »Tega pa nimamo.«

Poslovodkinja Matilda Rataj je povedala, da je trgovina lani kupila od

prebivalstva za 16 milijonov Sdin sadja, krompirja, zdravilnih zelišč, gob in drugih gozdnih sadežev. Med gobami je že nekaj let največ lisičk. Zelišča in gobe nabirajo otroci in odrasli vsak dinar, ki ga dobe pri odkupu je (kot pravijo) v teh krajih, kjer ni lahko priti do denarja, še enkrat več vrednosti.

Dol. Toplice: koncert in svečana seja

V počastitev krajevnega praznika bo v Dolenjskih Toplicah v soboto, 27. maja, ob 20. uri na zdraviliškem vrtu koncert pevskega zbora DPD Svoboda »Dušan Jereb«. V nedeljo, 28. maja, pa se bo na slavnostni seji zbral svet krajevnih skupnosti, zatem pa bodo predstavniki družbeno-političnih organizacij položili vence pred spomenik padlim in spominska obeležja.

Samoprispevek za trofazni tok

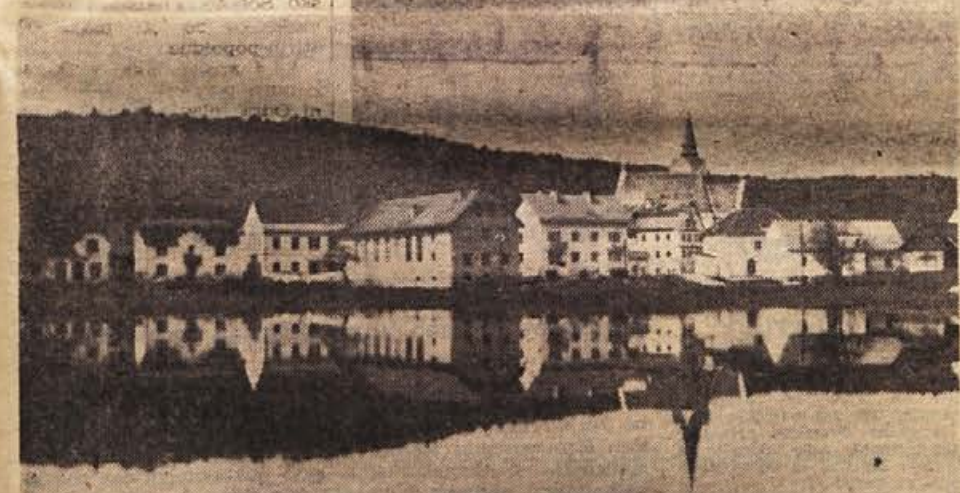
Nedavno je krajevna skupnost v Birčni vasi sklenila uvesti samoprispevek, ki naj bi ga občani plačevali pet let. Denar bodo porabili za napeljava trofaznega toka v vse vasi na območju skupnosti, razen na Vrhu pri Ljubnu, kjer bodo popravljali pota.

Kdo bo prinesel več fizioloških kolov?

254 fizioloških kolov so prinesli učenci osnovne šole v Birčni vasi, ko je tamkašnji RK organiziral nabiravno akcijo. Pionirji so tekmovali, kdo bo prinesel več kolov za šolski vrt, ki ga sami obdelujejo in pridelujejo na njem zelenjavo in sočivje. 8. maja so sprejeli v pomlad RK 23 prvošolcev. Za obnovo Finžgarjeve hiše so do zdaj zbrali 2200 Sdin, 2400 S din pa kot prispevek za letovanje otrok. Nekateri so začeli nabirati zdravilna zelišča in imajo v hranilnikih že po 8 tisočakov.

Laze: vpis prvošolcev

16. maja je osnovna šola na Lazah vpisovala v prvi razred otroke, rojene leta 1960 in 1961. Število prvošolcev v tej šoli je vsa leta približno enako.



»MIRNA PEČ IZ ZABJE PERSPEKTIVE« — je naslovlil gornjo fotografijo naš sodelavec Polde Pungrcar, ki je svoj domači kraj ob zadnjem deževju takole ujel v fotografski aparat.

od prvega do osmega razreda. Poklicno dela njihovih staršev je zelo pestro. Matični list kažejo v malem skorajda vso lestvico poklicev v Novem mestu: oficir, krojač, predmetni učitelj, avtomehanic, mizar, inženir, električar, strojni, avtoprevoznik, šofer, pek, čistilka, delavec, milihnik, socialna delavka, čevljar, učitelj, strežnica, bolničar, skladiščnik, zdravnik, upokojejni čevljar... Akademsko izobrazbo ima 23 očetov, nepotreben je tako nenapisani očitek, da smo na novomeški osnovni šoli kogarkoli protežirali, kajti opravičljivih vzrokov, da od leta 1962 vsi učenci niso šli v Šmihel, je navedenih dokaj dovolj. Po drugi strani pa je najbrž res tudi to, da bi v Šmihelu lahko sprejemali več učencev šele po drugi dograditvi v letu 1964, ko so pridobili zadnje štiri učilnice. Od leta 1964 je iz njihovega okoliša pri nas 64 otrok, ki pa bistveno ne zmanjšujejo trenutnega števila učencev na osnovni šoli Katja Rupena v Novem mestu.

Število oddelkov je v mestu kljub omenjenim 64 otrokom iz leta v leto večje in presega danes že vse pedagoške normative. Naraščanje oddelkov nas je primoralo in vodilo, da smo obveščali javnost o organizacijskih in pedagoških težavah ter protislovljih, v katerih smo zaradi zahtev in možnosti, kar pa v »Delu« najbrž ne bi smelo dobiti imena »pripitje«, kajti s tem smo opravičljivi le svojo dolžnost do učencev, saj je bilo že zdavnaj kot na dlani, da moramo v najkrajšem času začeti z gradnjo tudi v Novem mestu, čeprav bi ji za začetek botroval samoprispevek občanov in bi šele kasneje iskali sredstva tudi drugod.

Clanek omenja, da je osnovna šola Katja Rupena vsak dan mravljišče. Da, res je! In res smo tudi »postregla« s številnimi ob referendumu vsaj tistim, ki jim že celodnevno mravljišče ni dovolj zgovorno. Sola prav gotovo ni storila nič napačnega, če je javnosti večkrat povedala, da mesto za svoje in šmihelske učence potrebuje tretjo osnovnošolsko stavbo, pa naj stoji potem na desnem ali levem bregu reke Krke.

Cisto preprosto je vse. V novomeški in šmihelski šoli je že sedaj 2043 otrok. Ti bi morali imeti tri stavbe z učilnicami, s tremi telovadnicami, z igrišči in še marsičim, kar je za moderno šolo potrebnega. Tu se vprašajmo, kaj smo v Novem mestu zmožni nuditi mladini do petnajstih let! Nič drugega kot natrpano šolo z dvoizmeničnim poukom od jutra do večera.

Novomeška kronika

- **PTI NOVO MESTO** je kupilo razstavno vitrino za znamke, kjer bodo novomeški filatelisti lahko redno razstavljali. To je hkrati ena izmed pridobitev v okviru mednarodnega turističnega leta.
- **TA TEDEN SO FONOCI** nemani storili razbili steklo v vitrini, ki je last počitniške zveze. Morda jih je razkačilo povabilo na potovanje, ki abo 29. in 30. novembra 1967?
- **NA GLAVNEM TRGU** lahko večkrat opazimo smetnjake pred hišami. Tam jih pušajo odvračalci smeti, stanovalec hiš pa jih ne odnesejo, kamor sodijo. Kriv neče biti nihče, smetnjaki pa vendarle kazijo okolje.
- **V RESTAVRACIJI** na Loki se je začela prava sezona. — Vsako popoldne je na vrtu veliko gostov, ki uživajo sonce in se odpočivajo ob pogledu na Krko.
- **BLIZA SE KONEC** šolskega leta in za četrtošolce gimnazije tudi matura. Kljub zahtevnim učnim pripravam na ta veliki dogodek pa so že začeli krasiti šolsko poslopje.
- **TRAVA V OKOLICI** blokov v naselju Majde šile je dosegla že splošljivo višino, kar pa, kot kaže, nikogar ne moti. Stanovalec imajo viš, da žive na pravem podeželju.
- **CIRKUS NA LOKI** privablja številne gledalce. Posebno otroci se radi vrte okoli namiznega nogometa, žal pa še raje okrog avtomata v obliki enookotega razbojnika. Če jih človek opazuje, se kar vsili vprašanje, od kod jim toliko denarja.
- **KOPALNA SEZONA** se začne, v trgovinah pa začnejo že in kaj prida izbrati letošnjih modelov, ki jih naše tovarne v reklamah priporočajo potrošnikom. Kljub finančnim težavam pa bi morda le kazalo nabaviti kaj več kopalk, sicer bodo kupci spet raje odhajali v Ljubljano.
- **TRDINOVO ULICO** so te dni pripravili za asfaltiranje. V ponedeljek in torek so s stroji ravnali vrhovi del cestnišča, ki bo dobil asfaltno prevleko. Kanaljacijo so uredili prej.
- **NA VRTU POD KOSTANJI** so minulo soboto in nedeljo stregli v hotelu Kandija. Vrt so popolnoma preuredili, ga popeskali in ogradili. Na njem strežijo podnevi in zvečer.
- **CESTO MED STANOVANJSKIMI BLOKI** v Bršlino so pred kratkim asfaltirali in obvarovali stanovalce blata in drugih neveselosti ob slabem vremenu.
- **SLOVENSKI OKTET** bo pel jutri na VI. in zadnjem abonmanskem koncertu v našem mestu. Ob 17. uri bo v domu kulture prireditve za mladino, ob 20. uri pa v dolenjski galeriji za odrasle. Vstopnice so še na voljo in jih obiskovalci lahko kupijo v pisarni glasbene šole ali pa dve uri pred predstavo v domu kulture in v galeriji.
- **KETEJEV VODNJAK**, turistična zanimivost na Glavnem trgu, je podnevi pogosto zakrit s motornimi vozili, ki ob njem parkirajo. Coprav je parkiranje težko prepovedati, saj mesto nima parkirnih prostorov, bi kazalo onemogočiti parkiranje vsaj v neposredni bližini vodnjaka.
- **GIBANJE PREBIVALSTVA** rodile so: Darinka Kavšek iz Volčičev — Mojca, Rozalija Hrovat iz Partizanske 35 — deklco, Anica Cvar iz Jerebove 3 — Aleša, Marija Jerman s Ceste komandanta Staneta 34 — Mitja, Amalija Kolenc iz Strojarske 3 — Branka.

Šola in šport v novih pogojih

Na nedavnem posvetovanju v Beogradu se je pokazalo, da šolska telesna vzgoja ne zadošča. Več ukrepov in priporočil na tem področju ni bilo uresničeni; to se v prvi vrsti nanaša na koncept telesne vzgoje, ki je nakazan v dokumentih o reformi osnovne šole in gimnazije.

Dejstvo je, da šolska telesna vzgoja še vedno bistveno ne vpliva na zdravje niti ne na telesne sposobnosti učencev. Prav tako šole ne nudijo učencem iste telesne (športne) prožnosti, ki bi jim omogočila, da bi jo samostojno in svobodno uporabili v vsakdanjem življenju.

Po končani šoli mladine ne vstopa v organizacije za telesno kulturo, da bi nadaljevala z urjenjem.

Zd številih problemov šolske telesne vzgoje je treba omeniti, da okoli 40 odst. šolske mladine ni vključene v redno telesno vadnjo. Razen tega je telesna vzgoja mlajših učencev samo formalno organizirana. Opazili so, da narašča šte. vilo zahtev učencev, da so opravljeni pouka telesne vzgoje, da ni sistematičnih zdravniških pregledov, da materialni pogoji za šolsko telesno vzgojo zmožajo za dejanski potrebami šol in podobno.

Glavni vzrok za takšne pogoje so v tem, da šola še vedno ni telesne vzgoje sprejela kot sestavni del in način vzgoje, ampak da ima za navadni učni predmet, ki se zreducira na učne motorične spretnosti. V zadnjem času se telesna vzgoja vrednoti čedalje bolj po tem, koliko športnih zmag so učenci priložili šoli, ne pa po tem, kaj je telesna vzgoja dejansko dala učencem.

V SORAZMERNI S STOPNJO DRUŽBENEGA RAZVOJA

Očitno je, da namen te vrste vzgoje ne more biti športno tehnična (pridobivanje spretnosti), prav tako pa je tudi jasno, da namena in nalog, ki jih šola ima na tem področju, ne moremo uresničiti, če učenci ne dobe povsem določene telesne vzgoje. Vendar pa je v današnjih pogojih malo takih šol, ki učencem lahko nudijo telesno vzgojo, ki bi odzračevala doseženi stopnji družbenega razvoja. Pa ne samo to, šola to vzgojo tudi učencem zelo kasno.

Gimnastični, športni in plesni tehniki, ki bi jo morali učenci obvladati že v nižjih razredih osnovne šole, se pritožijo v višjih razredih ali pa v srednji šoli.

Da bi se te pomanjkljivosti odstranile, predvsem pa, da bi odločno premagali zastarelo prakso in pojmovanje o mestu in vlogi telesne vzgoje v šoli, je nujno potrebno, da se z normalnimi odloki in drugimi ukrepi stori še korak dalje, da družba zagotovi vse pogoje za izvajanje sodobne telesne vzgoje v naših šolah.

D. RADIVOJEVIČ

Krmelj : Novo mesto

Krmeljski rokometiški so v prvenstveni tekmi ljubljanske osonke lige v nedeljo, 21. maja, na svojem igrišču premagali novo-mestsko moštvo s 18:12 (10:8). Za Krmelj so bili uspešni: J. Logar 6, Metelko 5, Zaman 4, M. Papež 2 in D. Papež 1, za Novo mesto pa: Jaklič in Šetina po 3, Globokar in Gantar po 2 ter Janžič in Pelko po enega.

D. B.



Na dan zmage se je na brežiškem rokometnem igrišču pomerilo 26 osnovnošolskih ekip v malem rokometu. Pri mladincih je zmagal 8.a, pri mladinkah 8.b, med pionirji 7.d in med pionirkami 7.c. Dva dni kasneje se je šolska dramska skupina predstavila v prosvetnem domu z Ingoličevno igro »Deček z dvema imenoma«. Igralce, ki nimajo dovolj prostora za vaje, je občinstvo toplo pozdravilo. — Na sliki: zmagovalna ekipa 8.a. (Foto: Ivan Tomšič)

Odlični mladi atleti v Ljubljani

V soboto in nedeljo je bilo v Ljubljani področno prvenstvo Slovenije v atletiki za vse mladinske kategorije. Nastopilo je več kot 150 atletov, novomeški mlajši in mladinci pa so dosegli zelo dobre uspehe in so dokazali, da se bodo na ekipnem prvenstvu SRS v atletiki potegovali za eno prvih mest.

Črnomaljski gimnazijci na krosu

Črnomaljski gimnazijci in gimnazijke so se pred kratkim pomerili v krosu. Fantje so tekli na 900, dekleta pa na 600 m. Rezultati — moški: Slavo Glaser (3:54), Andrej Sever (3:55) itd.; ženske: Irena Mesner (3:45), Mirjana Bžek (2:55) itd. Fantje I. letnika so tekli na 750 m: Stanislav Satšek (3:16), Rudolf Vardijan (3:17) itd.

Trebnje : Šenčur 3:0

V pičli uri igranja je v nedeljo 21. maja, odbojkaška ekipa Trebnje v nezanemljivi igri premagala odbojkarje iz Šenčurja pri Kranju z rezultatom 3:0 (15:13, 15:10, 15:10). Po štirih kolih tekmovalca je moštvo Trebnjega s tremi zmagami in enim porazom na tretjem mestu med desetimi ekipami.

V nedeljo, 28. maja, pa čaka Trebnjane zelo težka tekma. V Kočevju se bodo pomerili s tamkajšnjim moštvom, ki trenutno zavzema prvo mesto v razpredelnici. Tekma bo za oba dolenjska tekmečka velikega pomena, za zmago pa imajo precej več možnosti domačini.

Med tistimi, ki so se posebno izkazali, velja omeniti pionirja Slaka v skoku v daljino in v teku na 100 metrov, Slaka v skoku v višino, troskoku ter štafeti in Bratkovičevu. Doseženi so bili naslednji rezultati:

Mlajši mladinci — skok v višino: 1. Slak 175, 3. Suštar 170, tek na 100 m: 1. Hribernik 11,8, 2.—3. Slak 1,9, 6. Stern 13,1, met kopja: 2. Suhý 43,50 m, tek 400 m (mladinke): 1. Bratkovič 63,2 (osebni rekord), skok v daljino: 1. Slak 592 cm (osebni rekord), 3. Suhý 585 cm, tek na 300 m: 4. Kovačič 39,3 (osebni rekord), 6. Jazbec 40,4, krogla 6 kg: 2. Virant 13,27 (osebni rekord), štafeta 4 x 100 m: 2. Novo mesto 47,3 — (Slak, Štern, Hribernik, Slak), 300 m ovire: 2. Kovačič 44,8 (novomeški rekord), 3. Jazbec 46,2, skok s palico: 1. Jenko 300 cm (osebni rekord), troskok: 1. Slak 12,81 m (osebni rekord), 2. Suštar 11,78 m, mlajše mladinke — skok v višino: 1.

lo dobre uspehe in so dokazali, da se bodo na ekipnem prvenstvu SRS v atletiki potegovali za eno prvih mest.

Domžale : ELAN 4:1

V prvenstveni nogometni tekmi so Domžale na svojem igrišču premagale igralko novomeškega Elana s 4:1. Pri Novomeščankah se je v napadu izkazal le Vlado Macele.

P.

Novomeške atletinje na II. mitingu „Alpe-Adria“

Katja tretja, Danica odstopila — Nastop v trenirkih metliške BETI

Na II. mednarodnem atletskem mitingu »Alpe-Adria«, ki je bil 15. maja v Ljubljani, so nastopile v teku na 800 m tudi sestri Močnik in Bratkovičeva iz Novoga mesta.

Katja Močnik je bila s časom 2:23,3 tretja, takoj za našima tekmovalkama Kovačevno in Džurino. Za Katjo Močnik se je uvrstila Marija Bratkovič in dosegla na prvem takem nastopu z 2:25,4 odličan rezultat. Za Danico Močnik je bil na začetku prehit in je pri 800 m odstopila.

Pozornost so naše tekmovalke vzbudile v trenirkah oranžne barve, ki jim jih je poklonila tovarna BETI iz Metlike. Tovarni za darilo hvala.

J. GLONAR

Šport v Kočevju

KOSARKA. V nedeljo je bilo drugo kolo tekmovalja ljubljanske tekmovalne skupine za mlade tekmovalke vzbudile v trenirkah oranžne barve, ki jim jih je poklonila tovarna BETI iz Metlike. Tovarni za darilo hvala.

J. GLONAR

Sestri Močnik uspešni v Meranu

V ženski reprezentanci Slovenije sta nastopili na mednarodnem atletskem mitingu v Meranu — (Italija) tudi Novomeščanki Katja in Danica Močnik. Katja je nastopila v teku na 800 metrov in v konkurenci tekmovalk iz šestih držav pritekla na cilj osma s rezultatom 2:23,5, ta rezultat pa je nekaj slabši od tistega, ki ga je Katja dosegla na mitingu Alpe-Adria pred odhodom v Italijo. Danica Močnik je bila v teku na 400 m petna s rezultatom 62,3, s čimer je izboljšala svoj osebni rekord.

J. GLONAR

Novo mesto : Kanal 1:3

V prvenstveni tekmi slovenske odbojkaške lige je moštvo Kanala v gosteh premagalo Novo mesto s 3:1. Pred 80 gledalci je sodil Brajnik iz Ljubljane. Novomeščani so napravili zmago po vodstvu 14:11 v tretjem setu, ko so dovolili, da je Kanal dobil tudi ta del igre. Za Novomeščane sta dobro igrala Goleš in Potrč.

KEGLJANJE. Vodstvo KK Kočevje je končno uvidelo, da je treba začeti delati tudi z mladino, če hočejo pomladiti tekmovalne vrste. Vadijo so začeli nekateri mladi kegljaci, ki so se znani športniki v atletiki in dviganju uteži.

V soboto so prvi nastopili na mladinskem prvenstvu Slovenije. Na kegljišču Slovana v Ljubljani je nastopilo 9 ekip in 42 posameznikov v disciplini 2-krat 100 lučev. Čeprav je bilo tamkajšnje kegljišče zelo težko, so tekmovalci iz Kočevja osvojili prvo mesto s rezultatom: 1464 podrtih kegljev (Kajfer 416, Padovan 374, Šega 318 in Kozina 356). Za njimi so se uvrstili mladinci Triglava iz Kranja, Fužinarja iz Raven in Konstruktorja. Tudi med posamezniki so kočevski tekmovalci dosegli prvo mesto. Zmagal je Kajfer s 788 podrtimi keglji.

A. ARKO

SLOVENSKA TENIŠKA LIGA

Novo mesto — Rožnik (Lj.) 2:1

Danes ob 16.30 na Loki srečanje z Olimpijo

V nedeljo, 21. maja, so novomeški teniški igralci z 2:1 premagali ekipo Rožnika iz Ljubljane. Ekipa Krškega se bodo udeležili zleta bratstva in enotnosti od 5. do 9. junija v Banjaluki.

● NOGOMETSKI PORAZENI. — V prvenstveni nogometni tekmi

Novo mesto : Hrastnik 22:19

V prvenstveni tekmi ljubljanske osonke lige so Novomeščani po hudem porazu v Trzinu (10:24) premagali na Loki rokometiške iz Hrastnika s 22:19 (10:3). Tekmo je vodil Simičič. Za Novo mesto so dali gole: Šetina 3, Globokar 1, Jaklič 3, Jančič in Gantar po 2, Lazar 8 in Pelko 3. Pri domačih se je najboljši izkazal Lazar. Največ zadetkov za goste sta dosegla Tome (8) in Kralj (6).

Jap

Zagore 135 cm, disk 1,5 kg: 3. Virant 31,68 m, štafeta 4 x 300 m: Hribernik, Slak, Jazbec, Kovačič 2:39,1 (novomeški rekord). Starejši mladinci — tek na 400 m: 2. Štajkovec 54,1, skok v višino: 1. Jereb 135.

M. SPILAR

Športni drobž iz Krškega

● MALO DENARJA ZA ŠPORT. — Obojnica zveza za telesno kulturo in letos potrošila 10 milijonov starih dinarjev, vendar ima na voljo le dva milijona starih dinarjev. Denar je športnim aktivom razdelila takole: plavalni klub, Partizan Brestanica, Senovo in Krško so dobili po 350 tisoč starih dinarjev, Partizan Leskovec 50.000 starih dinarjev, nogometaši 250.000 starih dinarjev, kegljaci 50.000, šahisti 30.000, košarski klub 20.000 in šolska športna društva 200.000 starih dinarjev. Za svojo dejavnost do imela občinska zveza 250.000 starih dinarjev. Kaže, da bodo moral športni aktivisti tudi letos iskati pomoč pri delovnih kolektivih.

● VATERPOLSKA REPREZENTANCA V KRŠKEM BAZENU. — Zvezni kapetan Aleksander Sajfert in trener Damir Čorič bosta državno vaterpolsko reprezentanco teden dni pripravljala v krškem bazenu. Na treningu so se zbrali: Stipančić, Hebel, Pogorelić, Perišić, Marović, Sandić, Janković, Trumbić, Simenc, Bončić, Lopatny, Dabović, Poljak, Rudič, Miškov in Resić. Zdravnik vaterpolistov dr. Brkovič je izjavil, da pričakuje na turnirju v Zahodni Nemčiji eno prvih mest za našo reprezentanco.

● CARGO V DRŽAVNI REPREZENTANCI. — Plavalec Celulozarja, 15-letni Cargo, je bil pred kratkim izbran v državno reprezentanco, ki bo sodelovala na letošnjih plavalnih prireditvah. Za priznanje, ki ga je s tem dal zvezni trener plavalnemu klubu Celulozar, gre zahvala zlasti vsemu in poštvovalnemu trenerju Niku Zibretu, ki že nekaj let uspešno uči mlade plavalce.

● PLAVALCI V BANJALUKI. — Plavalci Celulozarja in košarska ne. Ta zmaga jim je odprla pot v srečanje s moštvom ljubljanske Olimpije danes ob 16.30 na Loki. Za Olimpijo bosta igrala Breskvar in Širj.

Zmaga nad Rožnikom je prila nekoliko nepričakovano, saj novomeški igralci na igrišču na Loki v podobnih srečanjih še niso zmagali. Tokrat sta Medic in Picek zasluženo dobila dvoboj.

Medic : Zizek 2:1 (1:6, 8:8, 6:4). Medic je z velikim naporom dobil drugi set, v katerem je gost vodil že s 5:1. Picek : Vidic 2:0 (6:0, 6:1). — Srečanje ni bilo zanimivo, ker Vidic ni bil dorasel razigranemu Piceku.

Vidic — Zizek : Picek — Medic 2:1 (8:6, 4:6, 6:3). — V srečanju parov so imeli gostje nekaj več moči in so zmagali. Srečanje ni bilo pomembno, ker so imeli Novomeščani zmago že v žepu.

SD

DOLENJSKO ATLETSKO PRVENSTVO

V nedeljo ob 10. uri se bodo zbrali v Novem mestu najboljši atleti na dolenjskem atletskem prvenstvu. Po dva najboljša atleta iz vsake discipline prvenstva bosta zastopala naše področje na IX. zletu bratstva in enotnosti 9. junija v Banjaluki.

Zletni odbor je predvidel nekaj manj disciplin. Moški bodo tekmovali na 100 m, 1000 m, v skoku v daljino, v metanju krogla in v štafeti 4 x 100 m. Za ženske je predvideno 100 m, 600 m, skok v daljino, metanje krogla in štafeta 4 x 100 metrov.

Na dolenjskem prvenstvu bomo videli še skok v višino ter met kopja za moške in ženske. — Pričakuje moštevno udeležbo in dobre rezultate.

Pogovor z zdravnikom



NADUHA

Nekateri bralci so prosili, da bi v našem koticu ponovno pisali o naduhi, ker bolega za to boleznijo precej otrok in tudi starejših ljudi. Pa tudi med ljudmi srednjih let so posamezni, ki jih tare naduha.

Naduha ali astma je preobčutljivostna bolezen. Naše telo namreč lahko sčasoma postane preobčutljivo na nekatere snovi, ki jih vsebuje hrana, na zdravila in na vse druge povzročitelje. Te preobčutljivostne snovi so kemično beljakovine, včasih pa tudi enostavnejše kemične snovi. Ker povzročajo preobčutljivostno reakcijo, ali kakor še tudi rečemo, alergijsko reakcijo, jim pravimo alergeni. Takšen alergen povzroča v telesu tvorbo protisnovi posebne vrste, in če sedaj po približno 2 do 3 tednih dobimo v telo ponovno isti alergen, se sproži preobčutljivostna reakcija. Takšna preobčutljivostna reakcija je npr. koprivka, ekcem, nahod, pa tudi naduha.

Najpogostejše snovi, ki vsebujejo alergene in lahko sprožijo preobčutljivostno reakcijo, torej tudi naduho, so: sobni prah, perje, plesni, dlaka raznih živali, bakterije, svinina, ribe, paradižnik, jagode, marelice, čokolada, jajca, mleko, penicilin, sulfamidi, jod, razni serumii itd. Pravzaprav so to le nekatere take snovi, ker praktično lahko vsaka stvar sproži alergijsko reakcijo.

Naduha je za bolnika in za zdravnika težka bolezen. Ponavljajo se hudi napadi težkega dihanja, bolnik se duši, lovi zrak, zahteva odprto okno, da dobi več svežega zraka, obupuje. Večkrat se pridruži napadu naduhe še vročina, ki je včasih prav visoka.

Če imamo doma bolnika, ki ima napade naduhe in ki določenih stvari ne prenaša, potem vemo, kako naj ravnamo. Tisto snov pač izločimo iz hrane, iz stanovanja ali pa mu je ne dovolimo uporabljati. Zdravil, ki mu povzročajo napade, ne sme jemati. V takem primeru moramo tudi opozoriti zdravnika, ki bolnika morda ne pozna, da to ali ono zdravilo povzroča pri njem napade astme. Napisal mu bo recept, ki tega zdravila ne vsebuje.

Zoper naduho imamo dovolj dobrih zdravil, ki hitro pomagajo. Ker pa ta zdravila ne preprečijo napadov v bodoče, je treba takega bolnika preizkusiti v daljšem razdobju na vse snovi, ki bi mu lahko škodovala, potem pa ga zdraviti z injekcijami, ki postopoma odpravijo preobčutljivost.

Naduha ali astma lahko nastane tudi pri srčnih bolnikih, ki jim zaradi oslabelega srca zastaja v pljučnem obtoku kri, kar povzroča napade kašlja in naduho. Take bolnike zdravimo svezda z zdravili za srce, poleg tega z zdravili za naduho in še izločimo iz hrane snovi, ki povzročajo naduho, oziroma mu ne dovolimo stika s snovmi, ki bi mu lahko sprožile preobčutljivostno reakcijo. Srčni bolnik z naduho potrebuje tudi dovolj svežega zraka in v postelji visoko zglavje, da lažje diha. Razumljivo je, da mu je vsak napor prepovedan.

Dr. Božo Oblak

MLADINA »KRKE« PRIPRAVLJA

Cerar pokrovitelj farmaceutskih iger

Julija pričakujejo v Novem mestu okoli 500 mladih športnikov iz vseh jugoslovanskih farmaceutskih podjetij

Mladinska organizacija novomeške tovarne zdravil »Krk« bo julija organizirala športno srečanje mladih iz jugoslovanskih farmaceutskih tovarn. Zamišljeni troboj med »Krk«, »Galeniko« in »Jugodijetiko« pod pokroviteljstvom našega najboljšega orodnega tolovadca Miroslava Cerarja se bo s tem razširil v vsejugoslovansko športno manifestacijo mladih, ki delajo v farmaceutski industriji.

V KRKI se na srečanje temeljito pripravljajo. K sodelovanju so povabili sindikalno podružnico podjetja in novomeške športne delavce, ki bodo pomagali pri izvedbi sedmih tekmovalnih disciplin, v katerih se bodo pomerili mladi športniki iz farmaceutske industrije. Da bi bilo srečanje čimbolj mikavno in da bi se gostje tudi razvedrili, pripravljajo v Novem mestu za to priložnost tudi nekaj kulturnih prireditev.

Sportno srečanje mladih v Novem mestu naj bi bilo hkrati začetek tradicionalnih farmaceutskih športnih iger, ki bi jih prirejali vsako leto v drugem kraju. Po buda KRKE, ki je še do zdaj najtesneje sodelovala z GALENIKO in JUGODIJETIKO na vseh področjih, je hvalevredna in za utrjevanje vezi med mladimi v raznih farmaceutskih podjetjih nedvomno trajnejšega pomena.

Mladinska organizacija v Krki bo, kot so povedali te dni, poskušala športno srečanje izvesti s kar najboljšimi organizacijskimi pripravami. Povedali so tudi, da pričakujejo v Novem mestu okoli 500 športnikov GALENIKE, JUGO-

Bela krajina : Dob 4:2

V nedeljo, 21. maja, je nogometni klub Bela krajina igral prvenstveno nogometno tekmo z NK Dob na igrišču v Dobu. Tekma se je končala z zmago Belokranjcev 4:2.

Dne 28. maja pa bo igral NK Bela krajina na domačem igrišču s nogometaši ENOTNOSTI z Jesenic.

K. W.

Športni dan na atletski stezi

Športni dan so novomeški gimnazijci izrabili za tekmovalja. Rezultati — moški, 100 metrov: Štajkovec 11,6, Slak 11,9, Jaklič 12,0; 300 m: Jazbec 40,5, Gričar 41,3, Pelko 42,3; 1000 m: Vovk 2:40,4; višina: Slak 170 cm, Tešar in Suštar po 165 cm; daljina: Pance 6,00 m, Suhý 5,90, Pelko 5,65 m; skok s palico: Jenko 2,60, Spancar 2,60, Kranjc 2,40; krogla: Usenik 13,90 m, Guštin 13,40, Možina 12,70; senke — 100 metrov: Pirc 14,4, Huče 14,5, Plevnik 14,8; 600 m: Klobučar 1:53,2, Janežič 1:54,4; višina: Jereb 140 cm, Zagore in Košir po 135 cm; daljina: Jereb 465 cm, Vidic 450, Bajc 440, krogla: Bobnar 8,20 m, Vogrinec 7,60, Petrič 7,60. Na koncu so se pomerile razredne štafete.

P.

Gostje iz Nove Gorice v Novem mestu

V ponedeljek so obiskali Novo mesto politični delavci iz Nove Gorice. Ob tej priložnosti so si ogledali nekatere objekte in s političnimi delavci Novega mesta v prijetnem razgovoru izmenjali delovne izkušnje. Tudi to srečanje je pomagalo k zblizjevanju delavcev s področja gospodarstva in političnih služb.

Sd

POVSEM USPELA KRVODAJALSKA AKCIJA

Plemenita pomoč za sočloveka

Preseženi plan krvodajalcev na nedavni akciji odvzema krvi v Metliki kaže na zelo dobre priprave in na uspešno delo krajevnih organizacij Rdečega križa

Nedavna krvodajalska akcija, izvedena v metliški občini, je uspela bolj, kot so pričakovali. Po planu bi morali zbrati 300 krvodajalcev, prijavilo pa se jih je 400, med-

tem ko sta kri oddala 302 občana.

Vsi odbori krajevnih organizacij RK so se v pripravah zelo izkazali, zato zaslužijo pohvalo. Tokrat je prišlo k odvzemu krvi precej občanov s področja krajevnih organizacij Lokvica, Slamna vas, Metlika, Božakovo, Drašiči, Radovica, Gradac, Dobravice, Suhor in Jugorje. Celo Krasinčani so prišli, kar doslej ni bilo v navadi.

Zelo dober odziv krvodajalcev je bil tudi iz podjetij Lepis, KOMET, BETI in NOVOTEKS, čeprav krvodajalcom, razen v NOVOTEKSU, na dan odvzema krvi niso odobrili prostega delovnega dne. Tako so delavce iz drugih podjetij šele po opravljenem 8-urnem delu lahko prišle oddati kri.

Ugotovili so, da tudi tokrat stari krvodajalci niso zatajili, saj je bila večina takih, ki so že večkrat darovali kri, veseli pa so bili tudi vseh onih, ki so se prvič odločili za krvodajalstvo. Se posebno so se izkazali tovariši in to-

varišice, ki so več kot desetkrat darovali kri za bližnjega. To so: Tone Vergot iz Metlike, inž. Janez Gačnik iz Metlike, Milan Ivančič iz tovarne BETI, Jože Bajuk iz Drašič, Barica Jakljevič iz Metlike, Terezija Oberman iz Drašič, Ivan Ružič iz Metlike, Ana Nemanic iz Božakovca, Martin Težak s Suhorja in Ivan Pezdirc iz Slamne vasi.

Letošnja krvodajalska akcija je bila v Domu TVD Partizan in je bila prav dobro organizirana, saj tudi pri odvzemu krvi ni bilo zastojev in nepotrebnega čakanja.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Rozalija Springer iz Cegelnice — Jano, Marija Poznič iz Rožnega — Hinka, Danijela Stemberger iz Sentjerneja — Simona, Marija Pangro iz Gornjih Ponikv — Danjana, Terezija Okleščen z Gornjih Kamenc — Terezija, Marija Rodič iz Sela — Zvonka, Marija Lamovšek iz Svinjskega — Janeza, Amalija Breznik s Potoka — Viktorja, Milena Molan iz Spodnjega Starega grada — Adama, Stanka Sepec iz Krškega — Marjetko, Jožeta Turk iz Visejca — Jožico, Alojzija Mrkič iz Brčlina — Petra, Ana Lavrič iz Dobrave — Antona, Alonija Zupančič iz Bistrice — deklico, Stanka Nemanic iz Metlike — Julija, Jožeta Abec iz Mihelje vasi — Aleša, Marija Vovko z Ratača — Božidarja, Marija Dravinac iz Ragovega — Iztoka, Stanislava Hlotšar s Seno vega — Suzano, Fanika Jesih iz Male Hubajnice — deklico, Stanislava Zagore iz Smolenje vasi — deklico, Marija Nemanic iz Zalebeja — dekca, Matija Kralj s Pristave — deklico, Marija Goltez z Dolnje Prekope — deklico, Marija Goršek iz Zapuš — dekca in Ana Erjavac iz Stranske vasi — deklico.

Delovna skupnost Delavske univerze Trebnje

razpisuje na podlagi 67. člena statuta Delavske univerze delovno mesto

DIREKTORJA

Od kandidatov za razpisano delovno mesto se zahteva, da poleg splošnih pogojev izpolnjujejo še naslednje:

- da imajo dokončano srednjo šolo z najmanj triletno delovno dobo pri organizacijskih poslih; ali
- da imajo dokončano višjo šolo z najmanj dveletno delovno dobo na organizacijskih poslih; ali
- da imajo dokončano visoko šolo z najmanj enoletno delovno dobo pri organizacijskih poslih.

Rok za oddajo prijavi je 15 dni po razpisu. Kolkovani prijavi je treba priložiti dokazila o strokovni usposobljenosti in kratek življenjepis. Prijave naj bodo v zaprti kuverti z oznako »Prijava na razpis«.

Za razpisano delovno mesto je določen nepoln delovni čas. Osební dohodek se obračunava po statutu DU Trebnje.

SAMOSTOJNA KUHARICA oskrbnica

z znanjem nemščine ali italijansčine,

ki bi bila zmožna voditi penzijo na Bledu, dobi stalno zaposlitev. Samsko stanovanje v vili.

Ponudbe na naslov: ZAVOD TRIGLAV, BLED.

Kuharske bukvice

Ješprencek

Dobro oluščen in ostopan ječmenček operi v dveh ali treh vodah in ga stresi v juho. Na eno osebo ga daj eno dobro pest. Vre naj skoraj pol ure.

RIZ

Na osebo vzemi za pest riža. Dobro ga zbršiš in stresi v vrelo juho. Vre naj kvečjemu deset minut. Razkuhan riž ni dober. Zelo okusna je riževa juha, če ji pridenes nekaj mladega zluščenega graha. Riževi juhi lahko pridenes nekoliko paradiznikove mezge ali nekaj pretlačenih kuhanih paradiznikov.

Za slovesne prilike oprži na osebo po dve pesti riža na masti, v kateri zarumeniš malo čebule. Pridaj sesekljane peteršilja in drobovino kuretine. Riž podliva z juho, dokler ne postane dovolj mehak. Potem ga pusti, da se zgosti.

ZDROB

V dobro kipečo juho počasi sipaj med stalnim mešanjem zdrob, dokler ne postane dovolj mehak. Potem ga pusti, da se zgosti.

VLIVANCI

V lončku dobro zmešaj dve jajci, malo soli in prideni približno 3 žlice pšenične moke, da dobiš redko tekoče testo. To vli vaj potem v vrelo juho in pusti še nekaj minut vreti.

KRPICE

Napravi testo kakor za rezance in ga potem razreži na pol prsta široke rezance. Te potem razreži na isto dolžino, kolikor so široki.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Ta mesec so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Franc Gorjanc, Alojz Juršič in Marjan Kacin, člani kolektiva INIS, Novo mesto; Stane Zalakar, Drago Bučar, Slavko Kovačič, Tončka Novak, Rajko Zakovšek, Rafael Pajk, Mirko Ferbecar, Marjan Kmet in Peter Gimpelj, člani kolektiva Iskra, Novo mesto; Jožica Benčik, Martina Šober in Vera Mrvar, članice kolektiva Ribje restavracije, Novo mesto; Jože Cirmški, član kolektiva ZTP Sekcija za vlekco, Novo mesto; Rozalija Vena, Tone Bojanc in Viktor Kastele, člani kolektiva Krojač, Novo mesto; Niko Rihar, Jožica Lukan, Tatjana Sajevid in Brigita Ulenjak, dijaki kmetijske srednje šole Gm; Majda Bartolj, Cecilija Smolčič, Jožica Turk in Staša Vovk, članice kolektiva KZSZ Novo mesto; Kornelija Božič, Anton Malnaric in Stane Lajkovič, člani kolektiva Podjetje za PTT promet, Novo mesto; Cecilija Turk, dijakinja šole za zdravstvene delavce, Novo mesto; MALI Grandlič, članica kolektiva splošne bolnice, Novo mesto; Tinka Sašek, članica kolektiva UNZ, Novo mesto.

Marica Trelec, gospodinja iz Novega mesta; Franc Kastele, Jožica Marn, Dragica Zalazina, Milena Badovinac, Vladislava Simončič in Vera Korošec, dijaki ekonomske šole v Novem mestu; Alojz Držar, član kolektiva IMV Novo mesto; Franc Jerele, član kolektiva INIS, Novo mesto; Marija Tisovec, Edo Trelec in Božidar Pevec, člani kolektiva Krka — tovarna zdravil, Novo mesto; Pavel Jordan, članica kolektiva UNZ Novo mesto; Anton Strumbelj, Rafael Svigelj, Danilo Benedik, Alojz Brnic, Frančiška Obrš, Blaž Doršil, Ema Kos, Marjana Ilc, Marija Rus, Iztok Bradac, Mitjan Hrak, Stanko Kamin in Janke Poklač, dijaki kmetijske srednje šole Gm.

Zaradi nujne potrebe krvi pa so se odzvali pozivcu: Jožica Bižal, dr. Nada Cimerman, Marija Medoš, Marija Guštin, članice kolektiva splošne bolnice Novo mesto; Ivan Pavlič, Miro Stopar in Stane Bohar, člani kolektiva Novoteks, Novo mesto; Franke Turk, Ivan Zagore, Jože Turk in Alojz Gavveda, člani kolektiva IMV Novo mesto; Janez Bajuk in Anton Petje, člana kolektiva Krka — tovarna zdravil, Novo mesto; Jože Potokar, član kolektiva Iskra, Novo mesto.

PISMA UREDNIŠTVU

Ali so to obrtne storitve?

Tov. urednik!

Novembra 1963 se mi je pokvaril v novmeški trgovini kupljeni televizor znamke »Favorita«, 21. novembra sem ga dal v popravilo Radioservis Novo mesto, kjer ga je prevzel vodja Slavko Petre. Zagotovil mi je, da bo popravljen v nekaj dnevih. Po tednu dni ni bilo še nič, nakar sem tov. Petreta prosil, naj mi popravi televizor vsaj do noveletnih praznikov. Objubil je, toda na starega leta dan sem zvedel, da bo aparat popravljen šele po praznikih. Ta obljuba se je zavlekla do spomladi, in ko sem ponovno poprašal, kdaj bo, so mi rekli »da še ni, ampak bo!«

Ne bom našteval, kolikokrat sem se v letu 1964 zaman oglašil v Radioservis, naj povem samo to, da 1964 nisem dočkal sreče, da bi bil aparat popravljen. 1965 mi je tov. Petre zagotovil, da bo vzel moj aparat domov v Stražo in da ga bo tam popravil. Avgusta sem ga obiskal v Straži. Zvedel sem, da bo aparat kmalu »zrihtan«... 1966 mi je rekel: »To niso dobri aparati. Zanje primanjkuje rezervnih delov in še najboljše bo, če si kupim nov televizor!«... Letos pa mi je tov. Petre rekel, naj vzamem aparat nazaj, kakršen je. Ko sem 15. marca 1967 dobil aparat domov, sem bil nemalo začuden, ko sem zagledal svoj televizor. Kartonske škatle ni bilo več, tudi zaščitna prevleka je izginila, televizor pa je

bil vrhu vsega brez dna... Ko sem ga priključil (pred pričami!), sem ugotovil, da sploh ne deluje, medtem ko je takrat, ko sem ga dal v popravilo, posredoval izobličeno sliko.

Takoj sem šel k tov. Petretu in zahteval, naj mi vrne televizor v stanju, v kakršnem sem ga predal, če ga že ni popravil. Rekel mi je, naj ga vrnem. 29. marca 1967 sem ga ponovno dostavil v Radioservis. Po 10 dneh sem poprašal, kako in kaj, in dobil kaj čuden odgovor. Tov. Petre je dejal, da on televizorja sploh ni popravil, pač pa da ga je popravljala pomočnica. Dodal je še to, da je sam pred nedavnim popravil prav tak aparat za 50.000 Sdin. Kaj je mislil s tem, ne vem. Povedal sem mu, da za moj aparat odgovarjate delavnica in on kot vodja, nikakor pa ne pomočnik. Aprila letos je še dodal, da tistega pomočnika ni več pri njih, da za moj televizor on ne odgovarja in da nima časa za tako popravilo, ker bi terjalo preveč dela.

Torej tako! Zdi se mi, da bo pri vsej tej stvari nekdo le moral odgovorjati! Nisem strokovnjak, toda moj televizor ni takšen, kot je bil takrat, ko sem ga dal v popravilo! Po toliko letih čakanja sem upravičen zahtevati nazaj vsaj takšen aparat, kakršnega sem dal v popravilo! Če pa mislijo v Radioservis in tov. Petre drugače, bom pač pramoran iskati pravico na sodišču!

Zan Klevišar
Skalickijeva 7
Novo mesto

Dr. Minka Maležič:

Higiena v življenju žene

Preprečevanje spočetja po Ogino-Knausu

Osnova te metode preprečevanja nezaželene nosečnosti je ovulacija (dozoritev jajčeca, sprostitve jajčeca iz jajcevođa), ki nastopa pri ženah točno ob določenem času, seveda če imajo redno mesečno perilo. Na osnovi tega dejstva obstajajo med enim in naslednjim perilom plodni in neplodni dnevi. Kakor sta na podlagi opazovanj in izkušenj ugotovila Japonci Ogino in Avstrijec Knaus. (To je zaenkrat edina metoda kontracepcije, ki jo dopušča katoliška cerkev).

Ti dnevi so: točno 15 dni pred naslednjo pričakovano menstruacijo; zaradi varnosti sta dodana dva dneva prej in dva kasneje zato, ker lahko nastopi ovulacija dan poprej ali dan kasneje in ker ostanejo semenčice žive in sposobne za oplodnjo še 48 ur po spolnem občevanju.

Ta kontracepcijska metoda ima to prednost, da ni škodljiva za zdravje in je spolno občevanje popolnoma nemoteno; ker pa je ta način preprečevanja zanositve negotov, ima tudi ta metoda svojo veliko slabo stran. Knaus-Oginovi »varni« dnevi niso prav nič varni in je mnogo žena zanosilo prav takrat, ko so uporabljale ta način preprečevanja nosečnosti.

Ovulacija namreč nastane lahko tudi izven določenega časa: žena jo ima lahko tudi večkrat v mesecu. Omenila sem že, da ima malo žena perilo redno na 28 dni; zanje je ta metoda malo uporabna ali pa sploh ne. Čas ovulacije si žena lahko določi z merjenjem telesne temperature (bazalna temperatura). Vsako jutro si izmeri vročino v danki. Od perila do ovulacije je ta enako visoka: okrog 36,6°C, ob času ovulacije za nekaj desetink stopinje pade, nato pa naraste in je do perila zopet enaka: približno 37°C.

Tablete proti zanositvi, ki jih žena zauživa

Take tablete uporabljajo nekaj več kot 10 let. To sredstvo proti nezaželeni nosečnosti so začeli najprej uporabljati v Ameriki, sedaj pa se uporablja skoraj po vsem svetu. Sestavljene so iz snovi, ki preprečujejo ovulacijo; in ker ni jajčeca, seveda tudi do zanositve ne more priti.

Pri nas so na voljo tablete LYNDIOL in ANOVLAR. Žena jih lahko dobi v vseh lekarnah na recept, ki ji ga predpiše ginekolog, s katerim se poprej posvetuje, če so zanjo uporabne, in dobi navodila za uporabo. Te tablete so vse približno enako sestavljene in delujejo na enak način, čeprav so v različnih zavrtkih in jih je v nekaterih 20, 21 ali 22.

Uporaba je zelo enostavna. Prično se uživati zadnji dan perila, vsak dan se vzame ena tableta po večerji. Če žena pozabi na to dolžnost, naj jo vzame drugo jutro. Prav zaradi tega, da bi prišlo jemanje v

7

navado in bi žena na tableto ne pozabljala, je tako točno določen čas zaužitja. Kadar pozabimo vzeti tableto le en dan, ni to nič hudega, večdnevni presledek pa lahko povzroči zanositev in krvavitev iz maternice. Ko žena vzame vseh 20 do 22 tablet, preneha in čez nekaj dni se bo pričela krvavitev »menstruacija«, ki je drugačna, kot je bila prej: kri je temnejša, krvavitev manj močna. Nekateri žene se te spremembe ustrašijo, nekaterim ne povzroča težav, veliko se jih pa tudi razveseli te spremembe (če so imele prej močna, boleča perila). Peti dan te nove »menstruacije« prične žena tablete ponovno zauživati. Napaka, ki jo žene kljub navodilom pogosto delajo, je, da jemljejo tablete neprekinjeno in ne samo 20-22 dni. Posledica tega je, da »menstruacija« ne more nastopiti.

Te tablete so zanesljivo kontracepcijsko sredstvo, to pa seveda le, če se uporabljajo redno. Zaščita pred zanositvijo nastane po prvih šestih dneh jemanja tablet in traja nepretrgoma ves čas, ko žena te tablete uživa (tudi v tistih dneh, ko čaka na »menstruacijo«). Tablete se lahko uporabljajo nepretrgoma več let. Ni priporočljivo vsako leto za ne-

kaj mesecev prenehati z uporabo. Škodljivo je prenehati s jemanjem tablet za en mesec ali dva, ker v tem času veliko lažje zanosimo.

Mesečna perila postajajo včasih čedalje manj močna in pri nekaterih ženah lahko za nekaj časa sploh izostanejo. To ni škodljivo in bolezensko, ženo je pa le strah, da je zanosila. Prve dni in mesece je ženi včasih slabo, kot v začetni nosečnosti. Te slabosti kmalu prenehajo. Slaba stran pri jemanju tablet je tudi, da se zlasti tiste žene, ki so nagnjene k debelosti, zrede, če jemljejo tablete. Take žene morajo zelo paziti na prehrano. Včasih nastanejo pri uporabi tega sredstva vmesne krvavitve, takrat priporočamo, da žena zaužije po dve tableti hkrati.

Žene, ki bi želele uporabljati tablete ali pa jih že uporabljajo in imajo pri tem težave, naj se posvetujejo s svojim ginekologom. Svetujem, naj žena točno vodi koledarček mesečnega perila in kontrolira, kako je tablete zauživala.

Za preprečevanje nezaželene spočetja pa ne moremo priporočati tablet tistim ženam, ki so večkrat prebolele vnetje žil, če imajo težje okvare jeter, in med dojenjem.



OBRITNIKI, KMETOVALCI IN GOSTILNIČARJI - POZOR!

Do 15. junija 1967 vam nudimo izredno ugoden nakup vsestransko uporabnih dostavnih vozil ZASTAVA na kredit:

ZASTAVA 620/BL kamionet z nosilnostjo 2000 kg.
Tovarniška cena 3.339.000 Sdin,

ZASTAVA 1300/TF tovorni furgon z nosilnostjo 1250 kg.
Tovarniška cena 2.662.000 Sdin,

ZASTAVA 1300/T kombibus 7+1 sedežev ali 1250 kg
tovora. Tovarniška cena 3.038.000 Sdin.

Kreditni pogoji:

20 % cene vozila ob prevzemu 30 % cene vozila do 1. aprila 1968
30 % cene vozila do 1. novembra 1967 20 % cene vozila do 1. novembra 1968

Rok dobave takoj! Vse informacije na upravi podjetja ali po telefonu: 21-132

TRGOVSKO
PODJETJE

NOVOTEHNA

NOVO MESTO

Gostišče ZAJC na Ruperč vrhu

obvešča
svoje cenjene goste, da
bo gostišče

ZAPRTO VSAKO SREDO

zaradi čiščenja.

OBIŠČITE

KAVARNO
RESTAVRACIJO
IN KLETNO
RESTAVRACIJO

HOTELA
METROPOL

NOVO MESTO
pri avtobusni postaji

Poklicna kovinarska in avtomehaniška šola v Novem mestu

objavlja razpis
za vpis v 1. razred za šolsko leto 1967/68

Sprejetih bo 100 učencev, in sicer:

**50 učencev za poklice
kovinarske smeri in**

**50 učencev za poklic
avtomehanika**

Pogoji za sprejem so:

- uspešno končana osemletka,
- uspešno opravljen preizkusni test iz matematike, slovenskega jezika in spretnosti,
- ustrezno zdravstveno stanje,
- starost do 18 let.

Prošnje, kolkovane z 0,50 Ndin, bomo sprejemali do 22. junija 1967. Prošnji je treba priložiti še spričevalo o uspešno opravljeni osnovni šoli, izpisek iz rojstne matične knjige in zdravniško spričevalo. O datumu preizkusnih izpitov bomo kandidate obvestili v Dolenjskem listu.

Uspešno opravljen preizkus znanja je pogoj za sklepanje učnih pogodb ozir. pogodbo o štipendiranju.

RAVNATELJSTVO

DANA, destilacija alkoholnih pijač, Mirna na Dolenjskem

razglša prosto delovno mesto

kvalificiranega DELAVCA za polnilnico brezalkoholnih pijač

Za zasedbo delovnega mesta je poleg splošnih pogojev določen še naslednji:

— kvalifikacija strojnega ključavničarja z najmanj 3-letno prakso

Nastop službe takoj.

Prijave s potrebnimi dokazili sprejema splošni sektor podjetja. Rok prijave je 15 dni po razpisu.

Poklicna kovinarska šola Črnomelj

razpisuje
za šolsko leto 1967/68

VPIS 42 UČENCEV v I. razred

Pogoj za vpis je končana osnovna šola.

Prijavi, kolkovani s 50 Sdin, naj kandidati priložijo:

1. spričevalo o končani osnovni šoli,
2. rojstni list,
3. zdravniško spričevalo.

Kandidate bomo vpisovali do 22. junija 1967.

Kandidati bodo opravljali preizkus znanja iz slovensčine in matematike; datum bo določen kasneje.

Na podlagi 25. člena Pravil organizacije in 8. člena Pravilnika o delovnih razmerjih delavcev pri

RIBIŠKI DRUŽINI NOVO MESTO

objavlja upravni odbor RD Novo

R A Z P I S

za prosti delovni mesti za:

1. RIBIŠKEGA ČUVAJA
2. DELAVCA V RIBOGOJNICI

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. da je odslužil vojaški rok in da ima vozniško dovoljenje za moped;
2. da je odslužil vojaški rok in da ima posebno veselje za delo v ribogojnici; zaželeno je vozniško dovoljenje A in B.

Osební dohodek po dogovoru.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Kandidati naj pošljejo ponudbe na naslov: RIBIŠKA DRUŽINA NOVO MESTO, Glavni trg 7.



OBVESTILO lastnikom in uporabnikom motornih vozil

Pooblaščenó podjetje

KOVINSKA INDUSTRIJA IG

obvešča lastnike in uporabnike motornih vozil, da je ustanovilo servisno službo, ki bo na željo lastnika ali uporabnika

ZAMENJALA REGISTRSKÉ TABLICE

prejšnje izdelave z enako številko v aluminijasti izvedbi.

Možna je zamenjava vseh vrst rednih registrskih tablic za avtomobile, motorna kolesa in priklopna vozila.

Zamenjajo se lahko v SR Sloveniji uradno izdane registrske tablice.

Zainteresirane gospodarske organizacije in ostali uporabniki motornih vozil naj pismeno ali osebno oddajo svoja naročila komercialnemu oddelku KOVINSKE INDUSTRIJE IG pri Ljubljani.

KMETOVALCI!

KMETIJSKA ZADRUGA ČRNOMELJ

prodaja

KOŠNJO NA RASTILU

na sledečih obratih:

- Obrat CRMOŠNJICE prodaja košnjo na Vimolu, Kleču, v Topličici in Lahinji, na Ašelicah, Stalah, Gačah in Resi ter v Rožnem dolu
- Obrat KRASINC prodaja košnjo na ZASTAVI
- Obrat LOKVE prodaja košnjo na KRUPI
- Obrat MAVERLEN prodaja košnjo v Dirohu, v Očjaku, v Zgradcu, v Slabi gorici in v Dobljčki gori

Vse informacije dobite na imenovanih obratih in na upravi Kmetijske zadruga Črnomelj.

Istočasno obveščamo kmetovalce, da lahko nabavijo v zadrugi kvalitetno seno letnika 1966 po ceni 30 Sdin za kg v rinfuzi in po 40 Sdin za 1 kg v balah.

UPRAVA KZ ČRNOMELJ



AVTOOBNOVA Ljubljana

GENERALNI REMONT AVTOMOBILOV · LJUBLJANA

LJUBLJANA, TITOVA 136 - TELEFON 310-594, 311-843

UPORABNIKE MOTORNIH VOZIL OBVEŠČAMO

DA STROKOVNO, DOVRŠENO IN S KAKOVOSTNIM MATERIALOM:

Obnavljamo vsem tovornim vozilom in avtobusom

spodnje ustroje, karoserije, sklopke, električne instalacije in glave motorjev TAM 4500. V zalogi imamo za takojšnjo vgraditev obnovljene motorje TAM-4500, TAM-Pionir in FAP-FAMOS; zanje dajemo tudi garancijo

Popravljamo vse vrste tovornih vozil in avtobusov

po potrebi tudi na terenu ali pa jih odvečemo v našo remontno delavnico. OPRAVLJAMO SERVISNE PREGLEDE na vozilih TAM, FAP, AVALA, OM, CSEPEL, SKODA, TATRA, FAMOS, FIAT 615-620, IMV KOMBI

Izdelujemo in prodajamo nadomestne dele

za vsa vozila. V glavnem izdelujemo: polosovine, vzmeti, svornike, puše, kolesne vijake in matice, ventile motorja, kroglične svornike s šalicami itd. ter nadomestne dele za gradbene in kmetijske stroje

Brusimo

motorne gredi, valje in bloke motorjev, glave motorjev, valje motornih koles, rezkarje in orodja. Rezkamo glavne in ojnične ležaje.

Obratujemo ves dan -

sprejemamo in oddajamo vozila. Z našimi storitvami si PRIHRANITE: čas, dinarska in devizna sredstva.

V času popravil vozil nudi podjetje voznikom udobno prenočišče!

— PRIPOROCAMO SE VAM za obisk in za cenjena naročila — zadovoljni boste s strokovno in kakovostno opravljenimi deli!

Napad z grožnjo „denar ali življenje!“

Kaže, da sta sezonskega delavca Mirka Matejka po sporu pri »ajncu« napadla Cigana

V soboto, 20. maja, nekaj minut po polnoči je bil na cesti med Suhorjem in Hrastom napaden sezonski delavec Mirko Matejek, star 45 let. Napadalec, verjetno Cigana, sta zahtevala »denar ali življenje«. Matejek je dal vsakemu po 10 tisočakov, s tem pa se napadalec nista zadovoljila. Zahtevala sta še in še. Matejek je dvignil roke nad glavo, napadalec pa sta mu vzela denarnico z okoli 25.000 Sdin in osebnimi dokumenti.

Tega dne je skupina Ciganov na Suhorju popivala, najprej v gostilni Nika Badovinca, zvečer pa v gostilni Anice Jelenič, kjer se jim

Obešenec v drvarnici

V nedeljo, 21. maja, ob 12.40 se je obesil v drvarnici Matija Rački iz Kočevja, Trg 3. oktobra 9. Rački je bil samski in brez zaposlitve. Začasno je bil zaposlen

je pridružil Matejek. Igrali so »ajncu« za denar, se sprli in razšli. Vse kaže, da sta bila napadalec iz te družbe, osumili pa so 21-letnega Pavla Hudorovca, ki je brez zaposlitve in že večkrat kaznovan, in 16-letnega M. H., oba iz ciganskega taborišča »Pri treh rokaha blizu Semiča.

v Avstriji, od koder pa so ga vrnil domov.

Rački je vse štiri dni pred samomorom popival. Tudi 20. maja je prišel opolnoči močno pijan domov, se pravi k Ani Rački, pri kateri je prebival, in pretepel njo ter otroke tako, da so zaprosili postajo ljudske milice za pomoč.

Tudi v nedeljo je prišel domov pijan in razgrajal, nato pa je odšel v drvarnico in se z električno vrstico za likalnik — obesil.

Rački je bil kronični alkoholik in je pred tem večkrat poizkušal narediti samomor, a so mu ga doslej sorodniki vedno preprečili.

Kdo sme nositi orožje?

V zvezi z zagotovitvijo javnega miru in reda so pomembne spremembe v zakonu o nakupu in nošenju orožja. Na podlagi tega predpisa se bo zelo zmanjšala prodaja strelnega orožja, kot ko revolverji, lovske puške in drugo orožje. Predlagali so, da bi bili občinski organi edini pristojni za izdajanje orožnih listov. Lahko pa ti organi ne izdajo dovoljenja za nošenje orožja v tistih primerih, ko tako dovoljenje ni potrebno ali pa ga želi oseba, ki s svojim vedenjem lahko ogroža javni red in mir.

predstavlja pomemben prispevek k pravni varnosti in zavarovanju miličnikov.

S tem navodilom je določeno, da uradne osebe notranjih zadev lahko uporabijo strelno orožje, da zavarujejo življenje ljudi, preprečijo pobeg oseb, ki so jih zadržali pri hudem kaznivem dejanju, in v nekaterih drugih primerih. Tako imajo na primer miličniki pravico uporabiti orožje v silobranu ali kadar branijo drugo osebo, ki je napadena na tak način, da je v nevarnosti njeno življenje, ali takrat, kadar je moč napadalec, tolikšna ali pa je število napadalec tolikšno, da napadene osebe ni mogoče drugače zavarovati.

Navodilo predvideva uporabo strelnega orožja tudi, kadar krivca zalotijo pri dejanju, pa bi hotel pobegniti, ali pa tedaj, kadar zalotijo osebo pri nasilnem dejanju med mladoletniki, pri hudih razbojniških dejanjih, ropanju in kraji.

Gumijasta palica se po navodilu med drugim sme uporabiti v primerih, ko je treba vzpostaviti javni red in mir in obvladati ljudi, ki ju rušijo. Fizično moč in gumijasto palico smejo miličniki uporabiti tudi takrat, kadar nalete na tako imenovani pasivni odpor, ali tedaj, kadar določene osebe nočejo slišati poziva k redu ali pa onemogočajo službenim osebam izvrševati njihove naloge.

Dj. M.

Avtobus podrl žensko

19. maja popoldne je avtobus podjetja Gorjanci, ki ga je vozil Boris Stopar, na cestnem križišču v Bršljinu med vožnjo nazaj podrl Ireno Lakovnik, da se je hudo poškodovala po glavi in dobila pretres možganov.



V ponedeljek, 22. maja dopoldne, se je s fičkom peljala iz Črnomlja proti Novemu mestu Irena Urbančič. Ko je pripeljala v oster ovinek pri Težki vodi, je avtomobil zaradi prevelike hitrosti začelo zanašati. Voznica je izgubila oblast nad vozilom in zavozila po pobočju kalnih 30 m navzdol. Močno poškodovan fičko je obstal na kolesih v detelji, voznico in njeno sopolnico Jelko Zupančič pa so odpeljali v novomeško bolnišnico. (Foto: R. Bačar)

Ukraden del stružnice

Podjetje INLES v Ribnici je na javni dražbi 19. maja prodalo polavtomatsko stružnico, ki jo je kupil Ivan Lovšin iz Vinc. Po kupljeni stroji je prišel šele 22. maja in ugotovil, da pri stružnici manjka voziček za vpenjanje nožev. Seveda je voziček, ki je vreden okoli 100 tisoč Sdin, bil na stružnici, ko jo je Lovšin kupil. Miličniki so voziček našli pri L. T. v Zlebiču.

Zvedeli smo, da so tatvine v INLES precej pogoste. V zadnjih šestih mesecih so morali zaradi tatvin v INLES kar štirikrat posredovati. Seveda mečejo slabo luč na kolektiv, ker se ne zna znebiti tistih, ki z zaupanjem jim družbeno imovino in izdelki kolektiva gospodarijo po svoje, oziroma si jih neupravičeno prisvajajo.

Otroci so zakurili senik v Sodražici

Trije otroci so se 15. maja igrali z vžgalicami v seniku Jožeta Starca iz Sodražice. Zažgali so slamo. Neki gasilec je to opazil, delno pogasil.

V Srebrnicah se je prevrnila družina

7. maja okoli 5. ure se je pri Srebrnicah prevrnil osebni avto, ki ga je vozil Janez Kastelic iz Srebrnic. Voznik je med vožnjo zdremal in zapeljal na nasip, kjer se je vozilo prevrnilo na bok. Vozniku in dvema hčerkanama ni bilo nič, žena in sin pa sta zaradi lažjih poškodb iskala pomoč v bolnišnici. Škodo so ocenili na 4.000 N din.

V Žabjeku našli (ukradene?) kokoši

Večkrat slišimo, da so iz kurnikov zmanjkale kokoši. Nedavno je Alojz Avber iz Bršlina našel pet kokoši v gozdu pri Žabjeku. Na UNZ, ki jo je Avber obvestil o najdbi, menijo, da so bile ukradene. Rejemcem rjavih in belih kokoš sporočajo, naj si najdene kokoši ogledajo pri Avberjevih v Bršlinu št. 40.

Ni bilo mrtvih!

V Sodražici so trdili, da je bilo 6 mrtvih, v Kočevju pa, da je bilo devet mrtvih, ko se je 18. maja ob 13.30 prevrnil na klancu Boncar vojaški tovornjak, na katerem je bilo 17 vojakov. V resnici so bili le trije vojaki lažje poškodovani, na avtu pa je bilo za okoli 3000 Ndin škode.

»Vse bom zaklal!«

Je 15. maja ob 19.30 govoril zelo pijani Jože Ogrinc v gostilni Rudija Pogorelca v Zimaričah. »Zaklal bom gostilničarja, njegovo ženo in ribniške policaje, pa čeprav bom zato dobil več let zapora!« Z velikim kuhinjskim nožem je zamahnil proti gostilničarici Nežki, vendar so napadalec zbili na tla, vendar se jim ni posrečilo, da bi mu vzeli nož. Ogrinc je med tem zabodel v nogo upokojenca Jožeta Pirca iz Zimaric.

Ogrinc se je napil v nekem črnem vinotoku v Zimaričah. Napadalec so miličniki prijavili javnemu tožilcu.

Vlak jo je povozil

10. maja popoldne je šla po železniški progi proti Sevnici Pavla Kozinc iz Zg. Orel pri Studencu. Tudi je izza ovinka pripeljal vlak. Lokomotiva jo je zadela in zbil na tla, da je bila na mestu mrtva.

Avto je zapeljal po nasipu do Save

9. maja zvečer je Jože Razboršek iz Bršlnika vozil tovornjak iz Krškega proti Radečam. Za njim je vozil osebni avtomobil Alojz Marinček iz Celja. Na ravni cesti v Boštanj pri Sevnici je hotel prehiteti tovornjak, pri tem pa je zadel s zadnjim desnim blatnikom ob levi del odbijača tovornega avtomobila. Trčenje je bilo tako močno, da je Marinček izgubil oblast nad vozilom in zapeljal čez cesto na desno stran po strmem 10 metrov visokem nasipu do Save, kjer se je ustavil na kolesih. Voznik se ni poškodoval, na avtomobilu pa je škoda za okrog 3000 Ndin.

Nepazljivost in prehitra vožnja

11. maja popoldne se je Adolf Maček iz Kapel peljal z Bizeljskega proti Stari vasi. Pri hiši št. 1 na Bizeljskem se je s stranske poti iz smeri Pišec pripeljal voznik osebnega avtomobila Dragutin Ulamo iz Kumrovc. Zaradi prehitre vožnje in nepazljivosti sta trčila. Na vozilih je za okrog 2500 Ndin škoda.

Poravnalni sveti tudi v delovnih organizacijah?

Organizacijsko - politični zbor skupščine SR Slovenije je 28. 3. 1967 sprejel predlog zakona o poravnalnih svetih. Predlog zakona o poravnalnih svetih ureja področje delovanja poravnalnih svetov, ki s svojo pomembno družbeno in vzgojno funkcijo utrjujejo in poglobljajo sožitje med občani. Niso del sodnega sistema in nimajo omejevalne oblasti, ampak so družbeni organ, pred katerim in s pomočjo katerega stranke lahko rešujejo spore in sklepajo poravnave.

Posebna novost zakonskega predloga je, da se poravnalni sveti ne bi ustanavljali samo pri krajevnih skupnostih, ampak tudi v delovnih in drugih organizacijah. Poravnalni sveti naj bi ne obravnavali le sporov med občani, temveč tudi spore med občani in organizacijami ter samimi organizacijami.

To so vsi dobro vedeli, ali take pomoči si ni želel nobeden; tako z uma vendar niso se bili. Neprijetno ime »žandar« jih je vse nekako streglo, kakor da bi jih bil z vodo polil. Koren izpusti Valentina in gre mirit Nósana, naj bo pameten, tu ni treba žandarjev. Jerica prosi svojega očeta, naj sede mirno za mizo. On se ne brani.

»Ce pa ti praviš, naj pa bo, pa sedem; mirno bom sedel, samo tebe naj nihče ne nadleguje.«

In moč sede za mizo. Ta konec ni bil posebno časten za Valentina; ali kaj je hotel? Oče ga prime za roko ter ga odvde v stransko sobo, rekoč:

»Pameten bodi, kaj se boš s tako muho pijano!« Dobro, da zadnjih besed Seljan ni slišal; v pogovoru je bil z Jerico; prosila ga je, naj gre domov, da bi ne bilo zopet kakega prepira. In tako je storil.

V

Lepe počitnice je imel Valentin; veselica se mu je vrstila za veselico, vsak dan mu je bil praznik. Z veseljem so ga sprejemali, kamor je prišel; kjer je bil on v društvu, tam je bilo življenje. Zlasti vesela ga je bila uradna gospoda, možje, žene in dekleta.

Uradnik na kmetih! Človek bi si skoraj ne mogel želeli lepšega življenja. Cislani povsod, vse se mu klanja in tudi rado ga ima, ako ni od sile napačen, osoren človek, ako zna le količkaj občevati z ljudmi. Treba mu ni, da bi se poniževal, prilizoval; takega vedenja kmet ne spoštuje, še celo sumno mu je; vsak po svojem stanu! Kako lahko si je pridobiti spoštovanje, zaupanje, ljubezen našega kmeta! Kako z malim je zadovoljen, kako hvaležen, ako le vidi, da ga gospod ne zanikuje, da ga ima le nekoliko rad!

Zares lepo je življenje uradnikovo na kmetih. Končavši svoje uradne posle, je prost, sam svoj gospod kakor malokdo. Ves svet je njegov, obrne se, kamor hoče. Ako hrepeni po zelenju, ni mu treba se vozariti po celo uro in požirati prahu, da se odtegne mestnemu hrupu in soparnemu zraku, ki pa sapa zapira, da najde miren kotiček, kjer se odpo-



čije. Svoj vrt ima lahko, samo da ga veseli; motiko vzame lahko v roko in koplje, da si ude okrepča, da se prijetno utruji, spiti; kako mu potem diši prosta večerja! Gozd ima blizu, tekočo vodo; vzame puško, če ga je volja, ter pohaja po gozdu; ni, da bi moral ravno uboge zajce plašiti in pobijati; če je dobrosrčen, pusti zajce pa lesnike bere; puška na rami mu je samo zastran lepšega, da se mu ne čudijo ljudje: Kaj pa ta mož tako sam po gozdu iztika, ne vеди pokaj! Kaj pa še celo, ako ga veseli rastlinstvo, živalstvo, ako rad zbira cvetice, lovi metulje! Kje bi imel tako priložnost temu lepemu, nedolžnemu veselju? Prijetno družbo ima zvečer pri vinu s svojimi vrstniki, in zakaj bi večasi ne sedel tudi med kmeti! Tu sme govoriti, kar se mu ljubi, peti na glas, tudi domov grede; ni se mu treba bati nadležne ponočne straže, ki nima rada veselih, glasnih ljudi. Napravijo se družni izhodi; zdaj je tega god, zdaj tega; sejmovi so, cerkveni shodi, ženitovanja, nove maše. Zdjaj pojdemo obiskat onega gospoda župnika tam na samoči; mož bo vesel, da vidi zopet gosposko suknjo. Tja se pojde peš, nazaj se bomo veselo drdrali pozno ponoči, v mesečini na župnikovem vozu. In tako življenje bi ne bilo prijetno! Na deželi je pravo življenje, v mestih se životari.

Tako govori človek, kateri je na mesto privezan; drugače sodi gospoda na kmetih. Poprašujmo, kako malo jih najdemo, da so zadovoljni s svojim stanom; da se jim njih življenje zdi tako lepo, kakor si ga

misli mestni prebivalec! Ti blagruješ nje, oni tebe; nasitili, naveličali so se vsega, po čemer ti tako hrepeniš. Kako čudno, nestanovitno, vedno nezadovoljno je človeško srce! Človek išče sreče vedno drugod, kako bi jo mogel najti! Ti meščan hrepeniš po čistem zraku, po zelenju, po miru in tihoti; petje ptička na veji, pastirja na paši je tebi pravi užitek; tvoj vrstnik, ki ga je usoda zanesla med »trde kmete«, sanja o sijajnih mestnih ulicah, o lepo opravljenem svetu, ki se spreha po njih; o gledališčih, besedah, plesih, o raznih zabavah, ki jih je najti samo v velikem mestu.

Ce pa že možka gospoda na kmetih ne zna ceniti svoje sreče, kaj naj pa šele rečemo o ženski, o gospeh in gospicah? Skoraj vsaka se sama sebi smili, nezadovoljna je, nesrečno se čuti skoraj vsaka; zdi se ji, da je kakor kaka zakleta kraljčna v pripovedki, žarna vrtnica v puščavi, kjer je nihče ne vidi, kjer se nihče ne čudi njeni lepoti, njenim izbornim lastnostim. Kako bi pa moglo biti drugače? Gospod okrajni sodnik, pristav, davkar se je ženil v mestu — kaj bi s kmetico, ki bi bila še tako lepa in tudi premožna! — izbral si je deklico, gospičo, čedno, morebiti celo lepo — vsaj njemu se zdi lepa — učila se je nemško govoriti, morda celo malo francosko; oblačiti se, vesti se zna in kretati v družbi, na plesu; romane bere, podobe ogleduje v »Bazarju«; prijateljicam piše pisma, ki jih mati ne sme brati; zdaj malo pošiva, potem se dolgočasi, zdeha se ji. Čuj, vojaška godba na ulicah, hitro k oknu! Izprehodi, obiski, klepetanje in obiranje pri kavi, zvečer gledališče, tako se ji dan konča. In jutri zopet tako! Lepa je, izobražena, nekaj ima, gospodinjiti zna tudi za silo — pa bi je ne bil vesel vsak uradnik! Ali, gorje, treba je z možem na kmete, v dolgočasno vas, v skromen trg. Sirota! Kje so tu veselice, družbe, gledališča, plesi, »besede«; kdo naj tu zavistno ogleduje novo krilo, klobuk iz mesta? Kaj ve kmetica, kaj je lepo, moderno? Vesela mora biti, če natde kako vrstnico, tovarišico; ali izbire ni in spremembe.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 26. maja — Dragica Sobota, 27. maja — Volkasin
Nedelja, 28. maja — Avguštin
Ponedeljek, 29. maja — Majda
Torek, 30. maja — Milica
Sreda, 31. maja — Angela
Četrtek, 1. junija — Radovan

ČITILKE

Dragi mami Veri Menart s Potoka pri Straži želita za njen rojstni dan obilo sreče in zdravja hčerka Stanja in sin Franci.

Venčetu Rožiču in Jožetu Kumpu, ki služita vojaški rok v Skopju in Nišu, želita vse lepo in srečno vrnitev Mimica in Kristina.

PREKLIC

Prepovedujem kokoško pašo, vojnjo in hojo za njivo, parcela št. 427, kakor tudi hojo po vrta tik moje hiše pod oknom, god brajdo, skoci dvorišče in skoci hleva. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno pregajala. Marija Hribčič, Rožno 15, Brestanica.

Ivan Kobe z Dolja 47, Stopiče, naglašam, kar sem govoril o

Za sodoben okus...



Izključni proizvajalec v Jugoslaviji
Destilacija »DANA«
MIRNA na Dol.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, la Kozine iz Zg. Orel pri Studen 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spozred od 4.30 do 8.00.

PETEK, 26. MAJA: 8.05 Opetna matineja. 9.40 Pojo naši mladinski zbori. 10.35 Naš podlistek — Klara Bihari: Po tridesetih letih. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 12.30 Kmetijski glasbeni koncert. 13.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 14.05 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 15.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 16.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 17.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 18.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 19.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 20.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 21.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 22.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 23.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 24.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste.

Ivanki Krupič z Dolja 47, Stopiče, za neresnično.

Martin Platan, Novoteks, Novo mesto, preključujem, kar sem govoril o Antonu Novaku iz Novoteksa, Novo mesto, in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Prepovedujem vsako hojo, prevoz in pašo po vseh njivah in kosenicah na posestvu v zaseлку Grduni 13, ki ga oskrbuje. Kršilce bom sodno pregajal in izterjal odškodnino. Janko Ivanušič, Preloka 64, Vinica.

Edi Hrovat, Petane 1, Novo mesto, preključujem pašo kokoši na mojih njivah v Gor. Mrševev. Kdor preklica ne bo upošteval, mu bom kokoši zastupil.

Polde Drganec, Siraša 88, prepovedujem pašo kokoši in živine po moji njivi na Potoku pri Straži. Kdor tega ne bo upošteval, mu bom kokoši zastupil.

ZAHVALE

Ob prerani izgubi dragega moža, ata, starega ata, brata in strica

JANEZA BAKŠE

iz Dram pri Senjercu se iskreno zahvaljujem vsem, ki so nam izrekli sočaje, mu poklonili vence ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Zaljubljeni: žena Julka, sinova Ivan in Franci, hčerke Gusti, Marija, Albina in Slavka z družinami, sestre Lojzka, Jožefa, Anica, Francka in Nežka ter drugo sorodstvo

Vsem, ki so ob smrti naše drage

MARIJE BRATANIČ

iz Jesenic na Dolenjskem prihitele na pomoč v tehnik trenutkih in jo v tako velikem številu spremili na zadnji poti, zasuli njeno gomilo z vencem in cvetjem — iskrena hvala! Posebej se zahvaljujem zdravstvenemu osebju ženskega kirurškega oddelka brežiške bolnišnice, ki ji je s veliko humanostjo lajšalo trpljenje v hudi bolezni, pevcem na slovo, govornikom za lepe poslovilne besede in dobrim ljudem, ki so s svojimi srčnimi besedami in dobriimi besedami sosedom za ljubezen, dobroto in posornost!

Mož France in Rožičevi

Ob bridki izgubi drage žene, ljube mame in stare mame

KAROLINE KROMAR, roj. ILC

iz Dolenje vasi pri Ribnici se iskreno zahvaljujem dr. Rozalji Benčina za njeno potrpežljivost in skrb v času pokojništvine bolezni. Zahvaljujem se gosposdu šupniku, vaščanom, sorodnikom in vsem, ki so sočustvovali z nami, jo spremili na zadnji poti, ji darovali cvetje in vence. — Vsem prisrčna hvala!

Zaljubljeni mož France, sinova Tone in Franjo z družinami, hčerka Karolina z družino in drugo sorodstvo.

Ob bridki izgubi našega dragotnega preminulega moža, očeta, sina

KARLA ŠNELERJA

iz Kota ob Kolpi 6 šoferja pri Intervropa, Koper ki smo ga spremili na zadnji poti v petek, 5. maja, na pokopališče v Starem trgu, se zahvaljujem za sočaje vsem sorodnikom in vaščanom ter gasilskemu društvu Prelesje; posebna hvala pod-

jetju in zastopnikom podjetja Intervropa za poslovilni govor ter vsem darovalcem vencev. — Iskrena hvala!

Zaljubljeni žena Ema, sin Denis, Sandi, oče Karel, mati Ana, sestra Milena z družino, sestra Marija, brat Ivan z družino, Branko, žena oče in mati ter drugo sorodstvo.

maloglasni

NOV SLUSNI APARAT prodam. Močan do 90 odst. izgube sluha. Ponudbe v DL pod »Sluha«.

UGODNO PRODAM posestvo z vsem poslopjem (8 ha z gozdom). Na posestvu živi tudi 83 let stara preudikarica. Kirn, Goriška vas, Skočjan.

UGODNO PRODAM rabljeno spalnico. Marija Suštar, Kristanova 6, Novo mesto.

PRODAM MOTORNO kolo »Galbe«. Penca, Mokro polje 1, Senjercu.

POCENI PRODAM superavtomat. CANDY 75 — tovarniško nov. Antonija Volk, Ljubljana, Stari trg 16.

PRODAM dve motorni kosilnici »Aystro rapins, tritonsko harmoniko »Glabilas — skoraj novo. Jože Lamovšek, Mirna vas, Trebelno.

NA TRŠČINI ugodno prodam 2 gozda in njivo. Naslov: Slavka Ljubijankič, Rojčeva 21, Ljubljana.

PRODAM večjo enostanovanjsko hišo z vrtom v bližini KOPITARNE Sevnica, Poljska pot 27. Interesenti naj se zgledajo pri Antonu Popelarju, Sevnica, Poljska pot 27, vsak dan, po možnosti popoldne.

PRODAM enostanovanjsko hišo, primerno za lokal. Vinko Mikelič, Kolodvorska 61, Crnomelj.

PRODAM bencinski motor za žaganje (5 KS) ter stroj za skropljenje hroščev in sadja. Rudi Zupan, Mirna peč 52.

V KOČEVJU prodam hišo z vrtom. Cena ugodna. Informacije v trafiki pri cerkvi.

VPREZNI KOSILNICE »Carnike in »Haffners ter vprežne grablje prodaja po ugodni ceni Fridež Jenko, Hrošč 39, Smlednik.

KUPIM KOZOLEC — enookenski s podstreškom. Naslov v upravi lista (763-67).

OSEBI, ki mi posodi 300.000 starih dinarjev, oddam komfortno sobo. Naslov v upravi lista (748-67).

ODDAM sobo in kuhinjo v Smilhelu. Informacije: Gotna vas 40.

ISCEM mlajšo upokojenko ca varstvo otrok v Brezicah. Ponudbe pošiljate na naslov: Ivacič, Presladi 10, pošta Brestanica.

NA GORENJSKEM dobi takoj službo zdrava upokojenka, ki bi opravljala tri krave, ali tizen upokojenec, ki zna molsti. Njivskega dela ni. Samsko stanovanje v hiši, plačilo po dogovoru. Ponudbe: Danica Slane, Stara Loka, 5, Skofja Loka.

ISCEM upokojenko k 2-članski družini. Dam sobo in hrano. — Hadl, Novo mesto, Zagrebška 10.

VPREZNO kosilnico z žetveno napravo, siamorenzico s puhalnikom, ruvač krompirja prodaja — Jakob Babnik, Vodnikova 123, Ljubljana.

PRODAM 4 kubične metre smrekovih desk, 3 do 4 cm debele. Naslov v upravi lista (776-67).

POROCNE prstane po najnovejši modi in vsa zlatarska dela — opravlja zlatar, Gosposka 5, Ljubljana (poleg univerze).

ZA VARSTVO otroka v Novem mestu dam stanovanje, ostalo po dogovoru. Naslov v uredništvu lista.

PRODAM vseljivo novo avtomobilno stanovanje v Novem mestu. — Naslov v upravi lista.

DENAR IN ČAS vam morda ne dopuščata zdravljenje v zdravilišču. Z majhnimi stroški lahko doma zdravite bolezni jeter, oči in črevesja, čire, zaprtja in hemoroide z rogaškimi DONAT vrelcem. Zahtevajte ga v svoji trgovini, ta pa ga dobi v Novem mestu pri HMEJLJNIKU, telefon 21-129 in STANDARDU, telefon 21-158.

KINO

Brezice: 26. in 27. 5. angleški barvni film »Goldfinger«. 28. in 29. 5. italijanski barvni film »Prekujani dolari«. 30. in 31. 5. jugoslovanski film »Grenke trave«.

Crnomelj: 26. in 28. 5. ameriški barvni film »Fatumorganas«.

Kočevje — Jadran: 26. do 28. 5. ameriški barvni film »Vražji fantje na letošnjih študijah«. 29. in 30. 5. ameriški barvni film »Kako je bil osvojen Divji zahod — I. del. 31. 5. in I. 6. ameriški barvni film »Kako je bil osvojen Divji zahod — II. del«.

Kostanjevica: 28. 5. angleški barvni film »Dolge ladje«. 31. 5. sovjetski barvni film »Zgrešeno življenje«.

Metlika: 27. in 28. 5. italijanski barvni film »Včera, danes, jutri«. 27. do 29. 5. ameriški film »Divji jezdeci«. 31. 5. in I. 6. italijanski film »Zakonska postelja«.

Mokronog: 27. in 28. 5. zahodnonemški barvni film »Skrivnost Y«.

Novo mesto — Krka: 26. do 28. 5. špansko-italijanski barvni film »V imenu pravice«. 30. in 31. 5. poljski film »Prah in pepel«.

Novo mesto — Dom JLA: 25. do 28. 5. francoski barvni film »Angelika«. 29. 5. bolgarski film »Vitez brez oklepa«. 30. 5. nemški barvni film »Nisem Casanova«.

Ribnica: 27. in 28. 5. ameriški dokumentarni film »Sojenje v Nürnberg«.

Sevnica: 27. in 28. 5. italijanski film »Osvajalec Marakabas«. 31. 5. zahodnonemški film »Zadnja jeza v Santa Cruze«.

Sodražica: 27. in 28. 5. ameriški barvni film »Oko za oko«.

Senjercu: 27. in 28. 5. ameriški barvni film »Prepovedana strast«.

Trebnje: 27. in 28. 5. angleški barvni avturistični film »Tolpa Heltonova«.

OBVESTILA

26. maja vas vabimo na veliko vrtno veselico v Belo cerkev. — Jedača in pijača priskrbljeni. Zabaval vas bo kvintet »Dobravske fantje«.

CANDY SERVIS in popravila vseh gospodinskih aparatov za področje Novo mesto, Krško, Crnomelj, Žužemberk in Trebnje. — Janez Močnik, Sokolska 3, Novo mesto, telefon 21-639.

SOETKE ZA LOŠČILCE in za sesalce za prah obnovi četrstavo Arnič, Ljubljana, Tržaška 52.

Oblačila očisti KEMICNA ČISTILNICA, Novo mesto, Germova 5.

SEZONSKO ZAPOLITEV nudimo v Triglavskem domu na Kredarici: kuharici, servirki, sobarici in kuhinjskim pomočnicam. Pismene ponudbe pošiljate na naslov: Planinsko društvo Ljubljana matica, Miklošičeva 17, Ljubljana.

RADIO BREŽICE

PETEK, 26. MAJA: 20.00—21.15 — Obvestila — Nove plošče RTB — Glasbena oddaja: Izbrali ste sami, vmes — humoristična priloga: Tovarš, to ne zaveda tobe!

NEDELJA, 28. MAJA: 11.00 do 12.30 — Poročila — Milos Kovačič: Ustanovitev izobredne skupnosti Brežice — Stane Škalcar: Nastanek Kozjanskega oddaja in njegovo ognjeni krst — Ta teden v Delavski enotnosti — Za naše kmetovalce: Jože Vovk, Krmiljenje in vzreja telet — Dva melodiji v tangleh izvedbah — Magnetofonski zapis: Priprave na podletitev domičila Kozjanskega oddaja — Pozor, nimaš prednosti! — Pogovor s poslušalci — Obvestila, reklame in sporod. kmetostrojstvo. 12.30 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 30. MAJA: 18.00—19.30 — Novo v knjižnici — Nove plošče Jugotona — Sportni komentar — Obvestila in pregled filmov — Glasbena oddaja: Pojo povski štort iz Artid.

Voznik pustil ponesrečenko in avto

Neznani voznik osebnega avtomobila z avstrijsko registracijo je 21. maja popoldne na avtomobilski cesti pri Drnovem, ko se je peljal iz Ljubljane v Zagreb, podrl 41-letno Silvo Levstik iz Grčice vasi pri Leskovcu, ki je prečkala cesto. Silva Levstik je obležala hudo poškodovana na cesti, voznik pa se zanj ni zanimal, marveč je pustil njo in avtomobil na kraju nesreče ter se z nekim osebnim avtomobilom odpeljal proti Zagrebu. Mimo se je pripeljal dr. Vladimir Čajkovec in odredil prevoz poškodovancev v bolnišnico. Levstikova ima zlomljeno nogo, poškodbe na roki in pretres možganov.

Motorist zapeljal v jarek

21. maja sta se Stefan Surla iz Gornje Lakovice in Gustelj Saje iz Goriške vasi na motorju peljala iz Mirne peči v Novo mesto. Motorist je zapeljal v jarek, vozil po njem okoli 20 metrov, nakar sta s sopotnikom padla. Surla si je zlomil ključnico, Saje pa si je odrgnil glavo in desno nogo.

Zagrebčan zaprt pot avtomobilistu

Zagrebčan Vilim Hafner se je 21. maja popoldne s osebnim avtomobilom pripeljal v Senjercu po vaški poti iz Malega Vidma. Ko je zavil na četrtorazredno cesto, je zaprt pot osebnemu avtomobilu, ki ga je vozil Alojz Repovž. Vozil sta trčili. Ranjen ni bil nihče, škoda pa so ocenili na 800 Ndin.

Topolino zgorel na Čatežu ob Savi

21. maja ponoči je nedaleč od bencinske črpalke na Čatežu ob Savi Alojzu Zupevcu zgorel osebni avtomobil topolino. Zupevc je na črpalki kupil gorivo, ko pa se je odpeljal, se je vozilo vznelo, preden je voznik pripeljal do odepca za Krško. Voznik je poskušal sam pogasiti požar, pa se mu ni posrečilo. Tudi voznik nekega avtobusa, ki je priteknel na pomoč z gasilskim aparatom, ognja ni mogel pogasiti. Požar so zadušili šele brežiški gasilci, toda topolino je že popolnoma zgorel. Škoda so ocenili na 8500 Ndin.

Padla z mopedom in zaspala v jarku

21. maja ponoči sta se iz Novega mesta proti Trški gori peljala na mopedu Jože Zura, traktorist komunalnega podjetja, in Hamed Bečić, delavec v kmetijskem obratu Trška gora. V Ločni je voznik Zura zapeljal v jarek, tu pa sta voznik in sopotnik padla in zaspala. Našli so ju naslednjega dne. Ranjena sta bila na glavi, Zura pa je dobil tudi pretres možganov in so ga odpeljali v bolnišnico. Popoldne pred nesrečo sta Zura in Bečić popivala v novomeških gostilnah.

Zagrebški kombi zadel novomeškega

Franc Murn, voznik novomeške IMV, se je 19. maja popoldne

peljal s kombijem na poskušano vožnjo v Zagreb. Pri Prilipah je dohitel dvoje osebnih avtomobilov, ki sta vozili počasi, kar je naproti vozeči tovornjak prehitel neki tovornjak. Murn je zmanjšal hitrost, po srečanju pa so voznika osebnih avtomobilov in on pospešil vožnjo. Za njimi se je pripeljal s kombijem Zagrebčan Marjan Kolončič in zaradi neprimerne hitrosti zadel v Murnovo vozilo. Škoda so ocenili na 850 Ndin.

Tovornjak rinil avstrijski avto

30. maja popoldne sta se med Žužemberkom in Dvorom srečala tovornjak, ki ga je vozil Franc Pirc z Malega vrha pri Grosupljem in osebni avtomobil, s katerim je potoval Celovčan Fritz Wieser. Tovornjak je v nepreglednem ovinku vozil po levi. Avstrijec se je pred srečanjem ustavil, vendar ni mogel preprečiti trčenja. Tovornjak je zadel osebni avtomobil in ga rinil pred seboj, nakar se je ustavil. Škoda so ocenili na 1000 Ndin.

Mopedist hotel prehiteti spačka

19. maja popoldne se je Ludvik Blatnik iz Ljubljane s spačkico pripeljal iz Trebnjega na križišče, odkoder vodi cesta proti avtomobilski cesti. Ko je nakažal smer in zavijal proti avtomobilski cesti, ga je hotel prehiteti mopedist Jože Sladič iz Druške pri Trški. Pri trčenju je mopedist padel in si poškodoval roko. Škoda je za 410 Ndin.

Avtomobilist in mopedist trčila pri Potoku

18. maja zjutraj sta se pri Potoku srečala osebni avtomobil, ki ga je vozil Janez Barbič iz Dolenjskih Toplic, in mopedist Jože Zibert iz Vinice pri Smarjetu. Ko je Barbič pripeljal izza ovinka se sredi cesti, je vozil nasproti Zibert. Vozila sta trčili, pri čemer je mopedist padel in se poškodoval. Škoda so ocenili na 2200 Ndin.

Avtomobilist prevrtnjen na strmini

17. maja zjutraj se je peljal Mihael Luzar iz Zabe vasi s osebnim avtomobilom od doma Vinja Paderšiča proti prvorašredni cesti. Zaradi neprimerne hitrosti ga je na ovinku zanslo na strmino, kjer se je preokrenil in obstal na kolesih. Škoda so ocenili na 10.000 Ndin.

Deklica je nenadoma skočila pred motorista

Motorist Adolf Levčič z Gore pri Krškem se je 20. maja popoldne peljal po Cesti krških števec v Krškem. Pri hišni št. 54 je nenadoma pred motorno kolo skočila 5-letna Biserka Duh. Motorist kljub svravnju ni mogel preprečiti nesreče: deklica je zadel in jo zbil po tleh; odpeljali so jo v novomeško bolnišnico.

Tovornjak v obcestnem jarku

17. maja dopoldne se je pripetila prometna nesreča na Černelčevih cesti v Brezicah. Janez Kavčič-Stefanič iz Brestanice se je pripeljal s tovornim avtomobilom z dvorišča brežiške bolnišnice. Po približno 50 metrih vožnje proti Brezicam je srečal neznan osebni avtomobil, in se mu je hotel umakniti. Pri tem je zapeljal v 1 m globok jarek ob cesti ter obstal ob betonski ograji. Voznik se ni poškodoval, na avtomobilu pa je škoda za približno 50 Ndin.

Kolesar ni pogledal, če je cesta prosta

15. maja popoldne je vozil po Cesti krških števec v Krškem proti Drnovemu voznik tovrnega avtomobila. Pri srečanju z avtobusom je obstal na desni strani, ker mu je zapiral pot ročni voz. Za tovornjakom je vozil kolesar Ivan Zofej iz Trebeže. Ko je tovornjak obstal, je kolesar hotel prebiti tovornjak prav v trenutku, ko je naproti privozil avtobus izletnik Alojz Šinkovec iz Krškega, ki je kolesarja zadel. Kolesarja so naredili hudi poškodbe prepeljali v brežiško bolnišnico. Materialne škoda je za okrog 500 Ndin.

SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI
vseh znamk
NA OBROKE
MONTAŽA — NAVODILA — GARANCIJA — TEHNIČNI SERVIS
VSE INFORMACIJE DOBITE:
NOVO MESTO: BRACKO.
Ragovska 7: št. telefona 068-21—659
SEVNICA: TOTER, Heroja Maroka 4
PEROTTI-EXPORT
S. FRANCESCO 41, TRST

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Risa Bačar, Milos Jakopc, Marjan Logan, Jože Primc, Jožica Teppy in Ivan Zoran Tehničar (urednik: Marjan Močnik)

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 50 par (50 starih din) — Letna naročnina 20 novih dinarjev (2000 starih din), polletna 10 novih dinarjev (1000 starih din); plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo 37.50 novih dinarjev (3750 starih din) oz. 3 ameriške dolarje — Tekući račun pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predstava — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska: Casopisno podjetje »Delo« v Ljubljani